

Zejt-ung: Hvis man er en del af det danske mindretal, må man føle sig dansk. Så skal man også bruge det danske sprog, siger Martin Henriksen fra Dansk Folkeparti og medlem af Sydslesvigudvalget.
Side 16

Royalt: Op til sin 50-års fødselsdag har kronprins Frederik givet interview til flere medier. Et gennemgående tema er, at han glæder sig over sin alder. Fejrningen af fødselsdagen begynder allerede på mandag.
Side 24-27

“

Kritikere vil fortsat mene, at man dermed nu opdeler det danske mindretal i et A- og et B-hold. Intet er mere forkert. Alle, der giver en aktiv hånd med, kan få et dansk pas. Hvis de vil det.

Leder side 19

PLASTIKFORURENING Stadig mange åbne spørgsmål

Slesvig. ReFood brød for første gang længe tavsheden om den store plastikforurening i Slien, som virksomheden beskyldes for at stå bag. ReFood erkender, at der er forskel på den mængde plastik, der har været i leverancerne til Stadtwerke i Slesvig, og det, der måtte være.

Side 8

SC WEICHE FLENSBURG 08

Mange bolde i luften

Garbsen/Flensburg. Onsdag aften blev SC Weiche Flensburg 08 mestre i fodbold-Regionalligaen efter at have spillet 1-1 ude mod TSV Havelse. Allerede mandag spiller holdet pokalfinale mod Husum, og her er der adgang til den tyske DFB-pokal (med Bayern München som mulig modstander) og en præmie på 115.000 euro på spil. Dem kunne klubben godt bruge - også til et nyt stadion, som der måske er planer om at opføre ved Campus-området.

Efter pokalkampen venter oprykningskampene mod Energie Cottbus.

Side 15

Mange sydslesvigere på vej til dansk statsborgerskab

Regeringen vil i et udspil gøre det muligt for dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig at få dansk statsborgerskab. Mange i mindretallet vil kunne opfylde kriterierne, vurderer professor og rektor på A.P. Møller Skolen, Jørgen Kühl.

STATSBORGERSKAB

Thomas Schumann
ts@fla.de

Flensburg/København. Regeringens og Dansk Folkepartis kurs har i lang tid ikke været til at tage fejl af: Det skal være sværere for udenlandske statsborgere at få dansk pas.

Men for én gruppe vil partierne i et nyt udspil, som blev fremlagt onsdag, gøre det lettere at opnå dansk statsborgerskab. Udspillet gør det muligt for danske sydslesvigere at blive danske statsborgere, selv om de bor i Sydslesvig, hvis de lever op til to ud af fire kriterier.

Professor og rektor på A.P. Møller Skolen, Jørgen Kühl, betegner udspillet som »meget imødekommende overfor mindretallet«.

- Det er kriterier, som jeg umiddelbart vurderer til at være rimelige og rummelige og vil kunne give mange mennesker i mindretallet - såfremt de ønsker det - statsborgerskab. Jeg vil mene, at det her er flot arbejde: Man har tydeligvis overvejet, hvor-

Jørgen Kühl mener, at mange i det danske mindretal vil opfylde kriterierne i det nye udspil om dansk statsborgerskab. Arkivfoto

dan man kunne definere kriterierne på en måde, som er tilstrækkeligt præcise og rummelige, så de svarer til den realitet, man finder i det danske mindretal, forklarer Jørgen Kühl. Han vurderer desuden, at der vil være rigtig mange i det danske mindretal, som vil kunne blive omfattet af kriterierne.

Det første kriterium er obligatorisk: Ansøgeren skal være enten født eller opvokset i Sydslesvig og helt el-

RESÜMEE

Leichterere Staatsbürgerschafterwerb

Die dänische Regierung will Südschleswigern mit dänischer Gesinnung den Erwerb einer dänischen Staatsbürgerschaft erleichtern. Viele Mitglieder der Minderheit kämen dabei in Betracht, meint Professor Jørgen Kühl, Rektor an der A.P. Møller Skole.

Er bezeichnet die Kriterien als offen und der dänischen Minderheit gegenüber realistisch. Im Vorschlag werden vier Kriterien genannt, zwei davon müssen erfüllt sein und eines davon ist obligatorisch.

ler delvist have gået på dansk skole, eller have danskundskaber, der svarer til de krav, der stilles ved indfødsretsprøven.

Derudover skal ansøgeren enten 1) være beslægtet med en person fire generationer tilbage, som havde dansk indfødsret ved fødslen, 2) tidligere have haft bopæl i Danmark i mindst tre år i træk - eller undtagelsesvis i et andet nordisk land, hvis personen har særlig tilknytning til det danske mindretal - eller 3) have udført aktivt bestyrelsesarbejde, fri-

villigt arbejde eller på anden måde været aktivt medlem i en eller flere af det danske mindretals foreninger i en periode på ti år.

- Det er et meget interessant udspil, som afslører en stor bevidsthed til de særlige bånd, der er knyttet til mindretallet. Hvis den går igennem, er der for alvor en bekræftelse af sætningen fra 1920: »I skal ikke blive glemt«, siger Jørgen Kühl.

Side 5

Leder side 19

Forfatteren Carsten Jensen ses her i dialog med universitetets informationsmedarbejder, Kathrin Fischer, under en forfatteraften på søfartsmuseet onsdag. Foto: Hans Christian Davidsen

Carsten Jensen hædres for dialog

Flensburg. Med sit engagement for tolerance og dialog er Carsten Jensen mere aktuell end nogensinde. Sådan lød det i begrundelsen, da den danske forfatter i torsdag - som den første - fik overrakt Europa-prisen af bestyrelsen for universitetet i Flensburg.

Side 17

To banker bliver til én

Torsdag så bankfusionen VR Bank Nord EG dagens lys. Dermed er de to VR-banker, Flensburg-Sleswig og Niebüll blevet til den største VR Bank i hele delstaten.

BANKFUSION

Tilla Rebsdorf
tr@fla.de

Flensburg. Det var fire tilfødte repræsentanter fra de to VR bankers bestyrelser, den i Nibøl og i Flensburg-Slesvig, der torsdag middag præsenterede deres sammenlægning i den nye bankbygning i Flensburg.

Fusionen har været undervejs i nogen tid, men blev endelig besluttet på to særskilte generalforsamlinger i denne uge, og med 2/3 flertal var vejen banet for en fælles fremtid mellem de to, der nu får navnet VR Bank Nord.

- Med sammenslutningen går vi sammen fremtiden i møde og bliver en ny stærk bank, der er parat til at tage udfordringerne op. Vi ser det som en investering i fremtiden, hvor vore to banker ikke står alene, plus at vi stadig er dybt forankret i regionen, sagde Michael Möller og Torsten Jensen fra de to bankers bestyrelser.

Alle 500 medarbejdere bliver indtil videre i de 25 filialer fordelt i hele regionen, men med tiden bliver der skåret ned i staben af ansatte ved naturlig afgang, flytning eller andre løsninger.

- Medarbejderne er indforstået. De er vores største kapital, og uden dem er vi intet, sagde Klaus Sievers fra Nibøl-afdelingen.

Men når renterne er lave, og reglerne for at drive en bankvirksomhed hele tiden skærpes, skal en bank have en vis størrelse for at have succes og kunne konkurrere på markedet. Desuden går kunderne næsten udelukkende på nettet for at ordne deres bankforretninger online, så der er mindre at gøre for medarbejdere.

- Alligevel er der altid behov for rådgivning omkring mere komplekse temaer, som arv eller investeringer, så den personlige rådgivning står stadig i høj kurs i den nye Bank Nord, sagde Ralf Pschibul fra Flensburg-Schleswig afdelingen.

Kunderne kommer ikke til at mærke ret meget til fusionen, men bag fa-

RESÜMEE

Die VR Bank eG aus Niebüll und die VR Bank Flensburg-Schleswig eG haben fusioniert. Der neue Name lautet VR Bank Nord eG.

Dies wurde am Donnerstag nachmittag bekanntgegeben.

Die Fusionierung wurde auf zwei Vertreterversammlungen beschlossen. Es wird keine Mitarbeiterentlassungen geben und die 25 Niederlassungen verbleiben an den jetzigen Standorten. Auf lange Sicht allerdings können Entlassungen nicht ausgeschlossen werden.

caden sker der en del ændringer. Alle filialer bliver, hvor de er, men i løbet af efteråret kommer der nye BIC og Iban-numre, nye hævekort ligesom alle faste overførsler til husleje, strøm o.l. skal ændres. Det gøres centralt. Inden da skal juraen også være på plads,

To VR banker bliver til en. Fra højre til venstre Torsten Jensen fra bestyrelsen i VR Bank eG, Niebüll, Klaus Sievers, bestyrelsesformand i VR Bank eG, Niebüll, Ralf Pschibul fra bestyrelsen i VR Bank Flensburg-Schleswig eG, Michael Möller fra bestyrelsen i VR Bank Flensburg-Schleswig eG.

Foto: Tilla Rebsdorf

men til den tid bliver det nye navn VR Bank Nord EG.

En VR-bank er ikke en helt almindelig bank med aktionærer. Det er et

andelselskab (Genossenschaft), hvis medlemmer er medbestemmende omkring fremtidens store beslutninger

Den jeg elsker, elsker jeg

17. maj er den Internationale dag mod homo-, trans- og bifobi, forkortet til IDAHOBIT, og derfor var Søndertorv klædt i alle regnbuens farver.

RENGBUEDAGE

Tilla Rebsdorf
tr@fla.de

Flensburg. Efter en uge med fokus på mangfoldighed og tolerance over for andres seksuelle præferencer sluttede regnbuedagene torsdag eftermiddag på Søndertorv med musik, leg og naturligvis taler.

- Det er en mindagedag, det er en glædens dag, men det er også en protestdag, for der er stadig meget at gøre, før der bliver fuld accept af de mange forskellige seksuelle identiteter. Intet menneske skal forsvare det, de føler, hvem de er, eller hvem de elsker, sagde social- og familieminister Heiner Garg (FDP), der selv er åben homoseksuel.

Han lovede, at delstaten i år tager flere penge i hænderne og fordeler dem ud til de institutioner, der arbejder for at skabe større forståelse for forskellighed.

- For vi har opnået meget, ikke kun ægteskab for alle, men også et mere afbalanceret klima i vores samfund. Det er også jeres fortjeneste, alle I, er her i dag, sagde han blandt andet.

For mangfoldighed

Flensburg er byen med god plads til forskellighed, med tolerance over for mennesker, der lever anderledes end de fleste, for vi er allesammen først og fremmest mennesker, sagde overborgmester Simone Lange (SPD).

Familieminister Heiner Garg (FDP) var med til Rainbowday i Flensburg. Her i en samtale med Laura Reischl (h). I baggrunden ses Andreas Witolla (formand for Lesben und Schwulenverband SH) og Ute Morgenroth (talsmand Flensburger Frauenforum). Foto: Tim Riediger

- Men det er med bitter erkendelse, at vi her i 2018 oplever så megen diskrimination, selv på højeste politiske niveau. Det er som en gift for vores samfund, og det har ingen plads her hos

os, sagde overborgmesteren, der sidste år var med, da Flensburg som den første by i Slesvig-Holsten fik en lysregulering ved Rådhusgade, hvor to mænd og to kvinder går hånd i hånd.

Derefter gik det i fælles Rainbow Walk og Woman's March ned gennem byen med regnbueflaget.

Diakolæge dræbt i flystyrt i Spanien

FLYULYKKE

tir

Flensburg. Chef for gynækologisk afdeling i Diako, Horst Ostertag, omkom lørdag eftermiddag i en flyulykke i Spanien, 60 år gammel.

Med i flyet var yderligere to passagerer og en pilot, der alle omkom ved styrtet, oplyser Diako.

- Nyheden ramte os som et chok. Vi

har mistet en meget kompetent og empatisk læge, en afholdt kollega og chef, skriver sygehusledelsen.

I 2004 kom Horst Ostertag som ny chef til Diakos gynækologiske afdeling, og fra dag ét satte han sit tydelige præg på afdelingen. Onkologien var hans speciale, men også de for tidligt fødte og deres mødre, og sammen med børneklivnikken stod han for neonatalafdelingen.

- Under hans ledelse blev Diako og-

så til en af delstatens bedste klinikker for behandling af brystkræft. Vi er dybt taknemmelige for de mange år, vi havde Horst Ostertag hos os, og vore tanker går til de efterladte, til familien, venner og medarbejderne her i hus, skriver ledelsen videre.

Ifølge oplysninger fra Welt, var Horst Ostertag passager i den charrede tyske maskine, en Mooney M20K. Flyet var på vej fra den portugisiske lufthavn Cascais ved hoved-

staden Lissabon, med målet lufthavnen Reus ved Tarragona. Så langt nåede maskinen ikke. Små 70 kilometer inden den planlagte landing styrtede det lille et-motors fly ned. Årsagerne til styrtet kendes endnu ikke, heller ikke hvorfor piloten mistede kontrollen over sit fly, men dårligt vejr kan være en mulighed.

Chef for gynækologisk afdeling i Diako, Horst Ostertag, døde i en flyulykke i Spanien. Arkivfoto

Superlederens første arbejdsdag

Stephan Kleinschmidt føler sig allerede meget godt tilpas på sin nye arbejdsplads på rådhusets tiende sal. - Jeg kommer ikke til at kede mig, siger han om sit meget omfattende arbejdsområde.

OPTAKT
Holger Johannsen
hoj@fla.de

Flensborg. Kommunens nye tophold er nu komplet. Den nye, tredobbelte afdelingsleder, Stephan Kleinschmidt, har netop haft sin første arbejdsdag på rådhusets tiende etage.

- Jeg blev rigtig godt modtaget og føler mig meget veltilpas, og jeg er i fuld gang med at lære mit nye arbejdsområde at kende, siger han.

Stephan Kleinschmidt er leder for Flensborg bys nye superafdeling med det lidt mystiske navn »Projektkoordinering, dialog og image«.

Under dette begreb er samlet tre af forvaltningens hovedforvaltninger (Fachbereiche): »borgerservice, beskyttelse og orden«, »Uddannelse, idræt og kulturinstitutioner« samt »Byudvikling og klimabeskyttelse«. Alt i alt repræsenterer disse tre hovedforvaltninger 19 underafdelinger - lige fra miljøbeskyttelse til vielseskontoret, brandvæsenet og til børnepasning.

Keder sig ikke

Derudover er Stephan Kleinschmidt fortsat viceborgmester i Sønderborg og repræsentant for både det tyske mindretals parti, Slesvigsk Parti, og tidligere folketingskandidat for Det radikale Venstre.

- Jeg kommer nok ikke til at kede mig, siger rådhusets nye superleder med blik på de mange forskellige kommunale opgaver, som han fra nu af bærer det overordnede ansvar for.

- Det er rigtig mange forskellige sager, og jeg har ikke nogle yndlings-emner, som jeg fortrinsvis vil beskæftige mig med, understreger den 41-årige.

Som mindretalstysker med fodfæste i Sønderjylland er det selvfølgelig oplagt at formode, at Stephan Kleinschmidt først og fremmest ville tage sig af det grænseoverskridende samarbejde mellem Flensborg og de sønderjyske kommuner.

- Det grænseoverskridende aspekt er selvfølgelig en del af mange sager,

Stephan Kleinschmidt er fortsat viceborgmester i Sønderborg og repræsentant for Slesvigsk Parti. Foto: Tim Riediger

jeg beskæftiger mig med. Men overordnet er det overborgmester Simone Lange, der tager sig af samarbejdet hen over grænsen, lyder det fra den nye afdelingsleder.

Stephan Kleinschmidt er langtfra alene om at styre Flensborg kommunes forvaltning. Ud over overborgmesteren, som har det overordnede ansvar for kommunen, er det borgmester Henning Brüggemann, som tager sig af byens økonomi og ejendomme, og afdelingsleder Maria-Theresia Schlütter, der er ansvarlig for sundhed, unge og det sociale område.

RESÜMEE

Führungsriege komplett

Die neue Führungsriege im Rathaus ist jetzt komplett. Der neue Dezernent für Projektkoordination, Dialog und Image, Stephan Kleinschmidt, hat diese Woche sein Dienstzimmer im 10. Stock des Rathauses bezogen.

»Ich fühle mich bereits pudelwohl hier«, erklärte der frischgebackene Dezernent, der jetzt dabei ist, seinen umfassenden Arbeitsbereich kennenzulernen.

Sein Ressort umfasst so unterschiedliche Fachthemen wie Klimaschutz und Standesamt, Feuerwehr und Kinderbetreuung. Als ehrenamtlicher Vizebürgermeister in Sønderborg interessiert sich der Politiker der deutschen Minderheit auch für die grenzübergreifende Kooperation. »Das Thema ist ja Chefsache der Oberbürgermeisterin, aber die Thematik steckt auch in vielen Bereichen, die ich jetzt verantworte«, sagt er.

Heinz Petersen bliver igen borgerforstander

SSWs byrådsgruppe i Harreslev foreslår en gammel kending fra mindretallet til at indtage kommunens højeste politiske post. Mindretalspartiet får også til vigtige udvalgposter i byrådet.

INDFLYDELSE
Holger Johannsen
hoj@fla.de

Harreslev. Sløret er løftet: Det bliver efter al sandsynlighed Heinz Petersen fra Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW), der sammen med borgmester Martin Ellermann skal repræsentere Harreslev kommune udadtil og indtil ved officielle begivenheder. Derudover bliver SSWeren fomed for byrådet (Gemeindevertretung).

- Vi har nu aftalt med de andre to partier i byrådet, CDU og SPD, at fordi det er os fra SSW, der opnåede de fleste stemmer ved kommunalvalget, får vi lov til at bestemme, hvem der skal være borgerforstander (Bürgervorsteher) i den kommende, fem-årige valgperiode, siger SSWs gruppeformand, Blørn Ulleseit.

Til gengæld får CDU-gruppen lov til at foreslå et af deres medlemmer som stedfortrædende borgmester. CDU fik ligesom SSW otte medlem-

mer ind i byrådet, men SSW opnåede flest stemmer. SPD, der i den gamle valgperiode var det stærkeste parti i byrådet, havde Karl-Hermann Rathje som borgerforstander. Han har haft posten i fem år. Nu er SPD kun det tredjestørste parti i byrådet med syv mandater. Socialdemokraterne får så lov til at foreslå en af deres som borgerforstanderens 1. stedfortræder.

- Det er en god tradition i Harreslev og andre steder, at de politiske grupper får aftalt fordelingen af de vigtigste poster inden det konstituerende møde i det nye byråd, siger Bjørn Ulleseit.

- I Flensborg forventes der derimod kampvalg om, hvem der bliver byrådets formand, Stadtpräsident, tilføjer han.

Heinz Petersen skal vælges på Harreslev byråds konstituerende møde torsdag den 14. juni. Han ved, hvad han går ind til, da han 2008-2013 også var borgerforstander. Også den gang var SSW det største parti i Harreslev.

På det konstituerende møde i juni

SSWs nye tophold i Harreslev. Fra venstre er det Svend Wippich, Anke Schulz, Heinz Petersen og Bjørn Ulleseit. Foto: SSW

bliver det også besluttet, hvem der bliver formænd for de politiske udvalg. SSW får som det største parti formandskabet i det overordnede hovedudvalg (Hauptausschuss) og det næsten lige så indflydelsesrige finansudvalg.

Det forlyder, at SSWs amtsrådspolitiker Anke Schulz bliver formand for Harreslevs hovedudvalg og SSWs amtsformand, Svend Wippich, bliver formand for finansudvalget.

POLITI

Ulovlig færden over jernbanespor

Flensborg. Onsdag ved 20-tiden blev politibetjente på Flensborg banegård opmærksomme på, at en mand krydsede et jernbanespor. Politiet fik fat i manden og opdagede, at hans ID-kort var meldt bortkommet. Den 49-årige fra Baden-Württemberg havde dog fundet det igen, men lige glemte at informere politiet om det. Manden fik en bøde for at krydse skinnerne. *cb*

POLITIK

Møde i miljøudvalget

Harreslev. Tirsdag den 29. maj kl. 18 holder miljøudvalget i Harreslev Kommune møde i Bauhof, Bahnhofsweg 20 i Harreslev.

På dagsordenen for den offentlige del af mødet er blandt andet tredje trin i kommunens plan mod støjforurening.

Hele dagsordenen vil være at finde på kommunens hjemmeside, hvor også mødereferatet vil kunne ses. *tj*

NY VICE

HF har alle taburetter besat

Flensborg. Onsdag eftermiddag blev præsidiat i Hochschule Flensburg komplet.

Senatet valgte professor Claudia Jasmand til vicepræsident for forskning og IT (Forschung und Digitales). En af hendes vigtigste opgaver bliver at sætte temaet omkring digitaliseringen højere op på skolens dagsorden.

Claudia Jasmand kommer fra en stilling som adjunkt (Assistant Professor) ved Imperial College i London, og inden da forskede hun ved både University of Michigan og Maastricht University. *tir*

Tyvstart på avisen allerede fra kl. 21 dagen inden.

Som abonnent kan du læse e-avisen på www.fla.de og ved at hente Flensborg Avis' app på din tablet eller smartphone.

POLIZEI

Festnahme nach Kontrolle

Flensburg. Innerhalb von zwei Tagen stellte die Flensburger Bundespolizei bei der Kontrolle von grenzüberschreitenden Zügen aus Dänemark 14 Männer, eine Frau und ein Kind ohne gültige Ausweispapiere fest. Nachdem die Identität der Personen aus Afghanistan, Algerien, Marokko, Irak und Syrien auf der Dienststelle festgestellt worden war, wurden sie nach Anzeigenerstattung wegen unerlaubter Einreise an die entsprechenden Behörden übergeben.

Ein 19-jähriger Marokkaner wurde in die Justizvollzugsanstalt Flensburg gebracht. Gegen ihn lag Haftbefehl wegen schwerem Diebstahl vor. *usp*

VERKEHR

Infos zum Straßenbau

Flensburg. Die Stadt Flensburg beabsichtigt, in der Schreiber- und der Voigtstraße Baumaßnahmen durchzuführen. Darüber möchte sie die Bürgerinnen und Bürger informieren und verschiedene Möglichkeiten der zukünftigen Oberflächengestaltung der Straßen erörtern. Dazu lädt die Stadt zu einer Bürgerversammlung am kommenden Dienstag, dem 22. Mai, um 19 Uhr in das Paul-Ziegler-Zimmer im Technischen Rathaus II an der Schützenkuhle 26, ein. *usp*

AGENTUR FÜR ARBEIT

Werkstatt zur Studiumwahl

Flensburg. Am 5. Juni lädt die Agentur für Arbeit zu einer Werkstatt zur Studienorientierung in das Berufsinformationszentrum (BiZ), Waldstraße 2, ein. Die Werkstatt findet von 9 bis 15.30 Uhr statt.

Das Seminar wendet sich an junge Leute, die wissen, dass sie studieren wollen, aber noch nicht genau, was. Die Teilnahme an der Veranstaltung ist kostenlos. Anmeldungen per E-Mail sollten bis zum 30. Mai an »Cordula.Joergensen(at)arbeitsagentur.de geschickt werden.« *usp*

Vor 50 Jahren ...

... fand im Alten Gymnasium ein Sit-in statt. Mit der Aktion demonstrierten Schüler gegen die geplante Bestrafung von Mitschülern. Sie hatten trotz verwehrt Erlaubnis an einem Teach-in an der Pädagogischen Hochschule zu den Notstandsgesetzen während der Unterrichtszeit teilgenommen.

Hohlwegschule wird Baustelle

Kommunalpolitiker votierten geschlossen für Schul- und Kita-Neubau auf dem Gelände der Grundschule im Stadtteil Jürgensby.

SCHUL-NEUBAU

Uwe Sprenger
us@fla.de

Flensburg. Eine neue Grundschule und ein neuer Kindergarten im Stadtteil Jürgensby werden auf dem Gelände der Hohlwegschule gebaut. Dafür sprachen sich die Mitglieder des Bildungsausschusses der Ratsversammlung am Mittwoch aus.

Sie stimmten für die Vorplanung beider Einrichtungen mit einer Honorarsumme von knapp 350.000 Euro. Dabei soll beachtet werden, dass die Kindertagesstätte zeitlich unabhängig vom Schulneubau realisiert werden kann.

Die Kommunalpolitiker folgten damit der Empfehlung einer vertiefenden Expertise. Darin waren die Verfasser zu dem Schluss gekommen, dass der Standort an der Hohlwegschule besser geeignet ist, als ein zunächst ins Auge gefasstes Grundstück am Sender in der Nähe der Käte-Lassen Schule (wir berichteten).

Bisher gab es für das Gelände der Hohlwegschule nur eine Baumassenprüfung. Sie hatte aufgezeigt, dass dort auch bei einem Erhalt des unter Denkmalschutz stehenden alten Schulgebäudes und der alten Turnhalle genügend Platz für den Neubau einer Schule mit Zwei-Felder-Turnhalle und einer Kita für rund 120 Kinder bleibt. Darauf hatte Ralf Ebel von der Rathaus-Abteilung für

Auf dem Gelände der Hohlwegschule soll die neue Grundschule und der neue Kindergarten im Stadtteil Jürgensby gebaut werden. Archivfoto: Sven Geißler

Kommunale Immobilien vor der Beschlussfassung hingewiesen.

Dieser Baumassenprüfung sollen nun erste Gestaltungsentwürfe folgen. Dafür hat die Stadt schon zwei Architekten gewonnen.

Neben ersten Gestaltungsentwürfen wird es bei der Vorplanung auch um die Erschließung der neuen Schule und des Kindergartens gehen. Sie soll in Zukunft von der Adelbyer Straße erfolgen.

Eventuell wird es dazu zu einem Grundstückstausch mit der benachbarten Jürgensby-Skololen kommen. Die dänische Schule wird ebenfalls von der Adelbyer Straße erschlossen.

Das scheint aber kein Problem zu sein. »Wir haben schon eine Vereinbarung mit Dansk Skoleforening getroffen«, berichtete Ebel.

Von Ausschussmitgliedern wurde auch noch Maßnahmen in der Glücksburger Straße gefordert, um den Fußweg zur Schule für die Kinder sicherer zu machen. »Die Bürgersteige sind dort an manchen Stellen viel zu schmal«, klagte der Ausschussvorsitzende, Jochen Haut

RESUME

Der bliver bygget en nye folkeskole og en ny børnehave i bydelen Jürgensby på Hohlwegskulenes grund ved Lyksborggade.

Det besluttede medlemmerne af byrådets uddannelsesudvalg i onsdags. Eksperten havde anbefalet byggepladsen ved Hohlwegskule.

(SPD). Auch der Vertreter der Partei Die Linke, Rüdiger Strauchmann, forderte Maßnahmen.

Auf der Glücksburger Straße dürften auch in Zukunft viele Schüler zur Schule gehen. Der an der Straße befindliche Schulaltbau soll nämlich weiterhin die Schulverwaltung mit Sekretariat, Lehrerzimmer und Lehrerstützpunkten beherbergen. Wahrscheinlich wird es von dort auch einen Verbindungsgang zum Schulneubau geben.

Foto: Marineschule Mürwik

Wechsel bei der MSM

Flensburg. Am heutigen Freitag, dem 18. Mai, übergibt Flottillenadmiral Kay-Achim Schönbach (52) das Kommando über die Marineschule Mürwik (MSM) an Kapitän zur See Wilhelm Tobias Abry (49). Schönbach verlässt die Offiziersschule der Marine nach gut 16 Monaten und wechselt nach Berlin in das Bundesministerium der Verteidigung.

Kapitän zur See Abry trat 1988 an der Marineschule seinen Dienst bei der Marine an. Er ist auf Schnellbooten und Fregatten als Wachoffizier und Kommandant zur See gefahren und war neben zahlreichen Auslandseinsätzen Chef des Stabes der EU-geführten Anti-Piraterie-Mission »Atalanta«. Über zwei Jahre arbeitete Kapitän zur See Wilhelm Tobias Abry direkt dem Generalinspekteur der Bundeswehr zu, nun führt sein Weg von Berlin in den Norden an die Offiziersschule der Marine. *usp*

Politiker übten Architektur-Kritik

Geplante Lückenschließung an Schiffbrücke wird auch noch Gestaltungsbeirat beschäftigen.

ARCHITEKTUR

Uwe Sprenger
us@fla.de

Flensburg. Die geplante Schließung der Baulücke neben »Hansens Brauerei« an der Schiffbrücke wurde auf der Sitzung des Planungsausschusses am Dienstag fast einhellig begrüßt. Die vorgesehene Gestaltung fanden aber viele Kommunalpolitiker verbesserungswürdig.

»Mit dem Doppelgiebelhaus aus Klinker und Glas wird dort kein Akzent gesetzt. Für so ein Standard-Gebäude ist die Stelle zu kostbar«, meinte der WiF-Ratscherr Marc Paysen.

Auch Ratscherr Pelle Hansen von der Grünen äußerte Zweifel an der gewählten Gestaltung.

»Ich bin mir nicht sicher, ob ein giebelständiges Gebäude dort die richtige Lösung ist«, sagte er.

Frank Hamann von der Partei die Linke zweifelte ebenfalls an der Gestaltung. Er plädierte für ein traufständiges Gebäude.

Und der CDU-Fraktionsvorsitzende Arne Rüstemeier schien ebenfalls nicht ganz zufrieden. Jedenfalls fand

Die umstrittene Lückenschließung an der Schiffbrücke. Archivfoto

er es »gut, das sich der neue Gestaltungsbeirat noch mit dem Gebäude befassen wird.«

Dass der Gestaltungsbeirat die Lückenschließung noch aufgreifen

wird, hatte der Planungschef im Rathaus, Dr. Peter Schroeders, gleich nach Aufrufung des Tagesordnungspunktes angekündigt.

Die Sitzung des Gestaltungsbeira-

tes soll voraussichtlich Anfang Juni stattfinden. Einen genauen Termin gibt es noch nicht.

SSF-formand overvejede at forlade Samrådet

Formanden for Sydslesvigsk Forening (SSF), Jon Hardon Hansen, har forståelse for Ronny Grünewalds opfordring til at forlade Samrådet. Han havde selv den tanke i forbindelse med projektet Mindretallenes Hus.

DIALOG
Thomas Schumann
ts@fla.de

Læk. Jon Hardon Hansen, formand for Sydslesvigsk Forening (SSF), har forståelse for den markante opfordring, som Ronny Grünewald, styrelsesmedlem i Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU), kom med forleden.

Ved et styrelsesmøde opfordrede Grünewald medlemmerne til at overveje, om SdU burde træde ud af Det sydslesvigiske Samråd.

- En tanke jeg selv har tænkt, sagde Jon Hardon Hansen ved SSFs hovedstyrelse tirsdag aften i Læk.

Ved mødet besluttede hovedstyrelsen, at SSF trækker sig fra projektet Mindretallenes Hus, og dagen efter beslutningen uddybede Jon Hardon Hansen over for Flensburg Avis, at

han i forløbet ligeledes havde overvejet, om SSF burde trække sig fra Samrådet.

Den tanke havde han blandt andet efter et krisemøde i Samrådet den 13. december. Han forklarer, at han egentlig var gået fra mødet med en følelse af, at der nu var ro på sagen og enighed blandt mindretallets organisationer.

- Men så viste det sig, at det i mine øjne gode møde åbenbart alligevel ikke havde været så godt. Det indtryk fik jeg i hvert fald efter jeg læste nogle repræsentanters udsagn i avisen, forklarer Jon Hardon Hansen, og tilføjer, at han efterfølgende har spurgt sig selv, om det overhovedet giver mening med et Samråd, når man siger en ting på et møde og dagen efter noget andet i offentligheden.

SSFs formand vurderer, at hvis systemet med et Samråd skal have en chance for at overleve, så skal der bygges en stabil og stærk bro mellem fronterne.

- Der skal skabes dialog og tillid til hinanden, som gør, at man kan arbejde tilforladeligt på fælles projekter, forklarer han.

Jon Hardon Hansen mener, at Samrådet kun kan blive til en fungerende enhed, hvis der holdes langt flere møder.

- Hvis der skal skabes tillid, skal der mere kommunikation og dialog til. Det kræver langt flere timer til møder, siger Jon Hardon Hansen.

Et af de møder holdes fredag (i dag), når formændene for mindretallets hovedorganisationer mødes.

Jon Hardon Hansen, formand for Sydslesvigsk Forening (SSF) havde tanker om at trække SSF ud af Samrådet - blandt andet efter et krisemøde i Samrådet den 13. december. Foto: Tim Riediger

RESÜMEE

Der Vorsitzende des dänischen Kulturvereins (SSF) zeigt Verständnis dafür, dass Ronny Grünewald vom Dachverband der Jugendvereine (SdU) dazu aufgefordert hat, aus dem Samråd auszutreten.

Ähnliche Gedanken hatte er auch, als er im Dezember zunächst Einigkeit im Samråd vernahm, aber aufgrund von später öffentlichen Aussagen seine Ansicht revidieren musste.

Wenn das Samråd überleben soll, müsse jetzt eine stabile und starke Brücke zwischen den Fronten gebaut werden, so der Vorsitzende.

Udspil om statsborgerskab er håndsækning til Sydslesvig

Regeringens udspil om at sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig kan få dansk statsborgerskab glæder Dansk Folkeparti og Sydslesvigsk Forening. Tidligere europa- og justitsminister, Anke Spoorendonk, er stadig betænkelig.

STATSBORGERSKAB
Thomas Schumann
ts@fla.de

Flensburg/København. I såvel Sydslesvig som København er der begejstring over den danske regerings udspil, som vil gøre det muligt for sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig at blive danske statsborgere.

Det er en mulighed, som særligt Sydslesvigsk Forening (SSF) og Dansk Folkeparti har arbejdet på at få gjort til virkelighed, efter at Danmark og Tyskland i 2014 indgik en aftale om dobbelt statsborgerskab.

- Jeg håber, at man i Sydslesvig vil se det her som et forsøg på at række hånden ud til de danske sydslesvigere. Det er et forsøg på at styrke de nationale sammenhold på tværs af grænsen. Vi vil også godt vise, at vi vil holde fast i jer, fortæller Dansk Folkepartis medlem af Sydslesvigud-

valget, Martin Henriksen.

Han håber, at lovgivningen kan komme på plads inden sommerferien.

I SSF er der også glæde af finde hos formand Jon Hardon Hansen.

- Jeg synes, det er et vældigt flot udspil. Hvis jeg skulle tage præstekåben på, ville jeg sige, at det er et glædesbudskab til alle sydslesvigere, at man er så positivt indstillet over for at ville tildele dansk statsborgerskab, siger Jon Hardon Hansen.

Tidligere kritik

Emnet har tidligere været oppe til debat. Et tidligere udkast fra Sydslesvigudvalget beskrev fem kriterier, hvoraf ansøgerne skulle leve op til tre af dem. Anke Spoorendonk sagde i 2017, som justits- og europaminister for SSW, at det var i strid med ånden fra København-Bonn erklæringen, at ansøgere skulle kunne påvise, at der i deres slægt fire generationer til-

bage, var mindst én person som ved fødslen havde dansk indfødsret.

Hun medgiver, at regeringens aktuelle udspil har lempet på reglerne og gjort det nemmere for flere sydslesvigere at få dansk statsborgerskab. Men hun har dog stadig betænkeligheder ved udspillet.

- Diskussionen har jo så kørt på, om det her tilbud vil flytte fokus fra det, som ellers er et af hovedpunkterne i mindretalsordningen - nemlig at man er borger og statsborger der, hvor man lever. Jeg vil ikke fratage andre muligheden for at gøre det, men principielt vil jeg holde fast i det kernepunkt i vores mindretalsordning, at vi er del af det samfund, hvor vi bor. Det fokus skal vi have, siger Anke Spoorendonk.

Ikke kriterium for danskhed

Den indvending kan Jon Hardon Hansen ikke se fornuften i.

- Jeg kan ikke se, at blot fordi man

“

Hvis jeg skulle tage præstekåben på, ville jeg sige at det er et glædesbudskab til alle sydslesvigere.

Jon Hardon Hansen,
formand for SSF

får dansk statsborgerskab, så skulle man blive rykket op med roden af den sydslesvigske muld og miste engagementet og participationen i det omkringliggende samfund, påpeger Jon Hardon Hansen.

Han tilføjer, at dansk statsborgerskab ikke skal ses som et kriterium for at være dansksindet. Det kan man fortsat være uden det danske pas i skuffen.

Leder side 19

UDSTILLING

Halliglivet i gammel tid

Isted. Arbejdsgruppen Plaggenhacke, der beskæftiger sig med forskningen omkring kolonistene og deres efterkommere, viser lige nu en særudstilling i Mindehallen (Gedächtnishalle) i Isted.

Ud over film og informationer om hedekolonisationen i hertugdømmet Slesvig vises en 32 minutter lang film fra 1936 om livet på halligen Langenæs. Halligbeboernes hårde liv er sammenligneligt med hedekolonisternes.

Udstillingen har åbent fredag til søndag kl. 11-17. tf

GRÆNSEPENDLING

Infocenter vejleder

Læk. Ud over vejledningsmulighed hos Regionskontor & Infocenter i Padborg, er der mulighed for vejledning i Læk torsdag den 24. maj kl. 14-15 i Sozialzentrum Leck, Klixbüller Chaussee 10.

Grænsependlere og andre interesserede, som ønsker at flytte fra Danmark til Tyskland eller omvendt i Region Sønderjylland-Schleswig eller arbejde grænseoverskridende, bliver blandt andet vejledt om sygesikring, a-kasse, pension, skat og familiefølger.

Det er ikke nødvendigt at tilmelde sig.

Komplekse sager eller omfattende vejledning (f.eks. ved flytning eller første beskæftigelse i nabolandet) kræver dog en aftale i Padborg. tf

ARBEJDSLIV

Kvinder rådgives i Stabel

Stabel. Tirsdag den 29. maj tilbyder rådgivningskontoret Frau & Beruf for første gang individuel rådgivning med arbejdslivet som overskrift i Stabel.

Rådgiver Silvia Zuppelli sidder klar kl. 9-13 i Bürgerhaus, Bahnhofstr. 29, hvor kvinder gratis kan komme og få svar på spørgsmål omkring eksempelvis tilbagevenden til arbejdsmarkedet, deltids- og minijob, uddannelse, truende arbejdsløshed eller konflikter på arbejdspladsen.

Hver rådgivning tager en times tid, og man bedes tilmelde sig inden. tf

Tyvstart på avisen allerede fra kl. 21 dagen inden.

Som abonnent kan du læse e-avisen på www.fla.de eller ved at hente Flensburg Avis' app på din tablet eller mobil.

Et stor og hjertevarm jødisk menighed

Efter 20 år som jøde føler den danske sydslesviger Gerhard Jessen sig som medlem af en stor familie. Mit liv er blevet meget rigt, siger han.

TRO

Niels Ole Krogh
nok@fla.de

Flensborg. Hvorfor nu det? Er der grund til at rode op i det?

Sådan var reaktionen, da Gerhard Jessen i midten af 1990'erne fortalte sin familie, at han agtede at konvertere fra kristendom til jødedom.

- De jødiske aner har jo været tabuiseret i masser af familier. Så reaktionen var sådan set ikke overraskende, siger Gerhard Jessen, hvis jødiske navn kom til at lyde Gershom ben Abraham Jessen.

- Navnet Gershom fik jeg af den rabbiner, der førte mig ind i jødedommen. Det betyder »velkommen hjem vor ven«, siger Gerhard Jessen, der er født og opvokset i Flensborg-bydelen Jørgensby.

Fra barnsben af

- Min mor var meget troende, og som den eneste af vi søskende var jeg det også. Jeg gik ofte i kirke allerede som barn og ung. Derfor var det heller ikke et stort spring for mig at blive jøde. Jødedommen er, om du vil, jo blot er det oprindelige lag i kristendommen. Das Original, om du vil, siger han med et rummeligt smil.

Gershom gør det klart, at han ikke ønsker om at tale om sine familiære rødder. Det er der almindelig enighed om i familien.

- Skæbnerne er for det meste præget af brutalitet. Alle har en brutal historie. Her i menigheden taler vi om dem, men ofte vælger vi det også fra, for de er så grusomme, at de ikke er til at holde ud, forklarer Gershom. Med det tænker han ikke kun på holocaust, naziregimets udryddelse af jøder, men også på de mange år-

hundreder, hvor jøderne var prægknabe mange steder i Europa.

For 20 år siden

Det er 20 år siden, Gerhard Jessen som 42 årig konverterede til jødedommen.

Han tog kontakt til organisationer i Jerusalem og Berlin, der har til opgave at klarlægge folks eventuelle jødiske herkomst. Her blev det som et første skridt godtgjort, at Gerhard er jøde.

Herefter fulgte en tre år lang proces, hvor han blev undervist af en rabbiner, skulle omskæres og for en slags jødisk domstol, Bet Din, hvor rabbinere stiller mange nærgående spørgsmål.

- Hvorfor vil du dog tilslutte dig vort stakkels folk, lyder et af dem. For mig var det let at svare på. Som dansk sydslesviger var jeg vant til at leve med en større horisont end mange, men i dag føler jeg mig meget mere rig. Langt flere af livets facetter har åbnet sig for mig, siger Gershom, der har familie i Israel, og som kalder de 250 medlemmer af den jødiske menighed i Flensborg for sin familie.

Ikke kan - skal

- Der er meget mere »det skal du« i jødedommen end i kristendommen. Du skal eksempelvis deltage i gudstjenesten, siger han.

Han pointerer også, at al maden er kosher, og dermed lavet ud fra jødiske påbud og tradition og generelt meget sund.

- Vi har alle en stor ansvarsfølelse og passer på hinanden. Vi kører ud med gratis mad til de gamle. De fattige står forrest i køen, når der er udflugt, og dem har vi mange af. De mindrebemidlede og børnene får

FAKTA

Menigheder

Der er tre ortodokse jødiske menigheder i Slesvig-Holsten og fem liberale.

Den flensborgske er ortodoks, hvilket indebærer, at gudstjenesten afholdes næsten som ved jødedommens grundlæggelse og på hebræisk.

I de liberale menigheder følges traditionen ikke slavisk, og der prædikes også - ofte på tysk.

Der er 250 medlemmer i Flensborg.

Menigheden blev officielt oprettet i 2005, men allerede i midten af 90'erne tegnede konturerne sig. Da blev der truffet en aftale mellem Rusland og Tyskland om, at russiske jøder frit kunne udvandre til enten Tyskland eller Israel. En del kom til Flensborg.

I 2008 blev en jødisk kirkegård indviet.

Menighedens største helligdom er to toraruller. Rullerne rummer en samling af de fem mosebøger, som udgør den første sektion af Tanakh - den hebræiske bibel.

først plads i bussen, herefter vi andre.

- Jo, jeg ved, at sammenholdet er stort og hjertevarmt.

Gershom ben Abraham Jessen er sammen med formand Elena Sokolovskiy Flensborg-menighedens ansigt udadtil. Han er ulønnet forretningsfører. Her står han foran menighedens toraruller. Hellig samling af fem mosebøger. Fotos: Tim Riediger

- En helt forfærdelig historie om Palæstina

Udviklingen i Israel/Palæstina er rædselsfuld, men det er næsten umuligt at placere skylden, mener den danske sydslesviger, Gerhard Jessen, der er forretningsfører for Flensborgs jødiske menighed.

SYN

Niels Ole Krogh
nok@fla.de

Flensborg. Tre bogstaver på ringklokken i Toosbuygade afslører, at det er her byens jødiske menighed holder til. Døren springer op og efter en forgyves tur op på første sal i et snævert og dunkelt landskab af brune fliser kaldes der på dansk nedefra.

- Du skal den her vej ud, siger en smilende kvinde og åbner døren til en afskallet baggård. Kvinden viser vej over til baghuset, hvor forretningsfører Gershom ben Abraham Jessen med smil og et fast håndtryk byder mig velkommen i Flensborgs jødiske menighed.

Gershom kendes af mange læsere af nærværende dagblad bedre som Gerhard Jessen; gennem flere årtier funktionær i det danske mindretals parti, SSW.

Gershom viser mig vej ind i menighedens bederum og forsvinder i så tilpas lang tid, at jeg kan nå at gå en tur rundt langs væggene.

Farverigt rum

Rummet minder mest om en blanding af en souvenirbutik, et farverigt bibliotek og mødelokale. Sort fløjlsduge med forsvendede davidsstjerner på et skab for enden af væggen er det eneste synlige tegn for en uindviet på bederum. Jeg tager for mig af de gratis brochurer, der giver israelernes eget syn på landets historie og

nutid og finder også et par stykker om jødiske menigheder i Slesvig-Holsten. Bag en plante er et pengeskab. Det har siddet der siden 1920. Det var Nationalbanken i København, der installerede det som en forberedelse på, at Flensborg skulle blive dansk igen. Siden overtog blandt andre danske spejdere lokalene.

- Desværre var pengeskabet tomt, da vi fik det åbnet, siger Gershom, der er returneret og har skænket kaffe i det israelske kaffestel med tilhørende servietter med jødisk/israelsk symbolik. Småkagerne - selv netop afhentet af menighedens formand, Elena Sokolovskiy, i Israel - smager dejligt krydret - lidt som danske jødekager.

Mit liv er blevet meget mere rigt, efter at jeg konverterede til jødedommen, siger Gerhard Jessen, hvis jødiske navn er Gershom ben Abraham Jessen.

Valide tal?

- Vi kan jo meget passende tage udgangspunkt i, at der i går blev dræbt 54 unge palæstinensere på grænsen mellem Gaza og Israel. Hvilke følelser bringer det op i dig, lyder mit første spørgsmål til Gershom.

- Hvem siger det, lyder det indig-

nerede modspørgsmål, som han selv straks svarer på.

- Det er jo et tal, der stammer fra sundhedsministeren i Gaza, siger Gershom og mere end antyder, at der er tale om sminkede tal fra den ene part i en af verdens mest fastlåste konflikter.

Bederummet i den jødiske menighed er et meget farverigt sted. Her er souvenirs fra mange andre jødiske menigheder i Europa og Israel, bøger, materiale fra ambassaden i Berlin, rester fra rummets tid som spejderlokale og et skab med to toraruller.

Sort fløjlsdug med forsølvede davidsstjerner på et skab for enden af væggen er det eneste synlige tegn for en uindviet på bederum.

“

Du kan jo ikke føre en dialog med folk, der truer med at slå dig ihjel. Gaza er de facto en terrorstat.

Gershom ben Abraham Jessen

- Det er en helt forfærdelig historie. Det er Hamas (det ledende parti i Gaza, der af EU betegnes som terrororganisation, red.), der står bag. Initiativet kommer ikke fra befolkningen. På den anden side er der ikke bare tale om en flok ballademagere. Det er mennesker, der mangler et perspektiv i deres liv, siger Gershom.

Galt fra starten

Hvem er skyld i konflikten?

- Det er et godt spørgsmål. Du kan ikke udpege nogen person. Der er ikke nødvendigvis nogen, der er ansvarlig. Vi skal helt tilbage til Isra-

RESÜMEE

Eine katastrophale Situation

Junge Palæstinenser, die die Grenze zwischen Gaza und Israel überqueren, werden in großer Zahl getötet. Zur gleichen Zeit feiert der Staat Israel den 70. Jahrestag seiner Gründung, so auch die jüdische Gemeinde in Flensburg im April. Geschäftsleiter der Gemeinde ist der Däne Gerhard Jessen.

Er beschreibt die Situation in Israel als tragisch und katastrophal. Ultra-orthodoxe Juden haben zu viel Macht, und Israel muss notwendigerweise in die palästinensische Partei Hamas eingreifen, die hinter den Angriffen an der Grenze zwischen Gaza und Israel steht.

Die jungen angreifenden Palästinenser in sind nach Jessens Ansicht nicht nur ein Haufen Ballisten (Wurfmaschinen). Es gibt Menschen, denen eine Perspektive in ihrem Leben fehlt, meint Jessen.

els grundlæggelse i 1948 for at finde kimen til konflikterne. FN åbnede i udgangspunktet for en jødisk og en palæstinensisk stat. Men dels var palæstinenserne ikke organiseret i en grad, så de kunne etablere en stat, dels var det nyetablerede Israel fra dag et i krig med sine naboer, og området, der var tiltænkt palæstinenserne blev annekteret af Jordan, siger Gershom.

Formand Elena Sokolovsky er kommet ind i rummet og finder med

en let bebrejdnende attitude en kippa frem til Gershom.

- Jeg havde ellers husket at tage en med, siger han lidt forlegent og henter den lille jødiske kalot op af lommen og sætter den på hovedet.

- I dag i 70-året for Israels grundlæggelse er det vigtigt at huske, at der er mange venskaber og meget normalitet mellem palæstinensere og israelere i Israel. De ønsker blot fred. Desværre har stærke ultraortodokse jødiske grupperinger stor indflydelse

på udviklingen i Israel. De hævder at have bibelsk ret til at bosætte sig der, hvor vi jøder oprindeligt var. Derfor ser du de mange bosættelser på Vestbredden (område i Vestjordanland, som er udpeget som palæstinensisk selvstyremråde, red.), siger den sydslesvigske jøde og tilføjer:

Som Dansk Folkeparti

- De er magtfulde, men heldigvis udgør de ikke noget flertal. Det er som med Dansk Folkeparti, der heller ikke genspejler flertallets holdninger i Danmark.

Han bifalder, at den amerikanske ambassade på initiativ af USAs præsident, Donald Trump, er flyttet fra Tel Aviv til Jerusalem, Israels hovedstad.

- For det første er Jerusalem jødernes naturlige hovedby. For det andet kan det måske sætte gang i fredsprocessen. Palæstinenserne står overfor en kendsgerning, og det får dem måske til at give sig på det punkt, siger Gershom og modificerer straks sit håb om fred.

- Der er så mange modsætninger, at det ikke giver mening at snakke om fred nu. Du kan jo ikke føre en dialog med folk, der truer med at slå dig ihjel. Gaza er de facto en terror-

stat, pointerer Gershom.

En katastrofe

Han beskriver situationen i dagens Israel som »katastrofal, både menneskeligt og politisk set«.

- Jeg har ofte været der, og det slår mig, hvor velfungerende og hypermoderne en stat, Israel er. Samtidig rummer landet det paradoks, at det styret af gamle traditioner. Det er faktisk en umulig situation. Der er en vis risiko for en storkrig nu, hvor Israel fra en position på sidelinjen kan trækkes ind i en krig udløst af det iransk-saudiarabiske fjendskab, siger Gershom og betyder, at Israel ikke - som landets fjender ønsker - kan slettes af landkortet.

- Dertil er landets hær alt for veludrustet. En stor del af befolkningen på knap otte millioner indbyggere er en del af hæren. Det er alle frem til de er 45 år, og der gøres ingen forskel på kvinder og mænd, siger han og tilføjer, at det ikke gælder palæstinensere med israelsk statsborgerskab.

- Naboerne er svage. De næste 10-20 år ser jeg ikke noget, der for alvor truer Israel, vurderer Gershom ben Abraham Jessen.

BILANZ

15 Millionen Euro für eisfreie Straßen

Kiel. Schleswig-Holstein hat im vergangenen Winter deutlich mehr Geld für eis- und schneefreie Straßen ausgegeben als 2016/17. Knapp 15 Millionen Euro und damit rund sechs Millionen mehr seien für den Winterdienst angefallen, teilte der Landesbetrieb Straßenbau und Verkehr (LBV) am Donnerstag mit. Insgesamt seien gut 875.000 Kilometer gestreut worden, sagte LBV-Direktor Torsten Conradt. »Das ist so weit wie 2,3 Mal zum Mond.« Hierfür seien 364 Fahrzeuge im Einsatz gewesen und 52.000 Tonnen Salz sowie gut 18.000 Tonnen Salzsole verteilt worden. Im Winter 2016/2017 sei die Menge mit 22.000 Tonnen Salz und mehr als 9.000 Tonnen Salzsole deutlich geringer gewesen. *dpa*

CANNABIS-VERORDNUNGEN

Norden im Mittelfeld

Berlin/Kiel. Bei Verordnungen von medizinischem Cannabis liegt Schleswig-Holstein mit 120 Rezepten je 100.000 Versicherten auf Platz sieben in Deutschland. Der Durchschnitt aller Bundesländer liege bei 118 Verordnungen, teilte die Techniker-Krankenkasse (TK) am Donnerstag mit. Sie stellte in Berlin ihren neue Cannabis-Report vor. Spitzenreiter ist das Saarland mit 209 ärztlichen Verordnungen vor Bayern mit 156 und Baden-Württemberg mit 152 Rezepten. Der Report zeige, dass medizinisches Cannabis nur selten eine Alternative zu den bewährten Therapien sei, aber Patienten im Einzelfall helfen könne. *dpa*

WATTENMEER-NACHBARN

Beraten über Schutz des Welt-naturerbes

Leeuwarden. Naturschützer und Politiker aus drei Ländern beraten am Donnerstag und Freitag über den Schutz des Weltnaturerbes Wattenmeer vor der niederländischen, deutschen und dänischen Küste. Bundesumweltministerin Svenja Schulze (SPD) wird bei der 13. Trilateralen Regierungskonferenz im niederländischen Leeuwarden die deutsche Delegation leiten. Das Wattenmeer gehört zum Unesco-Weltnaturerbe und gilt als wichtiger Rastplatz für Zugvögel zwischen arktischen und afrikanischen Ländern. Das Gebiet hat daneben als Kinderstube für Seehunde, Kegelrobben und Fische große Bedeutung.

Das sensible Ökosystem ist jedoch durch Industrie, Flussausbauten, Fischerei und Tourismus gefährdet. Die drei Länder haben daher bereits vor 40 Jahren eine Zusammenarbeit beschlossen, um ihre Schutzmaßnahmen zu koordinieren und umzusetzen. Deutschland übernimmt jetzt für vier Jahre den Vorsitz dieser Kooperation. *dpa*

Am Donnerstag bestätigte das Unternehmen ReFood, dass es bei den Fremdstoff-Angaben in den Speisereste-Lieferungen an die Schleswiger Stadtwerke zu Ungereimtheiten gekommen ist. Archivfoto: Sven Geißler

RESUME

Torsdag brød virksomheden ReFood sin foreløbige tavshed i sagen om den store plastikforurening af Slien. Virksomheden indrømmer, at der er forskel på den mængde plastik, der reelt er leveret, sammenlignet med det, der har været angivet på følgesedlerne. Virksomheden har ifølge dens egne oplysninger givet en udførlig forklaring på denne forskel til myndighederne, men ønsker ikke at give yderligere oplysninger.

ReFood oplyser, at man regelmæssigt har fået forsødselserne kontrolleret af et eksternt firma.

Torsdag mødtes politikerne i Slesvig for at drøfte plastikforureningen i Slien endnu en gang. Mødet var først færdigt efter avisens trykstart.

Viele Fragen bleiben offen

ReFood bestätigt lediglich Differenzen bei den Fremdstoff-Angaben auf Lieferscheinen und Labor-Berichten.

PLASTIK-ABFALL

Volker Metzger
vm@fla.de

Schleswig. In die Aufarbeitung der sogenannten Plastik-Affäre von der Schlei ist wieder ein wenig Bewegung gekommen. Am Donnerstag beendete das Unternehmen ReFood sein mehrtägiges Schweigen und bezog Stellung zu widersprüchlichen Angaben über den Fremdstoff-Anteil in den Speiseresten, die an das Schleswiger Klärwerk geliefert wurden (wir berichteten).

Bestätigung

»Bestätigen können wir generell, dass auch uns tatsächlich Differenzen zwischen Fremdstoff-Angaben auf den Lieferscheinen und den Da-

ten externer Labore aufgefallen sind, die von ReFood regelmäßig mit der Analyse beauftragt werden und deren Ergebnisse ReFood an die zuständige Stelle weitergeben hat«, erklärte ReFood-Sprecher Marcel Derichs in einer schriftlichen Stellungnahme, »wir haben die Untersuchungsbehörden darüber informiert und ausführlich den Hintergrund für diese Differenzen erläutert.«

Mit dem Hinweis auf das laufende Verfahren wollte Derichs allerdings keine weiteren Informationen zur Verfügung stellen.

Widerspruch

Das Unternehmen aus Nordrhein-Westfalen ist seit letzter Woche mit der Frage konfrontiert, wie es überhaupt zu den widersprüchlichen Mengen-Angaben kommen

konnte. Kritische Stimmen haben sogar den Vorwurf des Betrugs erhoben.

Die Kreisumweltbehörde war bei Recherche-Arbeiten skeptisch geworden und hatte schließlich den Widerspruch aufgedeckt. Demnach soll es sich nicht um knapp 500 kg Plastikstoffe handeln, die über das Klärwerk in die Schlei gelangt sind, sondern mehrere Tonnen.

Vorwürfe erneuert

In der Mitteilung erneut das Unternehmen zugleich den Vorwurf, wonach die »Stadtwerke vor der Einleitung in die Schlei Fremdstoffe nicht ausreichend abgetrennt haben.« Dies, so Derichs, sei »vertraglich vereinbart.«

Die Stadtwerke hätten laut ReFood bestimmte Abtrenntechniken

zur Reinigung des Abwassers nutzen und die Einhaltung der gesetzlichen Grenzwerte sicherstellen müssen.

Dazu Derichs abschließend: »Unabhängig von dem Liefervertrag zwischen ReFood und den Stadtwerken Schleswig und unabhängig von der genauen Menge an Fremdstoffen in dem Gärprodukt, hätten aber allein schon gemäß der geltenden Gesetze niemals Fremdstoffe oberhalb der bestehenden Grenzwerte aus der Kläranlage der Stadtwerke in die Umwelt eingeleitet werden dürfen.«

Am Donnerstag trat in Schleswig der städtische Werkausschuss Abwasserentsorgung/Umweltdienste zu einer Sondersitzung zusammen. Ergebnisse lagen bei Redaktionsschluss noch nicht vor.

Gottorp Amt drømmer stadig om udbygning af Slesvighus

Afslag på ansøgninger om økonomisk støtte får ikke SSF-amtsbestyrelse til at give op, og fra landsformand Jon Hardon Hansen fik de tilsagn om, at SSF på ny vil ansøge om penge til indretning af mødelokaler på førstesalen.

AMTSGENERALFORSAMLING

Anker Simonsen
as@fla.de

Slesvig. En fremgang på ikke færre end 121 medlemmer til nu 2002 medlemmer af Sydslesvigsk Forening (SSF) i Gottorp Amt er en af de ting, som amtsformand Petra Mohr var glad for i sin beretning til generalforsamlingen på Slesvighus onsdag aften. En anden er evalueringen af årsmødefesten sidste år, der med start af optøget fra Slesvighus var en velkommen fornyelse.

- Evalueringen viste stor tilfredshed med fornyelsen og med vores nye festplads ved A.P. Møller Skolen. Blot fandt mange programmet lidt for omfattende, og det gør vi så noget ved i år. Vi vil i år også samle boderne lidt mere, så det bliver nemmere at skaffe sig et overblik og at

komme tættere på talerne, sagde Petra Mohr.

En anden succes hos deltagerne var flytningen af Sankthans-festen fra Christianslyst til Slesvig Roklubs område ved Mysunde.

Eneste malurt i bægeret i 2017 var et afslag på en ansøgning om penge til udbygningen af førstesalen på Slesvighus. Det er der behov for til mødelokaler, eftersom den lille sal og teatersalen i Slesvighus formentlig de næste to-tre år fortsat først og fremmest står til rådighed for Landestheater, gjorde formanden opmærksom på.

Et projekt for et mindretalscenter på Friheden er gået i sig selv på grund af manglende opbakning fra alle danske foreninger i byen, så derfor koncentrerer SSF sig nu om Slesvighus. Fra landsformand Jon Hardon Hansen, der sammen med SSFs forretningsudvalg var gæster ved generalforsamlingen, kom der tilsagn om

fortsat støtte til ansøgninger om penge til forsamlingshuset i Slesvig.

Mindretalletes Hus

Hovedstyrelsens beslutning om at lægge planerne for et Mindretalletes Hus til side fandt Petra Mohr god. Hun ser det som en mulighed for, at SSF nu kan se fremefter og få bedre styr på sin interne kommunikation. En holdning som blev bakket op af formand Kaj Michael Nielsen, SSF Slesvig, der også havde ros til Lars Erik Bethge for dennes indsats om ny kommunikationschef for SSF.

Næstformand Dirk Clausen og bestyrelsesmedlem Kirsten Weiß blev genvalgt, mens den hidtidige suppleant Gerwin Wächter erstatter Birger Kühl som bestyrelsesmedlem.

Silke Gustafson blev genvalgt som suppleant, mens Niels Nissen blev nyalgt. Forsamlingen foreslog desuden Birger Kühl, men i stedet for et kampvalg om to poster besluttede

Formanden for SSF i Gottorp Amt, Petra Mohr, glædede sig over, at planerne for et Mindretalletes Hus nu er lagt i skuffen. Arkivfoto

forsamlingen at vælge tre suppleanter.

- Det passer mig fint at være suppleant. Jeg laver fortsat det samme, men jeg er så fri for ansvaret som bestyrelsesmedlem, sagde Birger Kühl lunt, da Petra Mohr gav ham en buket blomster og et kindkys som tak for arbejdet som bestyrelsesmedlem.

Katrin Bartel gibt Sven Ole während der Halbzeit beim Handball noch ein paar Tips. Fotos: Grit Jurack

RESUME

Sven Ole er autist og deltog sammen med sine håndboldkammerater fra HFF Munkbrarup i de nationale lege Special Olympics Deutschland. Begivenheden fandt sted i Kiel fra 14. til 18. maj.

- Det hele er så sejt, siger han. Holdet var både med til åbningsceremoni, hvor Sven Ole mest elskede at danse til musik fra Helene Fischer, og i B-turneringen for mix-håndbold-hold.

Sammen med 4600 atleter var han en del af legene. Men ud over det havde Kiel mindst 13.500 gæster, hvis man også tæller hjælpere, trænere og familie med.

Gänsehaut-Stimmung und Feierlaune

Die Fireballs vom HFF Munkbrarup gehören zu den 4500 Teilnehmern der Nationalen Spiele der Special Olympics, die zur Zeit in Kiel stattfinden. Die HandballerInnen mit geistiger Behinderung freuen sich über die Möglichkeit, sich im sportlichen Wettkampf zu messen.

SPECIAL OLYMPICS

Grit Jurack
grit@fla.de

Kiel. »Die Stimmung ist hammergeil«, meinte Sven Ole aus Flensburg. Er ist einer der Teilnehmer der Nationalen Spiele, die vom 14. bis 18. Mai in Kiel stattfinden. Ausrichter ist Special Olympics Deutschland.

Der Sportverband setzt sich dafür ein, dass Menschen mit geistiger Behinderung die Möglichkeit bekommen, aus vielfältigen Sportangeboten selbstbestimmend auswählen zu können. Unter dem Motto »Gemeinsam stark« bestreiten 4.600 Athletinnen und Athleten in 19 Sportarten ihre Wettbewerbe.

Mit Trainern, Betreuern, Helfern, Familienangehörigen und Gästen summiert sich die Gesamtzahl der Teilnehmer auf rund 13.500. Neben zum Beispiel Boccia, Judo, Schwimmen, Basketball und Reiten gehört auch Handball zum Programm.

Eröffnungsfeier

Schon zu den Highlights der ganzen Veranstaltung gehörte für viele die am Montag durchgeführte feierliche Eröffnung. Sportler, Trainer und Betreuer feierten bei guter Laune, Musik und Showeinlagen in der restlos gefüllten Kieler Arena.

»Die Stimmung war richtig geil. Am besten hat mir die Sandmalerei

und das Mittanzen zur Musik von Helene Fischer gefallen«, sagte Sven Ole.

Auch die Trainerin und Betreuerin des jungen Autisten stimmte in die Lobeshymne ein:

»Das Programm war für die Teilnehmer super gemacht. Die Politiker haben sich kurz gehalten. Es war eine runde Geschichte«, sagte Katrin Bartel.

Fireballs aus Munkbrarup

Am Dienstag startete für den 18-jährigen und sein Team das Handballturnier der gemischten Mannschaften. Die Fireballs vom HFF Munkbrarup haben sich für den B-Pokal qualifiziert.

Drei Schritte vorwärts, ihr Süßen«, hallte er mehrfach durch die Halle. Trainerin Bartel gab alles von der Seitenlinie, genau wie ihre Schützlinge. Das erste Spiel ging trotzdem 1:11 gegen eine Hallenser Mannschaft verloren. Die Niederlage war aber schnell wieder vergessen.

»Natürlich sind die Spieler traurig, aber spätestens nach fünf Minuten ist alles wieder gut und ich werde mit tausend Fragen bombardiert«, schmunzelte Bartel.

Ihr nächstes Ziel nach dem Highlight des Tages, dem Handballspiel, war der Besuch anderer Wettkämpfe.

»Wir wollen in die Atmosphäre der Spiele eintauchen und fahren zur Kieler Universität, wo viele Veran-

Sven Ole aus Flensburg war sehr beeindruckt von der Stimmung.

staltungen stattfinden«, so die Trainerin, deren Job oft nicht nur das Coachen ist.

»Eigentlich ist das mit den Fireballs wie mit einer Kindermannschaft. Es ist extrem anstrengend. Ich bekomme zum Beispiel tausendmal die gleiche Frage gestellt. Wenn ich dann aber in die leuchtenden Augen meiner Sportler schaue und den enormen Spaß fühlen kann, den sie hier haben, ist alles vergessen. Ihre Dankbarkeit kommt aus tiefstem Herzen und das ist so toll«, sagte Bartel.

Am Donnerstag spielten die Firebirds weiter im B-Pokal gegen Mannschaften aus Radebeul und Glauchau. Das erste Spiel ging knapp verloren, das zweite konnten die Fireballs für sich entscheiden.

»Eigentlich ist die Platzierung egal. Hauptsache am Ende bekommen alle eine Medaille. Dann ist es wieder wie beim Kinderhandball; schmunzelte die Trainerin. Gelobt wurden die Spiele von Sportlern und Trainern gleichermaßen.

Fußball stand auch auf dem Programm.

»Wir haben schon ein paar Freunde von Werder Bremen gefunden«, berichtete Sven Ole. Seine Trainerin lobte vor allem die gute Organisation.

»Wir treffen hier nur nette, tolle Helfer, die immer die richtige Antwort haben. Die Tage in Kiel sind und bleiben für alle Beteiligten für lange Zeit das größte Highlight«, so Bartel.

Gesunde Athleten

Aber nicht nur der Sport steht im Fokus. Ein wichtiger Baustein der Special Olympics ist das Gesundheitsförder- und Präventionsprogramm »Healthy Athletes« von Special Olympics, es umfasst weltweit zielgruppenspezifische Beratungen und Kontrolluntersuchungen. Die Athletinnen und Athleten können diese Angebote bei regionalen, nationalen und internationalen Special Olympics Sportwettbewerben kostenlos in Anspruch nehmen.

»Es geht bei Special Olympics nicht nur um den Sport«, erklärte Special Olympics Deutschland-Präsidentin

Christiane Krajewski im Rahmen einer Veranstaltung in Kiel und führt weiter aus: »Die Special Olympics sind nicht nur die größte Sportveranstaltung für Menschen mit geistiger Behinderung, sondern auch die größte Gesundheitsorganisation für Menschen mit geistigen Einschränkungen.« Sie erklärte, dass es für eine Person mit geistiger Behinderung teilweise extrem schwer sei, ein medizinisches Problem in Worte zu fassen und mitzuteilen.

»Wir müssen dafür sorgen, dass die medizinische Versorgung für diese Menschen besser oder genauso gut wird, wie die für Menschen ohne Einschränkungen«, sagt Krajewski.

Für die Fireballs steht neben der Siegerehrung nun noch der Besuch des »Healthy Athletes« auf dem Programm.

»Das wird ein schöner Abschluss«, waren sich alle sicher.

Es geht bei Special Olympics nicht nur um den Sport.

Christiane Krajewski,
Special Olympics Deutschland-Präsidentin

LØKKE TIL TOPMØDE

Afviser et større EU

Sofia. Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) forventer ikke nye udvidelser af EU i den nærmeste fremtid.

Det sagde han torsdag ved ankomsten til et topmøde i Sofia mellem EU og lederne af seks lande på det vestlige Balkan.

- For at sige det lige ud er en udvidelsesdagsorden ikke noget, der står højt hos mig. Det er det ikke, sagde Lars Løkke Rasmussen.

De seks ikke-EU-lande, der deltager i topmødet i Bulgarien, er Albanien, Bosnien, Kosovo, Makedonien, Montenegro og Serbien. *ritzau*

RETSSAGER

Rødt kort til bander

København. Et bredt flertal i Folketinget har torsdag vedtaget en række af initiativerne fra justitsminister Søren Pape Poulsens (K) vidnepakke. Den sikrer ifølge Pape øget adgang til, at utrygge vidner kan afgive vidneforklaring via videolink, og at eksempelvis bandemedlemmer kan nægtes adgang til retssalen.

- En vigtig forudsætning for, at vi kan komme efter bandemedlemmerne, er, at vidner går til politiet og hjælper med at få banderne bag tremmer.

- Hverken frygt for repressalier eller trusler må nogensinde stå i vejen for, at vidner stiller sig i vidneskranken, siger Pape.

- Derfor er jeg glad for, at et enigt Folketing i dag er med til at skabe bedre forhold for vidner, hvor vi blandt andet fjerner bandemedlemmer fra tilhørspladserne, styrker vidnernes muligheder for at fremstå anonymt i politirapporten og sikrer, at fængselsbetjentes fulde navn og adresse fremover ikke fremgår af politirapporter og i straffesager, siger han.

De nye initiativer gælder fra 1. juli 2018. *ritzau*

SVAMPEULYKKE

Politi modsiger familie

Haslev. Det var en ulykke med svampe plukket i det fri, der fik en congolesisk familie fra Haslev indlagt og kostede to børn livet i oktober sidste år. Det vurderer Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi, der har afsluttet sin efterforskning i sagen.

- Vi vurderer, at der er tale om et tragisk ulykkestilfælde i forbindelse med indtagelse af svampe plukket i det fri, og der er ingen efterforskningsmæssig grund til at tro, at familien har været udsat for en forbrydelse, siger vicepolitinspektør Søren Ravn fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi.

Både en søn og faderen i familien har over for avisen Dagbladet Ringsted og TV Øst afvist, at familien havde plukket svampe. Politiet bygger sin konklusion på afhøringer og ekspertvurderinger. 11 ud af 12 familiemedlemmer blev den dag indlagt, og udover de to børn, der omkom, fik yderligere to en organtransplantation. *ritzau*

I modsætning til mange andre steder i verden har rent, urensset og velsmagende drikkevand været en selvfølge i Danmark. Men fund af stadig flere rester fra sprøjtemidler i vandboringer og grundvand kan gøre det nødvendigt at rense vandet, advarer vandværker og eksperter. Foto: Liselotte Sabroe, Scanpix

Det rene danske drikkevand er under pres

Rensning af drikkevand kan blive en nødvendighed, når stadigt flere sprøjtemidler fra for- og nutid findes i grundvand og drikkevandsboringer.

MILJØ

Susanne A. Andersen
ritzau

København. Nedsivning af sprøjtemidler til drikke- og grundvand får flere vandværker til at overveje den rensning af drikkevandet, som ellers altid har været unødvendig og nærmest et tabu i Danmark.

- I vores bestyrelse er vi langt inde i de overvejelser, siger Charles Nielsen, direktør for Trefor Vand i Trekantsområdet, som er landets tredjestørste vandforsyning, til Politiken.

Trefor Vand har allerede måttet lukke et vandværk og har foreløbig fundet pesticidrester i 15 ud af sine 80 vandboringer. I syv af boringerne i mængder, der ligger over det tilladte indhold i drikkevand.

- Kvaliteten af vores grundvandsressource er for nedadgående. Vi kommer givetvis til at finde flere og flere stoffer i det, efterhånden som vi bliver dygtigere til at måle. Så vi kan komme i en situation nogle steder, hvor det bliver nødvendigt at rense vandet, siger han til avisen.

Rensning er et nødvendigt redskab, mener professor Hans-Jørgen Albrechtsen fra DTU Miljø og ekspert i grundvand.

- Lige nu er rensning noget, man tyr til som absolut sidste løsning.

Det, tror jeg, er forkert. Det må ind på lystavlen som en reel mulighed for at løse nogle af de problemer, man står med, siger han til Politiken.

Landbrugsorganisationen Landbrug & Fødevarer mener, man skal skelne mellem fortidens synder og nutiden.

- Vi mener også, at vi fortsat skal kunne drikke urensset grundvand i Danmark, siger vicedirektør Lars Hvidtfeldt fra Landbrug & Fødevarer.

Ekspert og vandværker taler om nødvendigheden af ikke kun at forbyde sprøjtning nær vandboringer, men også i såkaldt sårbare områder med særlig risiko for nedsivning af sprøjtemidler. Den vej advarer Lars Hvidtfeldt imod, og landbruget kører retssager mod kommuner, der vil gå den vej.

- Det er vigtigt at huske på, at godkendelse og overvågning af pesticider i dag er langt mere restriktivt end tidligere. Det skal netop sikre, at de midler, som vi bruger i dag, ikke ender i grundvandet. Langt det meste af det, vi finder i dag, er fortidens synder, siger han til Ritzau.

På Christiansborg lyder det samstemmende, at det er afgørende, at forbrugerne fortsat kan drikke rent vand fra hanen.

Derfor mener blandt andet Socialdemokratiet og Radikale Venstre, at man skal stoppe med at sprøjte i de

RESÜMEE

Versickerte Pestizide, die in das Trink- und Grundwasser gelangen, sind der Grund dafür, dass immer mehr dänische Wasserwerke eine Reinigung des Wassers in Betracht ziehen. Man ist sich jedoch nicht einig darüber, wie man die Reinheit des Trinkwassers in Zukunft sichern sollte. Einige Experten empfehlen, das Wasser zu reinigen, während einige Politiker den Gebrauch von Pestizide in der Nähe der Wasserbohrungen verbieten wollen.

områder, der ligger nær drikkevandsboringer.

- Rensning kan blive en glidebane til at beskytte vores drikkevand og gøre vores grundvand dårligere, fordi man kan sige, at vi altid kan rense det bagefter, siger miljøordfører Ida Auken (R).

Venstres miljøordfører, Erling Bonnesen, vil dog have kortlagt problemets omfang, før han tager stilling til sagen.

- De midler, der enkeltstående er fundet i de her målinger, er fortidens synder og nogle midler, der er forbudt i dag, siger Bonnesen.

FAKTA

Fund af sprøjtemidler

I årene 2014-2016 er der fundet pesticider eller nedbrydningsprodukter fra pesticider mindst én gang i 43 procent af indtagene i overvågningsprogrammet for grundvand, Grumo.

Programmet har flest borer i de øvre grundvandslag.

I 13 procent af indtagene har indholdet af pesticider mindst én gang ligget over grænseværdien for drikkevand på 0,1 mikrogram per liter (0,5 mikrogram, hvis der er tale om flere stoffer).

I vandværkernes drikkevandsboringer ligger niveauet igen de senere år på fund i omkring 25 procent af boringerne. Tre-fire procent ligger over grænseværdien.

De helt små vandværker og enkelthusstandes vandforsyning indgår ikke i programmet, men ifølge en rapport fra Geus i 2004 var der på det tidspunkt fundet pesticider i 58 procent af boringerne. Grænseværdien for drikkevand var overskredet i 35 procent af tilfældene.

Grænseværdien er ens for alle stoffer og fastsat ud fra et princip om, at stofferne ikke bør findes i drikkevand. Grænseværdien for indholdet af forskellige pesticider i madvarer kan være flere hundrede gange højere.

Kilder: Miljøstyrelsen, Geus, Politiken

Socialdemokratiets ordfører, Christian Rabjerg Madsen, er uenig.

- Der er også problemer med blandt andet det nutidige stof, der hedder 1,2,4-triazol. Så det er ikke nok at sige, at det er fortidens synder. Vi skal beskytte danskernes drikkevand nu og i fremtiden.

Alternativets miljøordfører, Christian Poll, mener, at al landbrugsproduktion i Danmark skal omlægges til økologi for at løse problemet.

Voldsomt fald på Mærsk-aktier efter nyt regnskab

Investorer er skuffede efter kvartalsregnskab i Mærsk med for høje omkostninger. Aktier falder 11 procent.

REGNSKAB

ritzau

København. Et skuffende regnskab fra A.P. Møller - Mærsk gav kontant afregning på fondsbørsen i København.

Torsdag morgen faldt A- og B-aktierne i A.P. Møller - Mærsk 11 procent.

Det skete efter et kvartalsregnskab, der viste stigende omsætning, men samtidig et underskud på 239 millioner dollar.

- Mærsk tjener ikke nok penge i første kvartal, og det skuffer investorerne. Mærsk har ikke været god nok til at styre omkostningerne, vurderer senioranalytiker Morten Imsgard fra Sydbank.

- Det skal ses i lyset af, at Mærsk selv er meget klar i mælet om at for

at vinde i den globale containerindustri, så skal man være verdensmester i at styre sine omkostninger. Og det må vi bare sige, at det er Mærsk ikke i første kvartal, siger han.

A-aktien i Mærsk faldt cirka 11 procent og kostede dermed 8530 kroner, mens den mere handlede B-aktie faldt cirka 11 procent til 9030 kroner.

Det er blandt andet det tyske rederi Hamburg Süd, som Mærsk opkøbte i 2017, der er kommet til med en højere omkostningsbase, vurderer Morten Imsgard.

Derfor kommer stigende brændstofpriser, flere udgifter til havneterminaler og ugunstige valutakurser, som ligeledes koster dyrt for Mærsk.

- Der er andre globale containerrederier, som simpelthen er bedre til at tjene penge end Mærsk, og det er selvfølgelig bekymrende for investo-

erner, siger Morten Imsgard.

Topchef i A.P. Møller - Mærsk Søren Skou kalder selv resultaterne utilfredsstillende på den korte bane især i den største division Ocean, der dækker containerfragt og havneterminaler.

Regnskabet for første kvartal er det første med en ny struktur i Mærsk, der som led i en ny strategi skal gå fra olie- og rederigigant til transport- og logistikgigant. Derfor er blandt andet olieforretningen solgt fra.

- Mærsk er i gang med en historisk stor transformation af hele virksomheden, hvor man mere eller mindre skal genopfinde sin egen forretningsmodel, siger Morten Imsgard.

- Mærsk står med både kortsigtede og langsigtede udfordringer i øjeblikket, og der er rigtigt mange bolde i luften. Men selskabet er nødt til at

Aktierne i Mærsk faldt torsdag 11 procent efter et kvartalsregnskab, der skuffer investorerne. Arkivfoto: Asger Ladefoged, Scanpix

holde fokus på den daglige drift, så man ikke taber den daglige kamp om at holde på kunderne og styre omkostningerne.

FAKTA

De 113 skud

Natten efter afstemningen om de fire EU-forbehold 18. maj 1993 støder politi og demonstranter sammen på Nørrebro.

I en byge af brosten og andet kasteskyts prøver politiet at stoppe en demonstration, som er løbet løbsk.

En halv time efter midnat får en gruppe politifolk i området ved Sankt Hans Torv ordre på at trække deres pistoler. 11 minutter senere er der affyret 113 skud.

Det er første gang i fredstid, at politiet skyder ind i en menneskemængde. Ingen bliver dræbt, men 11 aktivister bliver ramt af skud. 24 betjente bliver kvæstet af aktivisters kasteskyts.

Kilde: DR

Danmark rammes stadig hårdere i EU, fordi de fire forbehold om fælles mønt, euroen, forsvar, unionsborgerskab og retlige og indre anliggender får stadigt større vægt i fællesskabet. Det mener eksdiplomat Poul Skytte Christoffersen, som var med til at forhandle udvidelsen af EU med ti øst- og centraleuropæiske lande ved EU-topmødet i 2002 i København. I dag er han bestyrelsesformand for Tænk tanken Europa, som taler for mere integration i EU. Foto: Søren Bidstrup, Scanpix

Eksdiplomat: Forbehold koster Danmark dyrt

Danmark betaler en høj pris i EU, fordi forbeholdene tynger, mener eksdiplomat Poul Skytte Christoffersen. Men ingen tør tage en afstemning om forbeholdene.

JUBILÆUM

Jesper Balslev
ritzau

København. Danmark bør tage en diskussion om, hvilken pris vi betaler i EU-samarbejdet for vores fire EU-forbehold mod den fælles mønt, euroen, fælles forsvar, unionsborgerskab samt retlige og indre anliggender.

Det siger den tidligere topdiplomat Poul Skytte Christoffersen på 25-års dagen for afstemningen om de fire forbehold.

Poul Skytte Christoffersen er i dag bestyrelsesformand for Tænk tanken Europa, der taler for mere integration i EU og har ønsket afstemning om blandt andet retsforholdet.

Han mener, at EU-forbeholdene er skadelige for Danmark:

- Udviklingen vil illustrere, at omkostningerne er meget store. Og at vi ikke vinder noget ved ikke at deltage i samarbejdet på samme vilkår som de andre lande, siger Poul Skytte Christoffersen.

18. maj er det 25 år siden, at befolkningen ved en folkeafstemning ved-

tog de fire danske forbehold til EUs Maastricht-traktat. Det skete et år efter, at et snævert flertal af danskerne 2. juni 1992 forkastede traktaten.

I de første mange år betød Danmarks EU-forbehold ikke så meget, mener Poul Skytte Christoffersen.

- Først og fremmest fordi retsforbeholdet var et forbehold for at deltage i normalt EU-samarbejde om retlige og indre anliggender. Det startede først meget senere i EU's udvikling, siger Poul Skytte Christoffersen.

Euroen blev først indført i 1999, og forsvarssamarbejdet lå stille i mange år, påpeger han.

- I de senere år er forbeholdene blevet en langt mere central del af EU's samarbejde. Både på det retslige område. Og selvfølgelig også med den økonomiske og monetære union, siger Poul Skytte Christoffersen.

- Hvad forsvaret angår, så accelerer udviklingen. På grund af den amerikanske holdning og præsident Donald Trumps specielle forhold til Nato og EU. Det er først nu, at det begynder at stramme, og konsekvenserne viser sig.

1995-2003 var Poul Skytte Christoffersen dansk EU-ambassadør i Bru-

xelles. I 2002 forhandlede han udvidelsen af EU med ti central- og østeuropæiske lande ved EU-topmødet i København.

Fra 2009 blev han igen dansk EU-ambassadør og var senere særlig rådgiver for EUs udenrigschef Catherine Ashton.

Ingen dansk politiker tør dog sætte forbeholdene til afstemning, vurderer politisk kommentator Hans Engell.

I september 2000 ville danskerne ikke gå med i euroen. I december 2015 sagde de nej til at acceptere retsforbeholdet på visse vilkår for at deltage i politisamarbejdet Europol.

- Situationen skal være langt mere presset end nu, hvis der skal komme en ny folkeafstemning, siger Hans Engell.

- Det vil være det rene hasardspil at kaste alle forbehold ind i en afstemning. Det vil være som at spille på en roulette. Det kan lige så godt ende med den ene farve som med den anden farve.

Dansk Folkepartis udenrigsordfører Søren Espersen advarer statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) mod at lege med forbeholdene. Før val-

RESÜMEE

Am 18. Mai ist es genau 25 Jahre her: Dänemark machte vier Vorbehalte bezüglich der EU-Zusammenarbeit. Keine Gemeinsamkeit bei Euro-Währung, Verteidigung, Unionsbürgerschaft und rechtlich-inneren Angelegenheiten.

Das allerdings ist Dänemark teuer zu stehen gekommen, meint der Diplomat und ehemalige dänische EU-Ambassadeur Poul Skytte Christoffersen. Doch es besteht keine Aussicht auf eine Änderung von Politikerseite. Volksentscheid - weit gefehlt. Alles bleibt beim Alten.

get i 2015 anslag DF og de borgerlige partier en EU-skeptisk tone, påpeger han.

- Vi ved, hvordan danskerne har det med afstemninger, der afgiver suveræniteten: Det er en tabt sag, siger Søren Espersen.

COOP

16 butikker lukkes

København. Coop har trukket stikket til 15 Dagli'Brugs- og LokalBrugs-butikker, der gennem en årrække har givet underskud. Det oplyser Coop i en pressemødelelse.

Derudover bliver en forretning på Amagerbrogade i København også lukket.

Der er tale om butikker i blandt andet Nykøbing Mors, Thisted og Viborg. Lukningerne kommer til at berøre cirka 300 ansatte, skriver Coop.

Coop oplyser, at butikkerne har givet et årligt tocifret millionunderskud.

Der er ingen planer om at bruge lokalerne til noget andet. De vil derfor blive sat til salg. ritzau

TELEFORLIG

5G og digital dækning

København. Alle Folketingets partier er enige om nyt teleforlig, der udvider bredbåndspuljen og skal fremtidssikre mobildækningen.

Det seneste forlig er fra 1999. Bredbåndspuljen tilføres yderligere 60 millioner kroner, så der i alt er 100 millioner kroner i år til at sikre bedre internet i Danmark.

Den skal fremover målrettes de tyndtbefolkede områder, da markedet selv har en interesse i at udbrede bedre internet i de større byer.

Målsætningen er, at alle husestande og virksomheder senest i 2020 skal have adgang til en bredbåndsforsyning med en hastighed på mindst 100/30 Mbit/s.

I 2017 havde 89 procent adgang til samme hastighed.

Parterne er også enige om at udarbejde en national handlingsplan for udrulning af 5G i Danmark.

I løbet af de næste tre til fem år ventes det, at 5G, der er næste generations mobilteknologi, introduceres i Danmark. 5G er op til 100 gange hurtigere end det nuværende 4G-net. ritzau

IRAK

Danske styrker hentes hjem

København. Efter Islamisk Stat ikke længere har territorium af betydning i Irak, er der ikke længere behov for de særlige evner, som de danske specialstyrker har.

Sådan lyder vurderingen fra Mikkel Storm Jensen, der er major ved Forsvarsakademiet.

- De kan både løse almindelige opgaver såsom at uddanne irakiske styrker. De kunne også passe på sig selv og kunne sættes ind bag Islamisk Stats linjer og tage mål ud, siger han.

- Islamisk Stat har ikke længere linjer, man kan trænge ind bag ved.

Specialstyrkerne blev udsendt i 2016, og torsdag oplyste regeringen, at de trækkes hjem igen.

Specialstyrkerne er kun en del af det danske bidrag i landet. Der befinder sig stadig 180 mand på al-Asad flybasen. Bidraget inkluderer også radarkapaciteter. ritzau

Regeringen vil have flere til at leje sommerhuset ud

Det skal være mere attraktivt for danskere at deltage i deleøkonomien, mener Brian Mikkelsen.

TURISME

ritzau

København. Der gemmer sig et uudnyttet potentiale for vækst i forskellige former for såkaldt platforms- og deleøkonomi.

Med den begrundelse præsenterede regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre torsdag endnu en aftale, der skal få almindelige mennesker til at leje sommerhuset, båden eller bilen ud.

Aftalen følger i hælene på en politisk aftale om skatteforhold for udlejning af boliger, der faldt på plads tirsdag. Og en forståelsesaftale mellem de danske skattemyndigheder og den dominerende udlejningsportal Airbnb, der faldt på plads torsdag formiddag.

Det skal undersøges, om der er nogle regler, der skaber uklarhed for deleøkonomiske virksomheder, lyder det i aftalen. Er der det, skal de justeres.

Og så vil partierne gennemføre en

kampagne, der skal få flere til at leje deres sommerhus ud.

Endelig stiller politikerne en »målrettet forbrugervejledning om deleøkonomi« i udsigt.

- Vi slår flere fluer med et smæk. Vi får brugt ressourcerne bedre. Virksomhederne får bedre innovation. Og helt almindelige danskere får mulighed for at deltage i deleøkonomien, siger erhvervsminister Brian Mikkelsen (K).

DFs erhvervsordfører, Hans Christian Skibby, håber, at aftalen vil gi-

ve et »boost« til turismen og få bugt med sort økonomi på området.

Airbnb er et af de mest kendte selskaber inden for genren. Her kan almindelige boligejere udleje deres hus eller lejlighed til turister. Tjenestens indtægter kommer fra en andel af lejeindtægten.

I Danmark er selskabet GoMore også en betydelig aktør. Her kan private tilbyde rejsende et lift - mod betaling - hvis de alligevel skal samme vej. Private kan også udleje deres bil gennem tjenesten.

OLDTIMERLØB

Tradition er på vej

Gråsten. Lørdag 26. maj køres der Oldtimerløb for 28. gang i Gråsten by og området omkring Gråsten. Det betyder, at vejene vil være fyldt med gamle biler, lastbiler, motorcykler, knallerter og traktorer fra det forrige århundrede.

Køretøjerne kører på en rute fra Ringriderpladsen i Gråsten via Rinkenæs og Fjordvejen og videre over grænsen til Flensborg og retur.

Der plejer at møde flere tusinde tilskuere op for at beundre de mange køretøjer, der befinder sig på ringriderpladsen i Gråsten hele dagen. På pladsen er der tillige et stort stumpemarked.

Ud over at publikum kan opleve over 1000 gamle køretøjer, deltagere de også i lodtrækningen om præmier på entrébilletten.

Årets temaer er, at Nimbusmotorcyklen som er dansk produceret, fylder 100 år, at VW fylder 80 år netop på dagen, hvor Oldtimerløbet afholdes, og at to Jaguar-modeller har henholdsvis 50 og 70 års jubilæum. Som noget nyt i år vil Oldtimerprisen på 50.000 kroner blive overrakt kl. 12.30 en halv time inden Oldtimerløbet skydes i gang, oplyser Erik Krogh fra Lions Club Broager-Gråsten i en pressemeddelelse.

Lørdag aften kl. 18.00 samles ca. 250 løbsdeltagere og medhjælpere til aftenfest i det store Pit-telt på pladsen med en efterfølgende dans. Dette er et nyt tiltag her i 2018, og det kræver adgangsbillet for at deltage, oplyser Erik Krogh.

Oldtimerløbet Gråsten-Flensborg arrangeres af Lions Club Broager-Gråsten. Arrangementet er vokset år for år og er nu det største af sin art i Danmark med deltagere fra Danmark, Tyskland, Polen og de nordiske lande. JV

TILBUD

Skiskydning uden ski

Nordborg. Selv om sommeren er over os, så kommer det til at dufte lidt af vinter-OL på Nordals 3. juni kl. 10-16. Her inviterer Nordborg Løbeklub og Nordals Skyttekreds nemlig til biatlonstævnet »Guns and runs« i samarbejde med DGI Sønderjylland.

Biatlon er en sommerversion af den populære vinterdisciplin, skiskydning - altså bare uden ski.

- Biatlon er en sjov sport, der udfordrer deltagerne på både fysikken og koncentrationsevnen. For det gælder om at få pulsen hurtigt ned efter en løbetur, så man sigter godt, fortæller Frank Hansen, formand for Nordals Skyttekreds, i en pressemeddelelse.

Arrangementet finder sted ved Nordals Skyttekreds' baner på Riddergaard, Oksbølvej 18, Nordborg, og man behøver ikke være en erfaren skytte for at deltage.

Børn løber fire runder på hver 700 m med tre liggende skydninger undervejs. Hvis man ikke rammer målet med de fem udleverede skud, skal der løbes en strafferunde på 50 meter.

De voksne skal løbe fem runder på 1500 meter hver med fire liggende skydninger. Her er en strafferunde på 500 m. Der konkurreres i fire klasser; piger, drenge, kvinder og mænd, og de første skud affyres kl. 10. Tilmelding kan ske via DGIs hjemmeside. JV

Årets mandehørm bliver det sidste

Lørdag den 6. oktober finder det ottende og sidste Xtreme Mandehørm sted i Aabenraa. Aabenraa Firma & Senior Idræt har valgt at stoppe som arrangør, da både foreningens formand og de 11, som laver ruten, har valgt at stoppe samtidigt.

LØB

Mette Christine Schulz

JydskeVestkysten

Aabenraa. I syv år har mænd elsket at komme til Aabenraa for at løbe gennem mudder, vand og ild til Xtreme Mandehørm. I år bliver det sidste gang, at løbet finder sted, for arrangørerne i Aabenraa Firma & Senior Idræt har meddelt, at de ikke længere kan løfte opgaven, når deres nuværende formand Hans Jørgen Christensen stopper til februar. Samtidig stopper nemlig også den 11 mand store gruppe, som har stået for selve løbet.

- Det her er det rigtige tidspunkt, for bag det gode arrangement ligger mange timers arbejde, og vi har været i gang i syv år nu. Vi har arbejdet godt sammen, men der opstår også noget metaltræthed, og alle har rigeligt at lave i forvejen, men selvfølgelig sker det med vemod, at vi stopper, siger Holger Jacobsen, som er en del af løbsgruppen.

Hans Jørgen Christensen har i alle årene brugt mange timer på de administrative opgaver, som følger med at arrangere et løb som Xtreme Mandehørm, og den rutine og ekspertise, som han og løbsgruppen har opbygget gennem årene, har den nye bestyrelse i Aabenraa Firma & Senior Idræt ikke.

- Det er et nyt team, og det ville også være synd, hvis de prøvede på at arrangere det, for i syv år har løbet kørt med en høj standard og kvalitet og udviklet sig fra at være det mindste løb i Danmark til nu at være et af de største. Det ville være en stor opgave at løfte for nogle helt nye arran-

Hans Jørgen Christensen kommer sammen med Holger Jacobsen for at fortælle, at 2018 bliver det sidste år med Xtreme Mandehørm i Aabenraa. Alle i løbsgruppen stopper, og så orker bestyrelsen ikke at arrangere det mere. Dermed stopper en af de store populære events. Foto: Claus Thorsted, JydskeVestkysten

gører, siger Hans Jørgen Christensen.

Borgmester er ærgerlig

Udmeldingen om, at det er slut med Xtreme Mandehørm i Aabenraa giver bedrøvede minner hos både Dansk Firmaidrætsforbund, som ejer konceptet.

- Det er rigtig ærgerligt, for de har været meget dygtige. Men respekt for, at de stopper på toppen. Det er der ikke mange, som tør, siger idrætskonsulent Steen Sulstad Petersen fra Dansk Firmaidrætsforbund.

Borgmester Thomas Andresen (V) er også ærgerlig over, at det specielle løb nu forsvinder fra byen.

- Det er et arrangement, som er et aktiv for byen, så det bliver helt sikkert et tab, siger Thomas Andresen,

RESÜMEE

Seit sieben Jahren gibt es die Laufveranstaltung »Xtreme Mandehørm« in Apenrade. Doch wenn dieses Jahr die Männer am 6. Oktober antreten, wird es das letzte Mal sein. Denn dem Veranstalter »Firma & Senior Idræt« ist es nicht gelungen, genügend freiwillige Helfer zu finden, um das Event zukünftig durchführen zu können. Der Bürgermeister Thomas Andresen (V) bedauert diese Entscheidung.

som også flere gange selv har løbet med i Xtreme Mandehørm.

FAKTA

Xtreme mandehørm i Aabenraa

Xtreme Mandehørm blev startet af Fredensborg Atletikklub i 2008. Siden kom Aarhus, Odense og Aalborg med.

Det første Xtreme Mandehørm i Aabenraa fandt sted i 2011, hvor 720 mænd løb med.

Konceptet går ud på, at mændene først løber 12 kilometer gennem diverse forhindringer, som mudderhuller, vandløb, halmballer og ild, og efter et velfortjent bad fester til en bierfest.

Løbet i Aabenraa er det største i Danmark med 971 deltagere sidste år. Samtidig er løbet også altid udsolgt flere måneder, før starten går.

I dag er der Xtreme Mandehørm i Aarhus, Slagelse, Aalborg, Hillerød, Odense og Aabenraa.

Konceptet Xtreme Mandehørm er ejet af Dansk Firmaidrætsforbund.

Græsrodderne skal styrke Rømødæmningen

Græsset på Rømødæmningens skrånninger er vigtigt for at bevare digets styrke. Derfor bliver græsarealerne plejet hver sommer.

KYSTSİKRING

jfm

Rømø. Forbipasserende vil hen over sommeren kunne se en større maskine, der slår græsset på Rømødæmningens skrånninger. Det er en årlig tilbagevendende begivenhed, der sikrer, at dæmningen kan modstå opskyl fra Vadehavet.

- Vi er afhængige af, at græstæppet vokser sig kraftigt og dækkende i vækstsæsonen for at være sikre på, at dæmningen kan stå imod, når efterårsstormene sætter ind, fortæller Ejgil Houmaa, projektleder i Kystdirektoratet, i en pressemeddelelse.

Hver anden uge fra sidst i maj til sidst i september får Kystdirektoratet derfor slået græsset på det stykke af diget, som er tættest på havet og derfor mest udsat for slid.

Når græsset klippes ned med regelmæssige mellemrum, udvikler det et tættere rodnet. På den måde bliver græstæppet mere modstandsdygtigt og sikrer bedst muligt mod gennembrud fra havet.

Undgår fuglereder

Græssets vækstsæson falder sammen med en del af ynglesæsonen for fuglene fra marts til juli. Derfor tager Kystdirektoratet størst mulig hensyn til de fugle, der yngler i området.

- Vi slår kun græsset der, hvor det

Får og lam kan ikke alene klare at vedligeholde Rømø-dæmningen. Arkivfoto: JydskeVestkysten

er absolut nødvendigt af hensyn til sikkerheden, og under græsslånningen holder vi udkig efter reder og unger og går udenom, så vidt det overhovedet er muligt, siger Ejgil Hou-

maa.

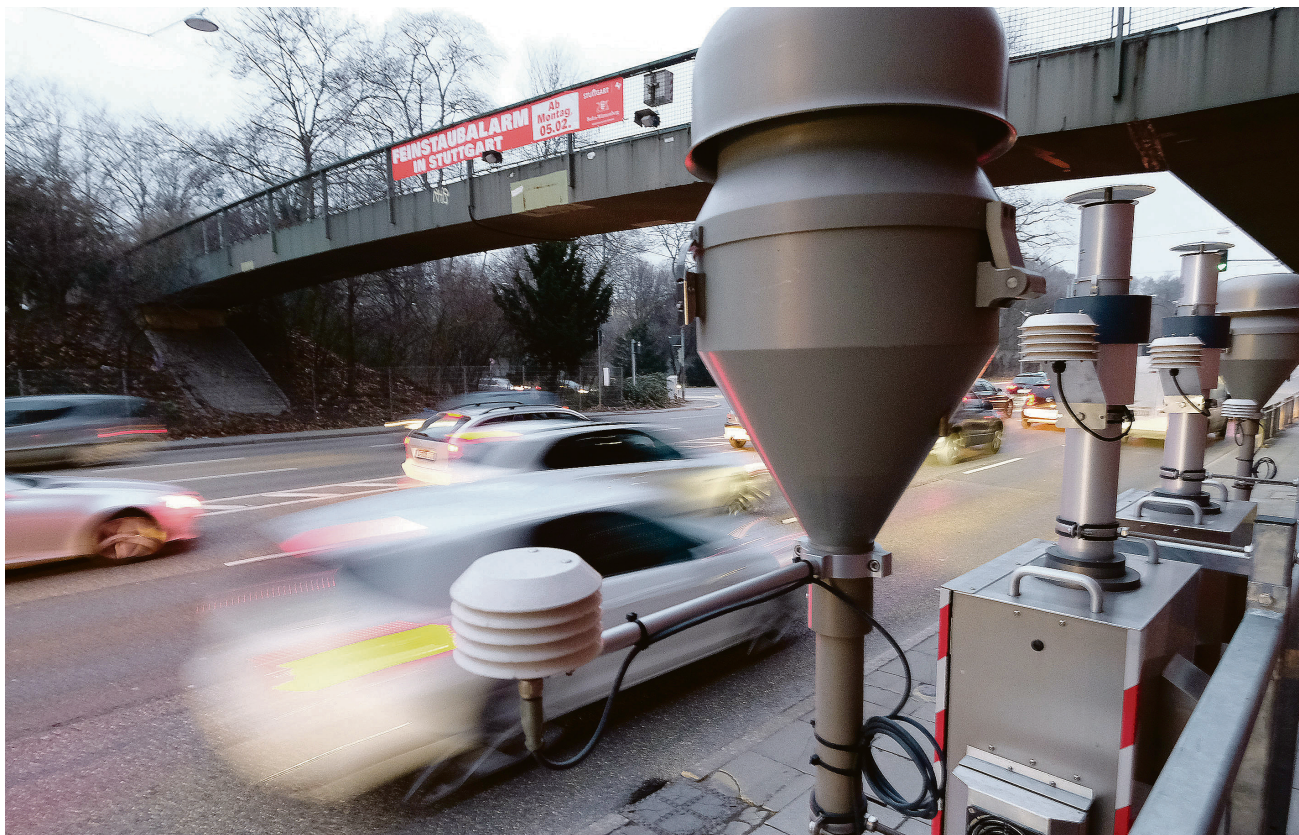
Det er kun en begrænset del af græsset på dæmningen, der klippes. På de mindre udsatte områder af dæmningen får græsset lov til at vok-

se sig til hø, der først må høstes efter fuglernes ynglesæson er afsluttet, og på andre dele er det de lokale får, der sørger for afgræsningen.

RESUME

EU-Kommissionen har ved EU-Domstolen lagt sag an mod Tyskland på grund af forurenede luft i de store byer. Det skyldes, at EUs emissionsloft for nitrogenoxider blev overskredet i 66 tyske byer i 2017. Desuden fik Tyskland og andre lande en løftet pegefingert for deres langsomme reaktion på dieselskandalen. Det er især dieselmotorer, der er skyld i, at emissionslofterne er blevet overskredet.

Dermed stiger presset på den tyske regering for at begrænse luftforureningen.

In 66 deutschen Städten wurde der EU-Grenzwert für Stickoxide 2017 überschritten. Foto: Bernd Weissbrod, dpa

EINIGUNG

Streit um Mautausfälle beendet

Berlin. Der jahrelange Streit zwischen dem Bund und den Lkw-Maut-Betreibern ist beendet. Die Regierung einigte sich mit den Hauptgesellschaftern des Betreiberkonsortiums Toll Collect auf einen Vergleich im Volumen von insgesamt 3,2 Milliarden Euro zugunsten des Bundes. Verkehrsminister Andreas Scheuer (CSU) sprach in einer Mitteilung seines Ministeriums von einem »historischen Durchbruch«.

Man habe »die bestmögliche Lösung für den Steuerzahler erreicht - mit einem für beide Seiten fairen Vergleich«. Der Streit drehte sich um Milliardenforderungen wegen der verspäteten Einführung des Systems 2005. Zuvor hatte das »Handelsblatt« darüber berichtet.

Damit geht ein 14-jähriger Rechtsstreit um die verspätete Einführung der Lkw-Maut in Deutschland 2005 und entgangene Milliardeneinnahmen zu Ende. Ausgetragen wurde der Konflikt - wie vertraglich vorgesehen - vor einem Schiedsgericht, ohne dass indes eine Lösung sichtbar gewesen wäre. »Was 14 Jahre im Schiedsverfahren nicht auflösbar war, haben Politik und Wirtschaft jetzt nach intensiven Verhandlungen gelöst - auch dank der Entscheider von Telekom und Daimler«, sagte Scheuer. Das Schiedsgericht, das formal noch zustimmen müsse, halte die Vereinbarung nach jetzigem Stand für angemessen.

Die Summe von 3,2 Milliarden Euro enthält nach Angaben des Ministeriums unter anderem eine Barleistung von 1,1 Milliarden Euro sowie weitere 1,1 Milliarden Euro, die der Bund aufgrund des Streites einbehalten hatte, sowie zusätzlich Zinsen und Vertragsstrafen. dpa

SOZIALVERBAND

VdK: Selbstständige und Beamte sollen in Rentenversicherung einzahlen

Berlin. Selbstständige und Beamte sollen nach einer Forderung des Sozialverbands VdK in eine solidarische Rentenversicherung einzahlen. Auf diese Weise könne das Rentenniveau auf heutigem Stand stabilisiert werden, sagte Präsidentin Verena Bentele auf dem VdK-Verbandstag am Donnerstag in Berlin.

Union und SPD wollen in einem ersten Reformpaket das Rentenniveau, also das Verhältnis von Rente zu Durchschnittseinkommen, bis 2025 auf dem heutigen Niveau von 48 Prozent halten. Andererseits soll der Beitragssatz von 18,6 Prozent nicht über 20 Prozent steigen.

Der Sozialverband VdK ist ein bundesweit tätiger gemeinnütziger Verband. Mit 1,8 Millionen Mitgliedern ist er nach eigenen Angaben der größte Sozialverband Deutschlands. dpa

Brüssel verklagt Deutschland wegen zu schlechter Luft in Städten

Die EU-Kommission nimmt das Autoland Deutschland in die Mangel. Wegen überschrittener Grenzwerte und wegen des VW-Skandals gibt es Ärger. Damit wächst der Druck auf die Bundesregierung.

UMWELT

dpa

Brüssel. Wegen zu schmutziger Luft in vielen deutschen Städten verklagt die EU-Kommission Deutschland vor dem Europäischen Gerichtshof. Dies teilte die Brüsseler Behörde am Donnerstag mit. Zudem ermahnte sie Deutschland und andere Länder erneut wegen der zu zögerlichen Reaktion auf den Dieselskandal bei Volkswagen.

Bei der Klage geht es um die Mischung von EU-Grenzwerten für Stickoxide, die bereits seit 2010 verbindlich für alle EU-Staaten sind. Auch 2017 wurden sie jedoch in 66 deutschen Städten überschritten, in 20 Kommunen sehr deutlich. Verantwortlich gemacht werden vor allem Dieselmotoren, deren Zahl jahrelang stark zunahm. Nach dem Dieselskan-

dal wurde deutlich, dass sie im Verkehr auch viel mehr Schadstoffe ausstoßen als in Tests.

Die Kommission hatte schon 2015 ein Vertragsverletzungsverfahren gegen Deutschland und andere Länder eingeleitet und die Regierungen immer wieder ermahnt. Die Bundesregierung steuerte unter anderem mit ihrem »Sofortprogramm für saubere Luft« nach. Beim Diesel-Gipfel 2017 versprach die Autoindustrie zudem Software-Updates für Dieselmotoren, die Schadstoff-Emissionen um 25 bis 30 Prozent drücken sollen. Dennoch gelang es nicht, kurzfristig die Grenzwerte einzuhalten.

In einem zweiten, Ende 2016 gestarteten Verfahren wirft die EU-Kommission der Bundesregierung im Abgasskandal massive Versäumnisse vor. Ein Vorwurf: Sie habe Volkswagen nicht für die Manipulation von Schadstoffwerten bei Die-

selautos bestraft. Zudem habe die Regierung nicht ausreichend überwacht, dass die Autohersteller die Vorschriften einhalten. Die Bundesregierung hatte sich schon bei Einleitung des Verfahrens gegen die Vorwürfe verwahrt.

In dem Verfahren startet die Kommission nun die nächste Stufe - nicht nur gegen Deutschland, sondern auch gegen Italien, Luxemburg und Großbritannien. Formal bezieht sich das auf die EU-Vorschriften für die Typgenehmigung von Fahrzeugen, die missachtet worden seien. Nach EU-Recht müssten die EU-Staaten »über wirksame, verhältnismäßige und abschreckende Sanktionssysteme verfügen, um Autohersteller davon abzuhalten, gegen geltendes Recht zu verstoßen«. Bei den vier Staaten sieht die Kommission das nicht gegeben.

Klagen vor dem EuGH gegen

EU-Staaten sind nicht ungewöhnlich. Helfen Ermahnungen in einem Vertragsverletzungsverfahren nichts, sind sie der übliche nächste Schritt, um den Rechtsstreit zu klären. Unterliegt Deutschland, könnte die EU-Kommission in einem weiteren Verfahren hohe Zwangsgelder durchsetzen.

Allerdings wächst mit den Verfahren schon jetzt der politische Druck, etwas gegen die zu hohen Schadstoffwerte in deutschen Städten und gegen die zu schmutzigen Dieselmotoren zu unternehmen. Verkehrsexperten sehen kurzfristig nur zwei Lösungsmöglichkeiten: die Nachrüstung von Dieselfahrzeugen oder Fahrverbote. Das Bundesverwaltungsgericht hatte Fahrverbote in Städten im Februar grundsätzlich erlaubt, solange sie verhältnismäßig sind.

Bamf-Affäre: Seehofer verteidigt Flüchtlingsbehörde und sich selbst

Berlin. Bundesinnenminister Horst Seehofer (CSU) hat das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Bamf) gegen den Vorwurf der Unfähigkeit und Vertuschung in Schutz genommen. »Dort wird heute eine gute Arbeit geleistet für unser Land in einem ganz wichtigen Bereich«, sagte er am Donnerstag im Bundestag. Es sei falsch, das mögliche Fehlverhalten einiger Mitarbeiter nun allen Beschäftigten zur Last zu legen.

Seehofer steht in der Affäre um mutmaßlich manipulierte Asylentscheidungen in der Bremer Bamf-Außenstelle auch selbst in der Kritik. Ihm wird vorgeworfen, die Aufklärung in der Angelegenheit nicht entschieden genug vorangetrieben und einer Mitarbeiterin, die dazu beitragen wollte, strafversetzt zu haben. Josefa Schmid hatte die Leitung der Bremer Außenstelle im Januar angetreten. Inzwischen musste sie ihren Posten wieder räumen. Obwohl sie sich juristisch gegen ihre Abberufung wehrt, führt die Nürnberger Bamf-Zentrale »Fürsorge«-Gründe an.

Seehofer betonte, die staatsanwaltlichen Ermittlungen zur Bremer Bamf-Affäre hätten vor seinem Amtsantritt begonnen. Dass FDP und Grüne nun einen Untersuchungsausschuss zu den Unregelmäßigkeiten ins Spiel gebracht hätten, sei für ihn »keine Bedrohung«, sagte Seehofer. Der FDP-Fraktionsvorsitzende Christian Lindner hatte am Mittwoch an die Adresse des CSU-Vorsitzenden gesagt: »Sie sind einen Schritt entfernt von einem parlamentarischen Untersuchungsausschuss.« dpa

Bundesinnenminister Horst Seehofer (CSU) sagte, es sei falsch, dass Fehlverhalten einiger Mitarbeiter des BAMF nun allen Beschäftigten zur Last gelegt würden. Foto: Ralf Hirschberger, dpa

Sønderjyske afviser bejlere og forlænger med tysk keeper

Sønderjyske har forlænget aftalen med keeperen Sebastian Mielitz, som ifølge sportschefen var efterspurgt.

FODBOLD SUPERLIGA

ritzau
sport@fla.de

Haderslev. Et år før kontraktudløb er målmanden Sebastian Mielitz og Sønderjyske blevet enige om at udnytte en option, så den stærke keeper fortsætter i den lyseblå trøje frem til sommeren 2020.

Dermed har Sønderjyske-sportschef Hans Jørgen Haysen fået et stort ønske opfyldt og afvist interessen fra andre klubber.

- Vi har haft flere forespørgsler på ham, og er derfor også ekstra glade for at vi nu har fået papir på ham i de næste to sæsoner, siger Hans Jørgen Haysen til klubbens hjemmeside.

Den 28-årige tysker har tidligere i karrieren spillet for Werder Bremen, Freiburg og Greuther Fürth.

Det er blandt andet blevet til 62 kampe i den tyske Bundesliga for Werder Bremen. Sidste sommer skiftede Sebastian Mielitz til Sønderjyske fra Greuther Fürth.

- Sebastian Mielitz har spillet fast,

Tyske Sebastian Mielitz fortsætter i Sønderjyske. Foto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix

siden han stødte til truppen sidste sommer, hvorfor det har været en let beslutning at udnytte klausulen og forlænge samarbejdet med yderligere et år.

- Specielt i dette forår synes jeg, at han har vist høj klasse og har også flere gange været kampafgørende for os, forklarer Hans Jørgen Haysen. ritzau

FUSSBALL

Als Vizemeister ins Stadtderby

Flensburg. Es geht in diesem Duell immer ums Prestige, aber die ganz großen Emotionen sind aus dem Spiel. Vor dem Stadtderby TSB Flensburg gegen den SC Weiche Flensburg 08 II (Sonnabend, 16 Uhr, Eckener-Platz) ist die Ausgangslage zwischen den beiden Rivalen klar. Nach dem 4:1-Erfolg am Mittwoch im Oberliga-Nachholspiel beim PSV Neumünster ist der TSB sicher Vizemeister.

Die Gäste vom SC II sind aktuell Dritter und müssen sich die U23 von Holstein Kiel, die als Vierter nur einen Punkt weniger hat, vom Leib halten. Während für die Gäste also zumindest noch der Podestplatz auf dem Spiel steht, können die Gastgeber das Saisonfinale vor eigenem Publikum

komplett entspannt angehen.

In Neumünster gab es am Mittwoch im 15. Spiel in diesem Jahr den 12. Sieg (zwei Remis, eine Niederlage). Die Tore für den TSB erzielten Timo Carstensen (13./43.), Björn Lass (24.), 0:3 Carstensen (43.) und Tom Warncke (79.). Für die Hausherren war Torben Czeka (86.) erfolgreich.

Am Sonnabend wird der TSB im Rahmen des Derbys die beiden Spieler Tanju Hassanoglou und Janek Schmeling (treten kürzer bzw. pausieren) und Torwarttrainer Jens Christiansen verabschieden. Ruwen Möller

TSB Flensburg: Müller - Köhler (78. Ingwersen), Vosgerau, Hassanoglou, Brix, Warncke, Thomsen, Puttins, Lass, Sohnrade, Carstensen.
Schiedsrichter: Göttisch (Lütjenburg)
Zuschauer: ca. 100

Möglichen Sieg vergeben

Arlewart. Obwohl favorisiert, kamen die Kreisliga-Fußballer vom DGF Flensburg im Auswärtsspiel gegen das SZ Arlewart nur zu einem 2:2 (1:0). »Mit dem Ergebnis müssen wir leben«, sagte DGF Co-Trainer André Flieder. Echte Zufriedenheit hört sich anders an. »Leider haben wir nicht das gemacht, was wir uns vorgenommen haben«, so Flieder. Das frühe 1:0 (8.) durch Tim Meyer spielte den Gästen eigentlich in die Karten. Doch trotz Spielkontrolle versäumte es DGF, vor dem Arlewart Tor mit der letzten Konzentration zu agieren und ließ so noch die eine oder andere Torchance vor der Pause liegen. Arlewart, zuletzt fünfmal in Folge als Verlierer vom Platz gegangen, vergab kurz vor der Pause sogar die Riesenchance zum Ausgleich.

Dieser fiel direkt nach Wiederanpfiff. In einer Phase, in der DGF rund zehn Minuten »überhaupt nicht stattgefunden hat«, wie Flieder monierte. Beim 1:1 (46.) wurde DGF-Keeper Marcel Carstensen von einem Sonntagschuss von Sören Hansen überrascht. Für das 2:1 (53.) sorgte Heiko Soenksen. Die Gäste hatten Glück, nicht noch höher in Rückstand zu geraten. Aber Arlewart legte nicht mehr nach, sondern versuchte, den Vorsprung über die Zeit zu retten. Eine Taktik,

die bis in die Schlussphase aufging. Während Felix Bülo (70.) und Meyer (72.) noch Hochkaräter liegen ließen, sorgte Leif Grüter mit einem strammen, leicht abgefälschten Distanzschuss für den 2:2-Ausgleich (84.). Danach besaß DGF sogar noch Chancen zum Sieg. »Aber an so einem Tag gehen die dann auch nicht mehr rein«, so Flieder.

Am Pfingstweekende endet die Saison für DGF mit einem doppelten Heimspieltag. Sonnabend (14 Uhr) geht es zunächst gegen den TSV Goldebek und Montag (14 Uhr) stellt sich der TSV Rantrum II im Idrætsparken vor. Die Kreisliga endet regulär erst am 26. Mai, doch weil das Team Sylt zu Saisonbeginn abgemeldet wurde, ist DGF am letzten Mai-Weekende spielfrei.

Daher wird der Verein am Montag einige Spieler verabschieden, die den Verein verlassen bzw. aufhören. Dies sind neben Kapitän Morten Jensen, Jens Fischer (beide Karriereende), Erik Balschun und Jonas Kulczynski (beide studienbedingt). Lasse Hahn und Sven Pusamßies werden eine Pause einlegen. Andreas Haumann

DGF Flensburg: Carstensen - Grüter, Pusamßies (55. Bratescu), Bonerewitz - I. Thomsen (76. Orłowski), N. Thomsen (83. Christiansen), Käbermann, Bruns, Henningsen - Bülo, Meyer.

Anders Eggert: »Vi blev ramt af den klassiske hjemmebanebølge«

Skjern. Længe så det ikke ud til, at det blev Skjern Håndbold, der skulle spille DM-finale. Holdet var bagud det meste af kampen, men med et kvarter tilbage af den tredje og afgørende semifinal mod GOG vendte spillet, og Skjern endte med at vinde med 38-30.

Skjerns fløjspiller Anders Eggert blev kampens topscorer med ti mål.

- Det er fantastisk. Vi er helt oppe at køre. Det var en hård kamp og en forløsning, efter at det lykkedes til sidst efter at have været nede store dele af kampen.

- Vi løb og løb og løb og gjorde alt, hvad vi kunne. Vi fik nogle rednin-

ger, der hjalp os. Og så fik vi den klassiske hjemmebanebølge, hvor vi scorede fem mål i træk. Det gik virkelig stærkt, siger Eggert, der har en fortid i SG Flensburg-Handewitt.

Skjern-målmand Emil Nielsen blev sammen med stregspiller Bjarte Myrhol kampens helt store spiller, da han diskede op med fire redninger på stribe, mens Myrhol scorede tre mål på de efterfølgende kontraløb.

I DM-finalen venter Bjerringbro-Silkeborg (BSV), der vandt over Aalborg Håndbold i den anden semifinale. Her møder Eggert sine gamle Flensburg-kammerater Michael V. Knudsen og Søren Rasmussen, som vandt

Anders Eggert er klar til DM-finalen. Foto: Bo Amstrup/Ritzau Scanpix

DM-guld med BSV i 2016.

Den første kamp (bedst ud af tre) spilles søndag (16.10/direkte TV2). Kamp nummer to venter den 29. maj og en mulig tredje kamp den 3. juni. Begge hold er allerede kvalificeret til Champions League. ritzau/rm

FUDBALL

Europa League, Mænd, Finale
Olympique Marseille - Atlético Madrid 0:3

Flens-Cup der Meister (Herren), Aftelfinale
TuS Jevernstedt - TSV Friedrichsberg 4:2

Abschlusstabelle Regionalliga Nord (Herren)
Altona 93 - Eutin 08 4:3
TSV Havelse - SC Weiche Fl 08 1:1
VfB Lübeck - VfL Wolfsburg II 3:2
FC St. Pauli II - SSV Jeddelloh 3:2
BSV SW Rehden - Eintr. Norderstedt 2:2
Lüneburger SK - VfV 06 Hildesheim 3:0

1. SC Weiche Fl 08	34	21	10	3	61:25	73
2. Hamburger SV II	34	21	9	4	66:31	72
3. VfL Wolfsburg II	34	19	8	7	65:34	65
4. VfB Lübeck	34	19	4	11	55:41	61
5. Egestorf/Langreder	34	16	6	12	53:45	54
6. FC St. Pauli II	34	14	9	11	60:44	51
7. SSV Jeddelloh	34	15	4	15	57:56	49
8. Hannover 96 II	34	11	13	10	36:30	46
9. Eintr. Norderstedt	34	11	12	11	54:58	45
10. Lüneburger SK	34	12	9	13	41:47	45
11. TSV Havelse	34	12	9	13	51:59	45
12. Drochtersen-Assel	34	10	14	10	42:35	44
13. VfB Oldenburg	34	11	7	16	43:52	40
14. Eintr. Braunschweig II	34	11	7	16	51:65	40
15. BSV SW Rehden	34	10	9	15	45:53	39
16. VfV 06 Hildesheim	34	6	10	18	25:59	28
17. Eutin 08	34	6	6	22	51:80	24
18. Altona 93	34	7	2	25	31:73	23

Oberliga Schleswig-Holstein (Herren)
NTSV Strand 08 - TSV Wankendorf 8:0
PSV Neumünster - TSB Flensburg 1:4
TSV Schilksee - Heider SV 3:2

1. NTSV Strand 08	29	23	4	2	74:27	73
2. TSB Flensburg	29	19	6	4	77:38	63
3. SC Weiche Fl 08 II	29	18	5	6	85:37	59
4. Holstein Kiel II	29	17	5	5	61:25	58
5. SV Eichede	29	14	11	4	70:38	53
6. Heider SV	29	11	10	8	49:36	43
7. Inter Türkspor Kiel	29	12	7	10	67:64	43
8. SV Todesfelde	29	10	11	8	61:38	41
9. VfR Neumünster	29	10	7	12	45:50	37

10. TSV Lägerdorf	29	10	7	12	57:64	37
11. TSV Schilksee	29	10	7	12	54:69	37
12. SV Frisia 03	29	10	7	12	50:65	37
13. PSV Neumünster	29	8	3	18	51:69	27
14. FC Dornbreite Lübeck	29	6	3	20	47:77	21
15. TSV Friedrichsberg	29	4	2	23	43:95	14
16. TSV Wankendorf	29	1	1	27	20:119	4

Oberliga Schleswig-Holstein A-Jgd (A-Junioren)
Osterrönfelder TSV - TSV Altenholz 0:4

1. Heider SV	21	17	0	4	75:31	51
2. FC Angeln 02	20	14	2	4	64:32	44
3. SpVg E. Molfsee	18	12	2	4	52:23	38
4. SC Weiche Fl 08	17	11	2	4	63:36	35
5. Osterrönfelder TSV	21	11	1	9	50:48	34
6. TSV Kronshagen	18	9	2	7	51:34	29
7. JfV Eutin/Malente	21	8	4	9	50:54	28
8. Hagen Ahrensburg	20	9	0	11	67:51	27
9. SG Meldorf/Ostrohe	20	8	2	10	41:44	26
10. Kaitenkirchener TS	20	7	2	11	47:74	23
11. TSV Altenholz	22	7	2	13	37:70	23
12. Eintr. Groß Grönau	19	6	3	10	36:71	21
13. SV Frisia 03	20	3	3	14	33:68	12
14. Heikendorfer SV	19	3	1	15	31:61	10

Landesliga Schleswig A-Jgd (A-Junioren)
TSV Rantrum - FSG Mittelangeln 3:1

1. SG DGF/Stjernen	19	15	2	2	79:22	47
2. TSV Kropp	18	14	2	2	71:23	44
3. SG Dänischer Wohld	19	11	5	3	64:34	38
4. TSV Rantrum	15	11	2	2	42:24	35
5. FSG Mittelangeln	20	9	4	7	37:40	31
6. SG Westerhöft	16	9	2	5	43:26	29
7. Eckernförder SV	17	7	4	8	47:44	25
8. SG Wilstermarsch	19	7	4	6	30:30	25
9. SG Nordfriesland	16	3	3	10	18:47	12
10. MTSV Hohenwestdt	16	4	0	12	23:53	12
11. Büdelsdorfer TSV	15	3	1	11	19:64	10
12. SSG RS Kiel	16	2	2	12	26:53	10
13. SG Arensharde	18	0	3	15	16:55	3

Verbandsliga Nord-West (D-Junioren)
BSC Brunsbüttel - TuRa Meldorf 2:0

1. SC Weiche Fl 08	10	9	1	0	30:2	28
2. SG DGF/Stjernen	11	6	3	2	21:11	21
3. SG Langenhorn/Enge	8	5	2	1	28:5	17
4. BSC Brunsbüttel	9	5	2	2	15:12	17

5. Husumer SpVg	9	3	2	4	11:12	11
6. TSV Hattstedt	9	3	1	5	6:12	10
7. TuRa Meldorf	10	1	1	8	4:26	4
8. SG Schuby	10	0	0	10	2:37	0

Kreisliga - NO (Herren)
VfB Schub - SV Grün-Weiß Tolk 3:4
Osterbyer SV - VfR Schleswig 7:1
FSG Ostseeküste - TuS Rotenhof 8:1
4:6

1. TuS Rotenhof	27	21	3	3	96:41	66
2. SV Grün-Weiß Tolk	27	19	3	5	94:42	60
3. TSV Vineta Aurdorf	27	18	3	6	111:53	57
4. FC Fockbek	27	18	4	5	91:46	55
5. Eckernförder SV II U23/27	13	8	6	7	71:51	47
6. Wittenseer SV	28	14	2	12	57:57	44
7. Osterbyer SV	27	12	3	12	63:71	39
8. TSV Friedrichsberg II	27	12	2	13	77:87	38
9. Osterrönfelder TSV II	27	10	6	11	72:73	36
10. SSV Nübbel	27	10	5	12	65:63	35
11. FC Geest 09	28	9	4	15	66:82	31
12. FC Ellingstedt	27	9	3	15	63:66	30
13. TSV Kropp II	27	8	5	14	41:61	29
14. FSG Ostseeküste	27	8	1	18	52:93	25
15. VfB Schub	28	6	3	19	55:95	21
16. VfR Schleswig	28	2	3	23	28:121	6

Kreisliga - NW (Herren)
TV Grundhof - TSB Flensburg II U23 1:1
SZ Arlewart - DGF Flensburg 2:2
TSV Goldebek - Großsolt-Freienwill 0:6

1. SG Langenhorn/Enge	25	16	6	3	55:27	54
2. TSB Flensburg II U23	24	15	5	4	60:26	50
3. Großsolt-Freienwill	25	13	7	5	71:39	46
4. DGF Flensburg	26	14	2	10	51:39	44
5. TSV Süderlügum	26	12	4	10	44:47	40
6. SG Nordau	25	10	6	6	55:40	39
7. Husumer SV II	25	11	6	8	62:54	39
8. TSV Hattstedt	25	10	6	9	52:49	36
9. TSV Rantrum II	24	9	4	11	41:52	31
10. TV Grundhof	25	9	2	14	44:53	29
11. Rödemişser SV	25	8	4	13	48:58	28
12. TSV Goldebek	25	8	6	11	38:58	27
13. SZ Arlewart	27	7	4	16	34:53	25
14. BW Löwenstedt II	24	5	8	11	21:45	23
15. SG Mitte NF	25	2	5	18	37:73	11

Kreisliga A - NW (Herren)

MTV Schwabstedt - BW Löwenstedt III 4:2

1. SV Frisia 03 II	24	19	3	2	109:30	60
2. Eintracht Eggebek	25	19	1	5	92:33	58
3. FSV Wyk-Föhr	22	12	6	4	58:21	42
4. MTV Schwabstedt	24	13	1	10	64:48	40
5. TSV Stedesand	23	11	2	10	43:56	35
6. SG Nordau I	25	9	6	10	52:52	33
7. TSV Drelsdorf	25	9	5	11	45:63	32
8. SG Langenhorn/Enge II/23	10	1	12	49:51	31	
9. TSV Viöl	24	9	4	11	43:66	31
10. BW Löwenstedt III	24	8	4	12	25:52	28
11. FC Wiesharde II	24	8	3	13	53:67	27
12. TSV Hattstedt II	25	9	2	14	67:85	26
13. SG Ladelund-A.-L. II	24	7	4	13	55:67	25
14. TSV RW Niebüll II	24	3	2	19	27:91	11

Kreisliga B - NW 1 (Herren)
SG Wiedingh.-E. - Team Sylt II 0:3
SG Langenhorn/Enge III - SG Ladelund-A.-L. III (9er) 4:2

1. SC Norddörfer	20	13	4	3	74:44	43
2. Langenhorn/Enge III	19	12	3	4	72:36	36
3. TSV Süderlügum II	20	11	0	9	64:50	33
4. SG Ladelund-A.-L. IV	19	10	3	6	50:43	33
5. Team Sylt I	19	10	2	7	51:34	32
6. Ladelund-A. III (9er)	20	10	3	7	71:53	30
7. TSV Drelsdorf II	19	9	2	8		

FUßBALL: TSV Havelse - SC Weiche Flensburg 08 1:1

TSV Havelse: Jensen – Meyer, Holm, Tasky, Radowski, Wenzel – Cicek, Meier (75. Stiller) – Langfeld (75. Fölster), Lucic (60. Kani), Jaeschke
SC Weiche 08 Flensburg: Kirschke – Kleihs, Safo-Mensah, Thomsen, H. Ostermann, Jürgensen – Walter, Hartmann (60. Wirmann), Hasanbegovic (90.+1 Pastor Santos) – Empen (54. Schulz), Guder
Schiedsrichter: Axel Martin (TSG Nordholz)
Zuschauer: 534

Doch neuer Stadion-Standort im Spiel

Flensburg. Nach dem Titelgewinn in der Regionalliga Nord (siehe nebenstehender Bericht) wollen die Fußballer vom SC Weiche Flensburg 08 erst den Sprung in die erste Hauptrunde des DFB-Pokals und dann den Aufstieg in die 3. Liga perfekt machen. Im Finale um den Schleswig-Holstein-Pokal am Pfingstmontag (14.30 Uhr/live in der ARD-Konferenz) sind die Flensburger gegen den sechstklassigen Landesligisten Husumer SV klarer Favorit.

Das Relegationsspiel am 24. Mai (möglicherweise live im NDR Sportclub) im Kieler Holstein-Stadion ausgetragen. Das heimische Manfred-Werner-Stadion ist mit einem Fassungsvermögen von 4000 Plätzen zu klein, das Mürwik-Stadion entspricht nicht den Sicherheitsvoraussetzungen des DFB. Das Rückspiel in Cottbus findet am 27. Mai statt.

Während sportlich alles nach Plan läuft, ist die Stadionfrage nach wie vor ungeklärt. Zuletzt sagte Harald Uhr (Geschäftsführer der Liga GmbH) unserer Zeitung, dass nur das Manfred-Werner-Stadion als Standort für eine drittliga-taugliche Arena in Frage kommt.

Nach dem 1:1 in Havelse und dem Gewinn der Meisterschaft gibt es nun doch eine zweite Option. Gegenüber der Deutschen Presse-Agentur (dpa) verriet Uhr, dass langfristig ein komplett neues Stadion auf dem Gelände der Flensburger Universität entstehen soll.

Harald Uhr. Archivfoto

Sollte gegen Cottbus der Aufstieg gelingen, soll zunächst die Spielstätte an der Bredstedter Straße im Ortsteil Weiche innerhalb von zwei Monaten mit Stahlrohrtribünen drittligatauglich gemacht werden. Auf Anfrage sagte Uhr unserer Zeitung: »Dies ist als Übergangslösung für einige Jahre geplant.«

Am 23. Mai findet bekanntlich ein Runder Tisch (wir berichteten) mit Vertretern aus der Politik, vom Sport und dem SC (u.a. Uhr persönlich) statt, und dort sollen weitere Details besprochen werden.

»Unsere Oberbürgermeisterin Simone Lange gehörte zu den ersten Gratulanten«, freute sich Uhr, der in Sachen Stadion-Frage weiterhin guter Dinge ist, dass sich alles optimal lösen wird.

Ganz aktuell müssen die Verantwortlichen beim SC erstmal die enorme Nachfrage nach Karten abarbeiten. »Wir haben bislang etwa 2000 Karten verkauft«, sagte Uhr in Bezug auf das Pokalfinale am Montag im heimischen Manfred-Werner-Stadion. »Und auch im Holstein-Stadion wird es voller als erwartet, die Nachfrage ist groß.« Tickets für das Relegations-Heimspiel gehen ab Freitag über die Internetseite des SC in den freien Verkauf. »Wir hatten eine schöne Rückfahrt und die Mannschaft hatte Ausgang. Jetzt geht es aber wieder an die Arbeit, denn es warten noch weitere Aufgaben. Es ist jede Menge los, aber das ist auch schön«, so Uhr.

Beim SC bleibt es in diesen Tagen also spannend - auf und neben dem Spielfeld. *dpa/Ruwen Möller*

Das ist das Ding. Kapitän Christian Jürgensen feiert mit seinen Teamkollegen die Meisterschaft in der Regionalliga Nord. Fotos: Katja Bobzin/SpeedPhotos

Das Meisterstück

Mit einem 1:1 beim TSV Havelse sicherte sich der SC Weiche Flensburg 08 den Titel in der Regionalliga Nord. Jetzt Aufstiegs-Relegation gegen Cottbus.

FUßBALL REGIONALLIGA

Robby Echelmeyer
 sport@fla.de

Garbsen. Als am Mittwoch um 20.47 Uhr der erlösende Schlusspfiff ertönte, gab es kein Halten mehr. Die Spieler des SC Weiche Flensburg 08 bildeten auf dem Platz eine riesige Jubeltraube und die 30 mitgereisten Fans feierten im Gästeblock mit einer selbst angefertigten Meisterschale aus Pappe. Irgendwo dazwischen lagen sich Trainer Daniel Jurgeleit, Geschäftsführer Harald Uhr und der Vereinsvorsitzende Hans-Ludwig »Haddy« Suhr in den Armen. Eine halbe Minute lang stand das Trio da, ganz unter sich inmitten des fröhlichen Durcheinanders. Es war ein magischer Moment an einem besonderen Abend.

Mit einem 1:1 (1:0)-Remis im Wilhelm-Langrehr-Stadion beim TSV Havelse haben die Flensburger ihren ersten Meistertitel in der Regionalliga Nord perfekt gemacht. Nun können sie gegen Nordost-Champion Energie Cottbus den Aufstieg in die 3. Liga schaffen. Ausgetragen werden die Entscheidungsspiele am 24. Mai (19 Uhr/Livestream RBB) im Kieler Storchennest und am 27. Mai (14 Uhr/live RBB) bei den Lausitzern im bereits ausverkauften Stadion der Freundschaft. Doch zunächst will Weiche 08 am Pfingstmontag (14.30/ live ARD) vor heimischer Kulisse gegen die Husumer SV den erstmaligen Gewinn des Landespokals unter Dach und Fach bringen. Auf dem Spiel steht auch die Qualifikation für den DFB-Pokal.

Dass der SC im nordwestlich von Hannover gelegenen Garbsen vor den Augen von Energie-Coach Claus-Dieter »Pelé« Wollitz keinen Gala-Auftritt hinlegte, kam wenig überraschend. Zu groß war der Druck im letzten Punktspiel der Saison. Die Anspannung sei seiner Mannschaft deutlich anzumerken gewesen, fand auch Jurgeleit. Und fast hätten die Gäste einem Rückstand hinterherlaufen müssen. Doch zu ihrem Glück schloss der Havelser Yannick Jaeschke nach einem Steilpass von Deniz Cicek im Strafraum freistehend zu hektisch ab (28.). Flensburgs Torjäger René Guder machte es kurz darauf besser: Mit einem scharfen Rechtsschuss von der linken Seitenlinie ins kurze Eck erwischte er den aus Husum stammenden TSV-Keeper Morten Jensen (früher u.a. DGF Flens-

borg und in der Bundesliga bei Hannover 96 aktiv), der von der Sonne geblendet wurde, auf dem falschen Fuß (31.). »Er hat darauf spekuliert, dass ich flanke und stand daher ein paar Schritte zu weit vor der Linie«, sagte Guder, dessen 16. Saisontreffer ein ganz wichtiger war.

»Die etwas glückliche Führung hat uns Sicherheit gegeben«, bestätigte Jurgeleit. Allerdings nur, bis der eingewechselte Tobias Fölster einen Querpass von Cicek zum 1:1 für die Platzherren verwertete (88.). Jetzt begann das große Zittern, denn mit einem weiteren Treffer hätten die Havelser den Meistertraum der Flensburger platzen lassen können, da der an diesem Tag spielfreie HSV II dann punktgleich gewesen und dank der besseren Tordifferenz vorne wäre.

»Da ist der Puls noch einmal richtig hoch gegangen«, gestand Torge Paetow, der die Partie aufgrund seiner Knieverletzung als Zuschauer verfolgte. »Wir haben es am Ende spannend gemacht«, kommentierte Jurgeleit. »Unnötig, denn bis dahin hatten wir fast nichts zugelassen«, fügte sein Co-Trainer Marc Peetz hinzu. In den vier Minuten zwischen Ausgleich und Abpfiff – aus Sicht von Weiche 08 eine Ewigkeit – kamen jedoch keine Strafraumszenen mehr zustande. Es war vollbracht, und Guder brüllte mit geballten Fäusten die kollektive Erleichterung in den Abendhimmel von Garbsen.

Geile Spiele warten

Dorthin reckte Kapitän Christian Jürgensen eine Viertelstunde später die vom Präsidenten des norddeutschen Fußballverbands, Eugen Gehlenborg, überreichte Meisterschale. »Die Tabelle lügt nicht«, betonte der Spitzenfunktionär in seiner Rede. »Ich bin stolz auf die Jungs. Obwohl alle Augen auf uns gerichtet waren, haben wir es verdient durchgebracht«, meinte Jürgensen. Für ihn ist es bereits der zweite Regionalliga-Titel. Den ersten holte er 2009 an der Seite seiner aktuellen Teamkollegen Kevin Schulz und Tim Wulff noch im Trikot von Holstein Kiel.

Stolzer Meister: Patrick Thomsen.

»Nach 34 Spieltagen ganz oben zu stehen, ist wohl der ehrlichste Titel«, befand Jonas Walter, der im Mittelfeld wie der nach langer Verletzungspause in die Startelf zurückgekehrte Nedim Hasanbegovic aufopferungsvoll gekämpft hatte. Auf eine Meisterfeier war die Flensburger Delegation indes gar nicht vorbereitet. »Ganz bewusst, weil wir uns voll auf das Sportliche konzentrieren wollten«, wie Peetz erklärte. So blieb Jurgeleit die Sektdusche erspart. Lediglich ein paar Wasserspritzer bekam er ab. Ausgelassene Stimmung herrschte in der Kabine trotzdem, woran Fabian Arndt und Raphael Straub großen Anteil hatten. Selbst der Chefcoach ließ sich von der Euphorie anstecken und führte ein Freudentänzchen auf. Und nach einem spontanen Pizza-Essen auf dem Parkplatz steuerte der Mannschaftsbus die erste Tankstelle an, um den spärlichen Biervorrat aufzufüllen. Für musikalische Unterhaltung sorgte auf der Heimfahrt der erprobte Team-DJ Nico Empen.

»Wir haben diesen Moment gemossen, aber jetzt geht es weiter«, sagte Jurgeleit. Längst hat der Erfolgstrainer in den Wettkampfmodus zurückgeschaltet. In der nächsten Woche stehen für seine Akteure gleich drei richtungsweisende Begegnungen an. »In meinem ersten Jahr mit Weiche das Double zu holen, wäre überragend«, sagte Dominic Hartmann mit Blick auf das Landespokalfinale. Für den gebürtigen Husumer Empen ist das Duell gegen seinen Jugendverein ohnehin ein ganz spezielles. »Mit Luca Sander und Sascha Feller spielen da zwei meiner besten Kumpels, ich kenne fast die ganze Mannschaft«, erklärte er und versuchte gar nicht erst, die Favoritenrolle von sich zu weisen: »Wenn wir unsere Bestform erreichen, haben sie keine Chance.«

Jurgeleit befürchtet zwischen Meisterfeier und Aufstiegsspielen keinen Spannungsabfall. Er sei überzeugt, dass die Mannschaft am Montag wieder 100 Prozent geben werde. »Wir wollen den Verein unbedingt zum ersten Mal in den DFB-Pokal schießen«, sagte Guder. Und dann freute er sich gegen den ehemaligen Erstligisten aus Cottbus auf »zwei geile Spiele«. Jürgensen sieht in Flensburgs Außenseiterrolle einen Vorteil: »Wir können nur gewinnen.« Sollte die Meistersaison mit Pokalsieg und Aufstieg gekrönt werden, dürften sich Jurgeleit, Uhr und Suhr wieder lange in den Armen liegen.

FUßBALL

Holstein darf bei Aufstieg in eigenem Stadion spielen

Kiel. Fußball-Zweitligist Holstein Kiel darf im Falle eines Aufstieges in die 1. Bundesliga doch in seinem eigenen Stadion spielen. Die Deutsche Fußball Liga erteilte dem Tabellen-Dritten der 2. Liga eine Ausnahmegenehmigung, die an Auflagen geknüpft ist.

»Wir freuen uns sehr über diese Entscheidung«, teilte Kiels Präsident Steffen Schneekloth via Twitter mit. Auch Schleswig-Holsteins Ministerpräsident Daniel Günther (CDU) lobte die Möglichkeit, im Holstein-Stadion Bundesligapartien austragen zu dürfen. »Das ist eine großartige Entscheidung«, sagte er. Finanzierungszusagen von der Landesregierung für einen Ausbau des Stadions gebe es aber nicht.

Der DFL zufolge hat Holstein Kiel umfangreiche Zusagen gemacht. Zuvor hatte die DFL eine Ausnahmegenehmigung noch abgelehnt. Der Lizenzierungsausschuss der DFL befaste sich nun aber noch einmal mit neu-

en Unterlagen, die Kiel kurzfristig eingereicht habe. Unter anderem wolle der Club bis Ende Oktober durch eine Zusatztribüne die erforderliche Kapazität von 15.000 Zuschauerplätzen im Holstein-Stadion ermöglichen. Im kommenden Sommer solle eine neue Tribüne vollständig fertiggestellt sein. Dann könne das Stadion 18.400 Menschen fassen und 9060 Sitzplätze beinhalten.

Gefordert sind in der 1. Bundesliga Plätze für 15.000 Zuschauer, 8000 davon müssen Sitzplätze sein. Derzeit hat das Kieler Stadion eine Kapazität für etwa 11.000 Besucher. Wenn die Norddeutschen die angekündigten Maßnahmen nicht umsetzen, kann die DFL die Ausnahmegenehmigung wieder entziehen. Deshalb muss Kiel ein Ausweichstadion benennen, in dem es auch in der Bundesliga spielen könnte. Unter anderem soll der Club Baupläne, Baugenehmigungen und ein Finanzierungskonzept nachweisen.

Lübeck: Test gegen Mladbach

Lübeck. Regionalligist VfB Lübeck bestreitet am 13. Juli ein Testspiel gegen den Bundesligisten Borussia Mönchengladbach. Die Partie gegen den fünfmaligen deutschen Meister, dreifachen DFB-Pokalsieger und UEFA-Cup-Sieger von 1975 und 1979 wird um 18 Uhr angepfiffen. *dpa*

JEG SPRECHER DANSK, 4. DEL

Dansk sprog er altafgørende

På den lange bane kan mindretallet ikke overleve, hvis tysk er det dominerende sprog, siger politiker Martin Henriksen.

Det danske sprog er altafgørende for det danske mindretal, siger politiker Martin Henriksen. Arkivfoto: Lars Salomonsen

OPBAKNING

Politiker Martin Henriksen synes ikke, at der bliver talt nok dansk i mindretallet. Det lægger han mærke til, når han er syd for grænsen. Og netop sproget er ellers et vigtigt for mindretallet, mener han.

- Det er vigtigt, at det danske sprog er et levende sprog. Derfor skal det bruges af så mange som muligt, siger Martin Henriksen. Han er medlem af Sydslesvigsudvalget for Dansk Folkeparti.

Det er et fælles ansvar

Skal der tales mere dansk i mindretallet, kræver det, at hver enkelt person tager ansvar, fastslår Martin Henriksen. Det gælder de forældre, der melder deres børn ind i institutionerne. De unge har også selv et ansvar. Politikerne i Danmark er heller ikke overflødige.

- Fra Danmark skal man støtte op om kerneopgaven, som jo er at udbrede dansk sprog og kultur, siger Martin Henriksen.

Det er altså et fælles ansvar, at der tales dansk i mindretallet. Men det største ansvar ligger hos de enkelte personer, mener han.

»Jeg er dansk«

- Man skal gøre op med sig selv, om man vil være dansk eller tysk. Er svaret tysk, så skal man ikke være i det danske mindretal. Er svaret dansk, så skal man bruge sproget, konstaterer Martin Henriksen.

Han understreger samtidig, at han godt er klar over, at folk i det danske mindretal har andre forudsætninger for sproget, end danskere i Danmark har. Måske kommer de fra en familie, der taler tysk. Men det ændrer ikke på, at sproget skal i brug, siger han.

- Hvis man bliver spurgt, om man er dansker, skal man kun-

ne svare klart og tydeligt ja, siger han.

Opbakning vil stoppe

Overtager det tyske sprog, så kan det give problemer i fremtiden, spår Martin Henriksen. For at mindretallet kan få sin støtte, er det nemlig vigtigt med opbakning fra det danske folk.

- De skal kunne genkende sig selv i mindretallet. Kan de ikke det, kan vi nå til et punkt, hvor det ikke længere giver mening for dem at bakke op. Så vil der komme pres på politikerne, siger han.

Det punkt er dog ikke kommet endnu, beroliger han.

RESÜMEE

Dänisch ist entscheidend

Der Politiker Martin Henriksen findet nicht, dass in der Minderheit genug Dänisch gesprochen wird. Dabei ist gerade die Sprache seiner Meinung nach so wichtig. Er denkt, die Minderheit könnte verschwinden, wenn Deutsch die bevorzugte Sprache wird. Es liege in der Verantwortung des Einzelnen, Dänisch zu sprechen.

Friserne skriver på tysk

Få frisere kan skrive frisisk. Det har nemlig altid været almindeligt at skrive på tysk.

Der er ikke mange frisere, der taler frisisk. Endnu færre kan skrive det. Frisisk er nemlig et nyt skriftsprog. Den første frisiske bog blev skrevet for ca. 200 år siden. Det fortæller Nils Langer, der er professor i nordfrisisk. - Selv for mange år siden skrev frisere breve på tysk, fortæller han.

Flere sprog er ok

Fordi frisisk ikke er et udbredt skriftsprog, er alle frisere som minimum to-sprogede. Det er ikke et problem, at de skal jonglere mellem flere sprog, konstaterer Nils Langer.

- Det er ikke en forhindring for børn, hvis de vokser op med to sprog, siger han.

Frisisk på WhatsApp

Selvom frisisk ikke er et skriftsprog, er flere frisere begyndt at skrive til hinanden på frisisk i WhatsApp. Det er Nils Langers kollega i gang med at undersøge nærmere.

NYHED

DR sætter fokus på sygdommen angst

For mange unge er angst et tabu. Det vil DR ændre med nye programmer.

Alle oplever angst på et tidspunkt i deres liv. Angsten kommer, når vi oplever fare. Den skal hjælpe os med at reagere hurtigt, så vi fx kan flygte eller forsvare os. Men nogle mennesker oplever også angst på tidspunkter, hvor der slet ikke er noget farligt. I sådanne tilfælde er der tale om en sygdom.

DR viser også et program med den 41-årige skuespiller Rudi Kohnke, der lider af angst. Foto: Doceye Digital

Slut med tabu

Præcist hvor mange mennesker, der lider af angst, vides ikke. Men tal tyder på, at det er en stor del af befolkningen. Derfor sætter DR nu fokus på emnet.

- Mange unge oplever det at have angst som et tabu, og det er grunden til, at DR med dette tema retter fokus på deres mentale trivsel, fortæller Nikolaj Vitting Hermann fra DR.

Angst ødelægger hverdagen

DR3 viser programmet »Frederikke er en klods om benet«. Det handler om 18-årige Frederikke, der kæmper med angst, som ofte får hende til pludseligt at besvime. Hun kan derfor kun klare hverdagen med hjælp fra sine forældre og kæreste, der må tilpasse sig Frederikkes behov. Frederikke vil rigtig gerne være mere selvstændig, men det er svært at klare sig selv, når man har angst.

Programmet kan ses på DRTV 20. maj.

DEN KORTE

Kongelige brudebørn

Når skuespiller Meghan Markles skal gå op ad kirkegulvet lørdag, får hun selskab af prins William og hertuginde Catherines to ældste børn. Prins George på 4 år og prinsesse Charlotte på 3 år skal nemlig være henholdsvis brudepike og brudesvend. Meghan Markles skal giftes med britiske prins Harry.

REDAKTION:
Ina Grønvig
ina@fla.de

- En vigtig pris for mig

Carsten Jensen har været en skarp kritiker af Danmarks engagement i Afghanistan. Fotos: Hans Christian Davidsen

Den danske forfatter Carsten Jensen får et rykklap fra Flensborg for sin litterære kamp mod nationalisme og militarisme.

HÆDER

Hans Christian Davidsen
hccd@fla.de

Flensborg. Den danske forfatter Carsten Jensen blev torsdag den første modtager af den nyindstiftede Europa-Pris, der uddeles af Europa-Universität Flensburg.

»Med prisen værdsætter universitetets bestyrelse Carsten Jensens engagement inden for den grænseoverskridende humanisme og sit litterære opgør med følgerne af nationalisme og militarisme«, som det hedder i bestyrelsens begrundelse.

Med prisen følger 10.000 euro, og prisen blev overrakt i auditoriet Maximum på universitetet i Flensborg.

Det er meningen, at prisen skal uddeles hvert andet år. Pengene tildeles universitetets bestyrelse (Hochschulrat), og de bliver samlet ved, at hvert enkelt bestyrelsesmedlem giver afkald på det bestyrelseshonorar, som han eller hun ellers ifølge loven skal tildeles, oplyste professor Dr. Eva-Maria Neher ved overrækkelsen. En hilsen fra delstaten Slesvig-Holsten blev overbragt af Karin Prien, der er uddannelses-, forsknings- og kulturminister. Begrundelsen for tildelingen stod professor Dr. Birgit Däwes for.

- Det er en meget vigtig pris for mig, og jeg er meget beæret over at modtage den, sagde Carsten Jensen i sin takketale.

Onsdag aften var den danske forfatter gæst på søfartsmuseet i Flensborg, hvor han læste op af sin roman »Den første sten«, der udkom på Gyldendal i 2015. Romanen er siden udkommet i en tysk oversættelse med titlen »Der erste Stein« (Knaus Ver-

“

Med prisen værdsætter universitetets bestyrelse Carsten Jensens engagement inden for den grænseoverskridende humanisme.

Uddrag fra begrundelsen

lag, 2017).

I »Den første sten« er Carsten Jensens hovedærinde en udforskning af, hvad krigen gør ved mennesker og sjæle. »Den første sten« følger en flok danske soldater, der har meldt sig som frivillige til krigen i Afghanistan, fra ankomsten til Camp Price til den fuldstændige desillusion ved slutningen af det store krigs- og antikrigs-epos.

Carsten Jensen har været en skarp kritiker af Danmarks engagement i Afghanistan.

Før Carsten Jensen drog til Afghanistan - den første gang efter årtusindeskiftet - var han ikke afvisende over for Danmarks deltagelse i krigen mod de lokale Taliban-militser. Men det blev han, da han så, hvad de danske tropper sammen med blandt andre amerikanerne og englænderne var med til at skabe af miskmask, korrupsion, lokumsaftaler og beslutninger vendt mod lokalbefolkningens vilje. Han skrev kritiske artikler først og fremmest i dagbladet Information.

- Jeg er ikke pacifist. Jeg mener, der er krige, der kan være nødven-

Aftenen før Carsten Jensen modtog Europa-Prisen på Flensborg Universitet, læste han op på søfartsmuseet i Flensborg. Her ses han i samtale med kommunikationsmedarbejder Kathrin Fischer fra Flensborg Universitet.

dige. Det var for eksempel krigen mod Nazi-Tyskland. Det var også nødvendigt til sidst at stoppe serberne i 1990ernes Balkan-krig, efter at de gentagne gange af det internationale system havde fået påbud, som de ikke rettede ind efter. Men når det gælder Afghanistan, kan jeg blot bruge den tidligere tyske udenrigsminister Joschka Fischers ord »Ich bin nicht überzeugt«. Jeg forholder mig kritisk, sagde Carsten Jensen, da han gæstede Flensborg.

Carsten Jensen hitter i Tyskland. Han fik sit helt store gennembrud syd for grænsen, da hans mammutroman »Vi, de druknede« udkom å på det tyske marked med titlen »Wir Ertrunkenen« (Knaus Verlag, 2008).

FAKTA

Carsten Jensen

Før det overvældende skønlitterære publikumsgennembrud med romanen »Vi, de druknede« var Carsten Jensen mest kendt som kritiker, samfundsdebattør og forfatter til nogle meget solgte bøger om at rejse i Østen.

Hvad enten genren er rejse-skildringer, debatbøger, sømandsskrøner eller krigskritik, er forfatterskabets livsnerve indlevelse og moralsk engagement.

Carsten Jensen skriver ud fra en oplevelse af verden som et sted, hvor rigtigt og forkert stadig findes.

Kilde: Forfatterweb

RESÜMEE

Dänischer Autor erhält Europa-preis der Uni Flensburg

Der dänische Schriftsteller Carsten Jensen erhielt am Donnerstag in einer Feierstunde den mit 10.000 Euro dotierten Europapreis der Universität Flensburg.

»Es ist ein sehr wichtiger Preis für mich und ich fühle mich sehr geehrt, ihn zu erhalten«, sagte Carsten Jensen. Die Universität würdigt mit dem erstmals verliehenen Preis den Grenzen überwindenden Humanismus in Jensens Werk und seine literarische Auseinandersetzung mit den desaströsen Folgen von Nationalismus und Militarismus. In seinem Roman »Wir Ertrunkenen« stellt Jensen einen starken Bezug zur deutsch-dänischen Grenzregion her. In seinem jüngsten Roman »Der erste Stein« nahm er das militärische Engagement des Westens in Afghanistan kritisch unter die Lupe. Der vom Hochschulrat gestiftete Preis soll alle zwei Jahre vergeben werden.

Foragt for konventionerne

Det danske mindretals bidrag til bydelsfesten i skaterparken Schlachthof i Flensborg bliver i pinsen fem open air-koncerter med unge rockbands.

DOCKYARD FESTIVAL

hcd

Flensborg. Pinsesøndag fra klokken 15 kan man på Dockyard Festival i Flensborg opleve en open-air-koncert med fem bands og en bred vifte af musikgenrer for enhver smag. Festivalen, der danner afslutningen på en fleredages fest for børn og voksne, finder sted ved Galwik-Parken i det nordlige Flensborg.

»Dockyard Festival« opstod for ni år siden, da Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, Sydslesvigsk Forening og Aktivitetshuset i Flensborg indgik et samarbejde med kulturcentret Volksbad.

I 2011 slog samarbejdspartnerne sig sammen med skaterparken Schlachthof, der siden 2009 har stået for arrangementet »72,5 hours« med et væld af tilbud for børn og voksne. Musikfestivalen danner afslutningen på »72,5 hours«.

Der er gratis entré til koncerterne. De fem bands er:

Fuck Art, Let's Dance

Fuck Art, Let's Dance er trætte af alle og enhver - måske med undtagelse af deres mødre. De er ikke længere de fire søde drenge fra skolebænken. Det, der optager dem, er »Post-Bedroom-Kellerwave«, en genre der giver udtryk for deres foragt for konventioner. En sound, der får publikum til at slå sig løs.

Tequila and the Sunrise Gang

De otte fyre fra Kiel spiller en blanding af reggae, rock og ska, hvilket bands som Mad Caddies, Less than Jake og Beatsteaks har haft gavn af. Disse navne har nemlig haft Tequila and the Sunrise Gang på scenen som åbningsband.

Med guitar, trommesæt, bas, orgel, basun, saxofon og trompet skaber Tequila and the Sunrise Gang en multiinstrumental sound-hvirvelvind. Teksterne handler om vilde fester og ungdomsminder, men også havenes forurening og social uret-

færdighed.

StandBild

StandBild fra Flensborg består af Alex (keyboard), Marius (trommer), Kjeld (bas), Tobi (guitar) og Pascal (sang). De fem drenge har fundet sammen for at spille musik med indhold og mening. Med forskellige musikalske inspirationskilder har de skabt en personlig og harmonisk sound. Det er håndlavet musik og rap med tekster, der går i dybden og danner rammen om deres sange.

Pacific Swell

Pacific Swell er lyden af søvnløse nætter. Med en vild blanding af surf og garage, indiepop og country, psychedelisk og retro-rock, bringer bandets musik publikum til et tåget og farverigt sted, hvor i morgen ikke spiller nogen rolle.

Eldorado

Eldorado er fem svenskere, der debuterede med singlen »Black & Blue«.

En sang, der inkarnerer britpot genren og passer til et tilrøget værts-hus med ølpletter på gulvet. I april 2016 udgav bandet sit debutalbum, »21st Century Explosive Sound«, der er fyldt med indierock-sange, der er kommet i rotation på SR P3, en af Sveriges største radiostationer.

Med første album i bagagen var bandet på turné i hele Europa og sikrede sig koncerter på nogle af de største musikfestivaler i Sverige. Det skandinaviske musikmagasin Gaffa kårede bandet til »årets newcomer«.

Eldorado. Foto: Sydslesvigsk Forening

Fuck Art, Let's Dance. Foto: Katja Ruge

Pacific Swell. Foto: Sydslesvigsk Forening

StandBild. Foto: Sydslesvigsk Forening

Tequila and the Sunrise Gang. Foto: Timo Wike

Stimmgewaltiger Chor in Rossinis leichtfüßiger Messe

Landessinfoniker und die Chorsänger des Landestheaters sorgten im Deutschen Haus für viel Beifall. Der Tenor blieb hinter den Erwartungen zurück.

REZENSION

Lars Geerdes

lg@fla.de

Flensborg. Der italienische Komponist Gioachino Rossini (1792-1868) hat sein religiöses Spätwerk, die »Petite messe solennelle« fast entschuldigend mit den Worten kommentiert: »Ich bin für die komische Oper geschaffen, wie du wohl weißt.«

Und so klingen denn auch weite Teile seiner »kleinen feierlichen Messe« von 1863 mehr nach einer heiteren Oper als nach Kirchenmusik.

Die kurz vor seinem Tod noch vom Komponisten selbst besorgte Orchesterfassung des Werks steht in dieser Woche auf dem Programm des 7. Saisonkonzerts des Landessinfonieorchesters. Bei der Aufführung

am Mittwochabend in Flensborg gab es im (allerdings schwach besetzten) Deutschen Haus viel Beifall für die Akteure.

Generalmusikdirektor Peter Sommerer brachte erneut einen ausbalancierten und transparenten Orchesterklang hervor.

Den nachhaltigsten Eindruck hinterließen jedoch die stimmgewaltigen 57 Sängerinnen und Sänger aus Opernchor und Extrachor des Landestheaters, die wie gewohnt von Chorleiter Bernd Stepputtis instruiert wurden.

Vom einschmeichelnden Kyrie über das dramatische Credo bis hin zum finalen Agnus Dei lieferte der Chor eine großartige Leistung.

Chormotette statt Präludium

Als Besonderheit wurde das von Rossini vorgegebene, instrumentale »Prélude religieux« ersetzt durch die vierstimmige Chormotette »O sacrum convivium« des Franzosen Olivier Messiaen (1908-1992), dessen

moderne Tonsprache einen starken Kontrast zu Rossinis eher leichtfüßigen Melodien bildete. Für diesen Satz wurde der Chor halbiert und die Stimmgewalt dadurch reduziert. So entfalteten sich Messiaens geradezu sphärischen Klänge besonders wirkungsvoll.

Aus dem Quartett der Solisten ragte Karsten Mewes heraus, dessen volltönender Bariton mühelos den großen Saal füllte.

Glanzlichter setzte auch Alexandra Steiner mit ihrem u.a. in Bayreuth geschulten, warmen Sopran. Bettina Denner (Alt) steigerte sich nach blassem Beginn im Laufe der Vorstellung, so dass sie sowohl im Duett mit Alexandra Steiner als auch als Solistin im Agnus Dei einen guten Eindruck hinterließ.

Überfordert

Tenor Adrian Xhema, der im Januar in der neuen Inszenierung von »Cavalleria Rusticana«/»I pagliacci« am Landestheater in den Hauptrollen

überzeugte, war an diesem Abend offenbar von dem großen Saal und dem - zugegeben - teilweise sehr laut spielenden Orchester überfordert. Lediglich in den hohen Lagen ließ er sein sängerisches Können aufblitzen, ansonsten blieb sein Vortrag dünn und kaum hörbar.

Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester: 7. Sinfoniekonzert mit »Petite messe solennelle« von Gioachino Rossini. Dirigiert von Peter Sommerer. Konzert Mittwochabend, Deutsches Haus, Flensborg. Weitere Vorstellung: 18. Mai, Stadttheater Rendsburg.

RESUME

Et religiøst, omend ganske muntert og underholdende værk er Gioachino Rossinis lille, festlige messe, »Petite messe solennelle«, som i denne uge står på Landessinfonieorchesters koncertprogram.

Sammen med teatrets opera- og ekstrakor byder orkestret med generalmusikdirektør Peter Sommerer i spidsen på en imponerende oplevelse, som onsdag i Deutsches Haus i Flensborg høstede stort bifald.

Karsten Mewes (baryton), Alexandra Steiner (sopran) og (efter kølig start) Bettina Denner (alt) kom med fine solopræstationer, mens Adrian Xhema (tenor), som ellers har en formidabel stemme, denne aften havde store problemer med at trænge igennem i den store sal.

Send dit debatindlæg til debat@fla.de. Skriv kort og fyndigt og maks. 2500 tegn. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte debatindlæg.

Debatindlæg kan offentliggøres på alle platforme under Flensburg Avis. Vi ønsker en levende emneorienteret debat, hvor uenigheder debattører

imellem holdes på et sagligt plan. Debatindlæg, der indeholder negativt værdiladede vurderinger af andre personer, optages ikke i papiravisen.

På avisens online kanaler, der ikke kan forhåndsredigeres, kan avisen vælge at blokere debattører, der skriver nedsættende om andre.

Debatsiden redigeres efter bedste evne ud fra kriterier som relevans og aktualitet for avisens kernelæsere i Sydlesvig og i Sønderjylland.

LEDER

Skulderklap til Sydlesvig

Jørgen Møllekær, jm@fla.de

Følg chefredaktøren på Twitter: @JM_Flensburg

Den danske regering fremsatte onsdag eftermiddag et lovforslag, der kan få stor betydning i Sydlesvig. Efter et langt tilløb er der nu udsigt til, at også sydslesvigere bosat syd for grænsen, i tilgift til deres tyske pas, aktivt kan tilvælge at få et dansk statsborgerskab.

Det er et stort skulderklap, som et bredt flertal i Folketinget dermed sender til os syd for grænsen. Sikke en dejlig nyhed her kort før årsmøderne. I praksis kan man sige, at det kan være lige gyldigt i disse tider med EU og fri bevægelighed. For nogen er det et vigtigt anliggende, andre er ligeglade. Og begge synspunkter har deres berettigelse. Hos dem, hvor et dansk pas ville være et hjertets pas, handler det om samhørighed.

Vi kan af gode grunde ikke blive en del af rigsfællesskabet som Færøerne og Grønland. Men mange vil med et dansk pas opnå en dyb glæde og føle sig knyttet endnu tættere til det danske fællesskab. Den følelse behøver man ikke at dele, men man bør ikke

Det er i forhold til det oprindelige forslag meget klogt og fornuftigt formulerede forslag.

gøre det til problem, at mange har det sådan. Hidtil har man skullet flytte til Danmark i mindst to år for som sydslesviger at få dansk pas. Med det nye lovforslag vil også sydslesvigere, der er blevet i landsdelen, kunne opnå denne anerkendelse. Endda på ganske lempelige vilkår:

Sydslesvigerne skal kun opfylde to ud af fire kriterier. Alle skal have gået i en dansk skole syd for grænsen eller på anden vis dokumentere, at man lever op til de sprogrkrav, som det generelt kræver for at få dansk indfødsret. Det krav lever rigtig mange i Sydlesvig op til. Dernæst skal man skal kunne klare et af følgende tre kriterier: At have boet i Danmark tre år i træk. Eller have en enkelt slægtning højst fire generationer tilbage, der har haft dansk statsborgerskab. Eller også skal man kunne dokumentere mindst ti års frivilligt arbejde i en af Sydlesvigs organisationer.

Det er i forhold til det oprindelige forslag meget klogt og fornuftigt formulerede krav. Et ægte engagement i vores mindretal i en meget bred forstand er en hyldest til alle de mange aktive rundt omkring i store og små sammenhænge i Sydlesvig.

Kritikerne vil fortsat mene, at man dermed nu opdeler det danske mindretal i et A- og et B-hold. Intet er mere forkert. Alle, der giver en aktiv hånd med, kan få et dansk pas. Hvis de vil det.

Beschämend und schädlich

Christian Dewanger, Flensburg

Es ist beschämend, wie mit dem Amt des Stadtpräsidenten bzw. der Stadtpräsidentin umgegangen wird. Dieses Amt repräsentiert nicht den Rat sondern die gesamte Stadt mit allen in ihr lebenden Menschen, egal ob diese Wahlrecht haben oder nicht, egal ob diese das Wahlrecht genutzt haben oder nicht.

Angesichts des Umstandes aber, dass fast 65% der Wahlberechtigten keine Stimme abgegeben haben und die Mehrheit damit nicht hinter den in den Rat gewählten Personen steht, wäre etwas mehr Respekt und Demut im Umgang mit dem Amt angebracht.

Es ist schön, wenn der grüne Kandidat aus Sicht von Frau Kittel-Wegner für eine junge und bunte Stadt steht – aber für die Mehrheit oder gar die gesamte Stadt steht er damit nicht automatisch. 10.000 Studierende sind eine Menge, richtig, aber

Senioren haben wir deutlich mehr in Flensburg. Und auch eine bunte Stadt mag politisch opportun, wünschenswert, visionär oder was auch immer sein, aber soll Flensburg aus Sicht der Mehrheit eine bunte Stadt sein? Was überhaupt soll denn unter bunt verstanden werden?

Und wenn sich die Grünen schon auf das Mehrheitsprinzip der Gemeindeordnung beziehen, dann sollten sie diese Logik auch bis zum Ende denken: bei gleicher Sitzzahl liegt eben die Fraktion mit den meisten Stimmen bei der Kommunalwahl vorn. Ausgangspunkt in einer Demokratie ist nämlich immer das Wahlvolk und nicht das Parlament (auch wenn nicht alle hier lebenden dem Wahlvolk angehören dürfen).

Es geht darum bei dem Amt des Stadtpräsidenten bzw. der Stadtpräsidentin eben nicht um parteipolitische Inhalte und Programme. Die Inhalte und Prägungen des Amtes ergeben sich durch die Persönlichkeit des Amtsinhabers oder der Amtsinhaberin und dessen/deren Bewusstsein dafür, mit Demut eine verantwortungsvolle Aufgabe verliehen bekommen zu haben: für alle Menschen in der Stadt zu sprechen, lokal,

national, international. Leider ist dieses Verständnis bei den Nichtamtsinhaberinnen und Nichtamtsinhabern nicht sonderlich ausgeprägt, wie auch schon der damalige Versuch meiner Abwahl gezeigt hatte.

So wird den Menschen in Flensburg deutlich vor Augen geführt, dass es schon vor der ersten Sitzung der neuen Ratsversammlung nicht mehr um Respekt vor der Aufgabe, die Stadt oder wichtige anstehende politische Entscheidungen sondern schlicht um Posten geht (der Kampf um die Aufsichtsräte wird vermutlich noch turbulenter nur nicht so öffentlich sein). Das aber wird die vielbeklagte Politikverdrossenheit nicht mindern. Der Schaden, der hier angerichtet wird, geht daher weit über das Amt hinaus. Und wer nun meint, dass eine Auswahl für das Amt alles lebendiger und daher besser macht, der übersieht, dass es dann auch Verlierer gibt, dass Gräben entstehen, dass mehr gespalten als zusammengeführt wird. Dem zukünftigen Inhaber bzw. der zukünftigen Inhaberin des Amtes wird so eine Hypothek mitgegeben, die dem Auftrag des Amtes widerspricht und niemand verdient hat.

Eks-betjent om Nørrebro-ballade 1993: Vi fik ordre til at skyde

Flemming Sloth Andersens beretning om uroligheder i maj 1993 vælter de forklaringer, der hidtil er kommet.

EU-AFSTEMNING

ritzau

København. For første gang nogensinde står den tidligere urobetjent Flemming Sloth Andersen frem og fortæller sin beretning om, hvad der skete under de voldsomme gadekampe på Nørrebro i 1993, hvor dansk politi skød mod demonstranter.

Det sker i tv-dokumentaren »Skydeordren, der blev væk«, som DR2 sender torsdag aften.

Flemming Sloth Andersens beretning vælter de forklaringer, der hidtil er kommet fra den øverste ledelse af Københavns Politi, skriver Dagbladet Information.

En lovligt anmeldt demonstration i kølvandet på afstemningen om Edinburgh-aftalen udviklede sig på få timer til voldsomme gadekampe mellem politi og EU-modstandere.

Demonstranter kastede byger af brosten mod politiet, som svarede igen med 113 skarpe skud.

Mindst 92 betjente kom til skade under urolighederne, mens 11 demonstranter blev ramt af projektiler.

Midt i urolighederne stod Flemming Sloth Andersen med trukket pistol.

I årene efter blev der gennemført

Mindst 92 betjente kom til skade under urolighederne i 1993 (billedet), mens 11 demonstranter blev ramt af projektiler. Foto: Søren Lorenzen, Scanpix

flere statslige undersøgelser af de voldsomme begivenheder, men det blev aldrig klarlagt, hvorfra skydeordren kom.

Den daværende politiledelse forklarede gentagne gange, at den ikke at havde udstedt en skydeordre.

Det nye i Flemming Sloth Andersens historie er, at han sammen med den daværende delingsfører for urobetjentene i området tog ind til et møde på Politigården, hvor den øverste ledelse af Københavns Politi var samlet.

Her forklarede delingsføreren ledelsen, at han havde givet ordre til

at skyde. Torben Koch, der i 23 år har været advokat for politiet, siger i dokumentaren, at de nye oplysninger er »noget af det mest rystende, jeg nogensinde har hørt«, skriver Dagbladet Information. Gadekampe bliver i bogen »Nørrebro 18. maj 1993« betegnet som »de værste gadekampe siden Anden Verdenskrig«.

For 25 år siden var Poul Nyrup Rasmussen forholdsvis nytilltrådt statsminister.

Han medvirker i udsendelsen og kalder Flemming Sloth Andersens beretning for »en slags missing link i hele historien«.

14 unge fra en række forskellige lande mødtes i midten af maj i den svenske by Lund. Her blev emner som kønsligestilling diskuteret, og fremtidige fælles projekter i norden blev planlagt. Fotos: Lærke Rahr Futtrup

Fra den 10. til 13. maj mødtes 14 unge fra Norge, Finland, Sverige, Grønland, Syrien, Danmark, Tyrkiet, Færøerne og Sydslesvig i den svenske by Lund. Projektets arrangører var den nordiske paraplyorganisation Nordisk Samorganisation for Ungdomsarbejde (NSU), som binder de nordiske ungdomsorganisationer sammen i et tæt fællesskab. Mens de i alt 15 medlemsorganisationer i NSU, heriblandt Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU), altså planlægger lokale arrangementer, står NSU for at arrangere fælles arrangementer, hvor unge fra hele norden kan mødes og udveksle erfaringer med hinanden.

Også under sidste uges ungdomsseminar i Lund stod ordene »ungdom«, »frivillighed« og »foreningsliv« i centrum. I år er NSUs hovedtema, og fokus ligestilling, og især ligestilling mellem køn. I takt med forrige novembers virale #MeToo, har adskillige ofre for seksuelle overgreb udtalt sig om deres erfaringer, og diskussionen om ligestilling er mere aktuel end nogensinde før. Tavshedsholdningen i det offentlige har altså oplevet et brud, og der er blevet skabt en platform, hvor emner som køn, seksual orientering og generel ulighed kan debatteres friere end før.

Non-formel læring

I Lund blev de 14 unge deltagere, heriblandt to sydslesvigere, mødt af et hold dygtige og motiverede facilitatorer, der brugte metoden non-formel læring. Således var deltagerne i høj grad selv involverede i deres læring, mens lederne nærmere var retningsvisere. En mere kreativ tilgang, modsat bare at se på en uendelig PowerPoint-præsentation om lærdomsprocesser, skabte stor interesse for ligestilling hos deltagerne.

Hvad udgør en god leder? Hvor er forskellen mellem en leder og en boss? Hvordan kan vi give dem, der har mindre, mere? På hvilken måde

Ligestilling i Norden

14 engagerede unge fra hele Norden deltog sidste uge i en »Equality Bootcamp« i Lund, Sverige. Emner som kønsligestilling og transformerende lederskab blev diskuteret, mens fremtidige nordiske projekter blev udviklet og iværksat. To sydslesvigske repræsentanter deltog.

kan vi sørge for, at piger integreres bedre i »drenge« omgivelser? Hvorledes kan vi ikke blot høre, men rent faktisk lytte?

Det i alt fire dage lange program var intenst, og deltagerne lærte i første omgang om lederegenskaber og gruppe-dynamik. Herefter åbnede

diskussionsrunder om ligestilling i de forskellige nordiske lande øjnene på mange, idet kompleksiteten af emnet hurtigt blev tydeligt.

Til mødet i Lund blev metoden non-formel læring brugt. Det betød, at de unge selv havde indflydelse på deres læring.

En kvindelig syrisk flygtning har således ikke de samme muligheder som en norsk kvinde, mens en elev fra det danske mindretal i Tyskland kan gå på dansk skole, men en grønlandsk elev ikke kan komme på gymnasiet, hvis han ikke kan tale dansk. Workshops om forskelle og ligheder udviklede således et bredere perspektiv hos de unge, og skabte et tættere samspil mellem dem.

Kommende projekter

De sidste to dage i Sverige var specifikt rettet mod idéudvikling og planlægningen af kommende NSU-projekter. På programmet står blandt andet ungdoms-seminaret »Guardians For Equality« i det finske Lapland til juli måned, samt en ungdomsuge i Island til sensommer 2018. Arbejdet for næste års projekter er også gået igang; heriblandt »Back To The Roots« unge-udveksling i Grønland til foråret, og et »Virtual Citizenship« ungdoms-seminar i Finland. I løbet af ugen opstod der altså et stort hold nye ledere med hver deres styrker og svagheder, hvor alle kunne lære hinanden noget. Fælles problemstillinger i de forskellige ungdomsorganisationer blev håndteret, og nye samarbejdspartnere til fremtidige projekter fundet. Alt i alt var de få dage i Lund en øjenåbnende, intens »bootcamp«, hvor ny leder-viden, nye projekter og nye venskaber blomstrede op.

Vil du være med til kommende arrangementer i lande som Island, Finland og Grønland?

Så læs mere under fla.de/jypwTT.
Lærke Rahr Futtrup

UGENS

UGENS Ferie-tip

Nordjobb

Ved du ikke hvad du skal i sommerferien? Har du seks ugers fritid foran dig? Har du lyst til at tjene en masse penge, møde nye mennesker, og være lidt væk hjemmefra? Kan du lide udfordringer og vil prøve noget nyt, men har brug for lidt vejledning til at tage det første skridt? Så er Nordjobb lige noget for dig.

Den nordiske organisation »Nordjobb« er behjælpelig til at finde job til dig, der gerne vil arbejde i et nordisk land i løbet af sommeren. Afhængigt af hvilket slags job, du vil have, eller hvilken nordisk by, du vil bo i, kan du f.eks. arbejde i en grønlandsk café, et finsk plejehjem eller en færøsk fabrik. Du kan tjene mange penge, og afhængigt af den arbejdsplads, du bliver tildelt, er der måske inkluderet fri bolig (f.eks. på et plejehjem). Udover dette er der adskillige fælles aktiviteter for Nordjobbere i de forskellige byer, og disse inkluderer udflugter og sightseeing. En kontaktperson fra Nordjobb vil også være til rådighed i de større byer. Nordjobb er en fantastisk måde at lære nye, unge mennesker at kende, og samtidig tjene penge.

Læs mere under nordjobb.org

Lærke Rahr Futtrup

Sommerstemning
#altergrøn #sommerstemning #sandpapir

UGENS Dårlige nyhed

Kønssygdomme

Flere og flere unge i Danmark får seksygdomme. Fx er antallet af både gonorré- og syfilistilfælde mere end seksdoblet fra 2005 til 2015. Desuden er antallet af unge med klamydia på sit højeste siden 1994, hvor Statens Serum Institut begyndte at holde øje med tallene.

Der er altså tale om en epidemi, mener både Statens Serum Institut og Sex og Samfund.

- Vi synes, det er dybt foruroligende, at vi nu igen står, som vi har gjort de seneste 10-15 år, og ser på, at tallene bare er vokset, siger generalsekretær i Sex og Samfund Bjarne B. Christensen til TV 2.

Abort splitter Tysklands regering

I Tyskland forbyder en paragraf, at klinikker offentligt tilbyder eller annoncerer om aborter. Det har skabt debat i befolkningen, og regeringen er splittet.

Abort

Det kan koste læger i Tyskland op til to års fængsel eller en heftig bøde, hvis de offentligt tilbyder eller annoncerer med abortydelse. I november 2017 kostede det lægen Kristina Hänel en bøde på 6000 euro. Det var hun ikke tilfreds med. Derfor appellerede hun dommen og begyndte en kampagne imod den pågældende paragraf.

Specifikt er det paragraf 219a, der er tale om. Den er til, for at aborter ikke bliver normaliseret, da man frygter, at de derved kan blive genstand for kommercialisering.

Men flere - heriblandt Hänel - mener, at den forhindrer oplysning om aborter.

Regeringen siger nej

Det var et faktaark på hendes kliniks hjemmeside, der medførte, at hun blev kendt skyldig i at »reklamere« for abortydelse. Via kampagnen har Hänel indsamlet over 150.000 underskrifter imod loven, som hun har forelagt parlamentet.

Men det er en splittet regering, der skal forholde sig til det ømtålelige emne. Kansler Angela Merkels konservative CDU vil sammen med dets søsterparti, CSU, ikke ændre i paragraffen. Det vil de tyske socialdemokrater, SPD, derimod, hvorfor de nu truer med at gå uden om regeringen for at finde et flertal for at ændre paragraf 219a.

Venstrefløjpartierne uden for regeringen går også ind for ændringer, så muligheden er der.

Regering imod sig selv

Men det vil være meget opsigtsvækkende, hvis et regeringsparti går imod dets koalitions partnere, da det er uden fortilfælde efter Anden Verdenskrig. Truslen fra SPD bliver da heller ikke vel modtaget af partiets koalitions partnere.

CSU-politikeren Alexander Dobrindt kræver, at den bliver trukket tilbage, og CDU-minister Helge Braun frygter ifølge nyhedsbureauet dpa for »gader fyldte med reklamer for abortklinikker«.

Tysklands justitsminister, Katarina Barley fra SPD, insisterer dog på en ændring.

- Det handler ikke om at reklamere, men om at informere, siger hun ifølge dpa.

Ømtåleligt årti

Spørgsmålet om abort er generelt et følsomt emne i Tyskland, siger Danmarks ambassadør i landet, Friis Arne Petersen.

- Baggrunden for paragraffen går tilbage til den tyske straffelovs version fra 1933. Hver gang noget i Tyskland har med tiden mellem 1933 og 1945 at gøre, så er det følsomt og meget betændt, fordi det er nationalso-

cialismens tid, siger han.

- Det fylder meget i den tyske politiske debat. Det er et af de emner, som tyskerne og de politiske partier går meget op i.

Forudser modernisering

I dag er abort i princippet strafbart i Tyskland, men det er tilladt, såfremt den bliver foretaget inden for det første trimester af graviditeten, og kvinden forinden har fået rådgivning.

Friis Arne Petersen vurderer, at diskussionerne kan føre til en modernisering af lovgivningen.

ritzau

EVENTS DET SKER

fra den
18.05. - 20.05.

18 Butcher Jam
Schlachthof Flensburg

BMX contest, familieprogram, fest og musik.
13:00 (fredag), 11:00 (lørdag) og 13:00 (søndag)

🕒 kl. 13 📄 gratis

18 Harbour & Kratzer
Volksbad Flensburg

Disse to bands er hardcore og vil skabe max underholdning.

🕒 kl. 20 📄 7 €

19 Butcher Jam - After Show Party
MAX Flensburg

Det bliver kæmpestort, når Schlachthof's Butcher Jam holder fest.

🕒 kl. 23 📄 6 €

20 Dockyard Festival
Galwik Park Flensburg

Glæd dig til masser af god musik med blandt andet bandet »Eldorado«.

🕒 kl. 15 📄 gratis

Kend din råvare

Rabarber

Netop nu er der rabarber i køkkenhaverne, og de er også til salg i butikkerne. De har sæson indtil juni og igen i august.

Rabarber er blevet brugt som lægeplante siden middelalderen, men fik først sit gennembrud som køkkenplante i slutningen af 1800-tallet. Rabarber bruges i det søde køkken i bl.a. kager, saft og is og i det salte som kompot til fisk og kødretter. Rabarber bliver solgt uden de meget dekorative blade, da de ellers bliver bløde. Skulle dine rabarber alligevel blive bløde, kan de sættes i koldt vand, så bliver de sprøde igen. Og til dem der ikke kan få nok rabarber, er næste uges tema i Louises køkken også rabarber.

Skær bladene af umiddelbart efter rabarberne er blevet trukket op, ellers bliver stænglerne slatne. Foto: Gertrud S. Termansen

Køkken- tip

Sådan gemmes flødeboller

En uåbnet pakke med flødeboller kan holde sig op til 77 dage. Men er pakken først åben, kan man have brug for at gemme flødebollerne lidt længere. Og det kan sagtens lade sig gøre i fryseren. Flødeboller er nemlig glimrende at fryse ned. Faktisk fryses flødebollerne direkte fra fabrikken, hvis de skal transporteres over lange afstande. Optøningen af flødeboller bør ske ved stuetemperatur. De frosne flødeboller stilles på en tallerken på bordet, og inden for en time vil flødebollen være tøet op, så den kan spises.

Flødeboller kan sagtens fryses ned til opbevaring. Arkivfoto

Pinsefisk

Vi bør spise fisk hver dag for vores sundheds skyld, men til pinse skal vi spise fisk, fordi det minder os om, at vi er kristne.

FISK

Louise Dandanell Ørsted

louise@fla.de

Vi plastrer vores biler til med klistermærker for forlystelsesparker, autoværksteder og forretninger. Jeg har altid undret mig over denne venlighed fra bilisternes side. Bilen er ofte noget af det dyreste vi ejer, så hvis jeg skal køre rundt og reklamere for noget, skal jeg have kassen for det. Og det får jeg ikke, så jeg kører kun rundt med en fisk.

I mange år troede jeg, at fisken på bagsmækken af bilen betød, at bilisten foran mig var ivrig lystfisker. Men da vi flyttede til Flensborg, fik vi en fisk forærede af en indre missionsk herre. Jeg fattede ingenting, men min præstemand kunne fortælle mig historien.

- Fisken er et urgammelt kristent symbol. Under Kejser Nero (37-68) bliver de kristne forfulgt, så de tør naturligvis ikke tilkendegive, at er kristne. Når de så møder hinanden, tegner de en fisk i sandet for at signalere, at de er kristne. De har også en fisk hængende på væggen i deres hjem, og maler en fisk på det hus, hvor der bliver holdt gudstjeneste, fortæller min mand og fortsætter.

- På græsk hedder fisk »ixtus«, og de fem bogstaver betyder også »Jesus Kristus guds søn, frelseren«, siger min mand tålmodigt.

- Men hvorfor spiser vi så fisk til pinse?

- Danskerne elsker at spise, og de elsker især de traditionsrige midda-

Den smukke bygning er blevet renoveret for fire år siden. Fotos: Gertrud S. Termansen

ge og frokoster omkring jul og påske. Til påske er der ingen, der stiller spørgsmålstegn ved, hvorfor vi spiser så meget lam, og til jul elsker mange at sætte gaffen i en and, gås eller flæskesteg. Til fastelavn har vi de fyldte boller og til St. Bededag er der hverder. Vi forbinder – måske endda uden at tænke over det – retterne med højtidene, og man kan ligeledes håbe på, at vi skænker kristendommen og det kristne budskab en ekstra tanke, når vi lossler and og rødkål ned i indkøbskurven, fortæller han.

I pinsen fejrer vi Helligåndens komme og kirkens fødselsdag og da der ikke er nogen speciel ret eller spise, der hører med til den helligdag, står den også lidt uklart for de

Spis fisk et par gange om ugen, det er både godt for din sundhed, miljøet og din fiskehandler.

FAKTA

Pinse

Pinsen er en af kirkens store højtid, hvor vi fejrer, at Helligånden kommer og sætter sig i os som flammer.

Jesus er faret til himmels på Kristi Himmelfartsdag. Disciplene er rådvilde, da de husker på Jesus' befaling om, at de skal blive i Jerusalem, indtil Helligånden kommer og samler og leder dem, som han havde gjort. Helligånden symboliseres ofte ved duen og flammer og viser derved, at man brænder for noget, tror på det og derfor har mod til at føre det ud i livet.

I pinsen fejrer vi også kirkens fødselsdag, fordi Helligånden er med til at samle de kristne i mere organiseret form.

RESÜMEE

Fisch zu Pfingsten

Wir sollten täglich Fisch essen, denn der ist gut für die Gesundheit. Zu Pfingsten gibt es für viele von uns jedoch noch einen anderen Grund, Fisch zu essen: Es erinnert uns daran, dass wir Christen sind. Diese Tradition ist jedoch noch gar nicht so alt. Obwohl der Fisch ein uraltes Symbol für Christen ist, gehört das Gericht erst seit 1999 zur Pfingsttradition. In dem Jahr schlug der dänische Bischof Jan Lindhardt vor, an Pfingsten Fisch zu essen. Seither ist er bekannt als der »Fischhof«.

FAKTA

Spis fisk til

Hver gang vi vælger at spise fisk, vælger vi noget andet fra, og det er både godt for vores sundhed og miljøet.

Til de mange pinsefrokoster rundt om i landet har fisken en central plads på bordet. Prøv med dildsild, stegt og dampet fisk med asparges og mousselinesauce.

Budskabet om, at fisk er sundt og skal spises flere gange om ugen, tager flere og flere danskere til sig. Siden Biskop Jan Lindhardt i 1999 foreslog, at vi skal spise fisk til pinse, har danskerne spist 10-15 procent mere fisk i pinsen.

For at hylde en af dansk kulturs nyere madtraditioner har Danmarks Fiskehandlere siden år 2000 valgt Årets pinsefisk. I år kunne man stemme på følgende fiskearter: Lange, jomfruhummer, skærising, sild og havkat, og det blev jomfruhummer, der løb med æren som Årets pinsefisk 2018.

Fisk indeholder masser af Omega 3 fedtsyrer, der gavner vores helbred.

fleste. Men i 1999 får den daværende biskop over Roskilde Stift Jan Lindhardt den glimrende ide, at vi skal spise fisk i pinsen. Han går sammen med Foreningen Fiskeribranchen om at markedsføre fisken som pinsens spise. Han bliver herefter kendt som »fiskoppen«, men ikke desto mindre, er der flere, der spiser og måske især tænker over at spise lidt mere fisk i pinsen.

I dag får I tre opskrifter på med fisk. Den store lakseside er grillt og roget på en kuglegrill. Den er perfekt gæstemad, men kan naturligvis også tilberedes i mindre portioner. På laksen lægger vi et lag af grøntsager og krydderurter, der kan varieres i det uendelige. De små butterdejshorn er fyldt med asparges, ost og laks, og er lynhurtige at folde sammen og bage. Pastaretten kan også tilberedes med fløde og bouillon, men med olivenolie og citron bliver retten mere sommerlig. Velbekomme og glædelig pinse.

Louise Dandanell Ørsted

Louise Dandanell Ørsted er uddannet ernærings- og husholdningsøkonom fra Suhrs Seminarium, og har endvidere taget kurser i journalistik og kommunikation på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Hun har en baggrund i restaurationsbranchen. Louise er fra København, men har boet i Flensborg i mange år. Hun er gift med præst Jacob Ørsted, og de har tre børn.

UGENS OPSKRIFTER

Butterdejshornene er fyldt med asparges, laks og ost og passer perfekt til pinsebrunchen.

Butterdej med asparges og laks

35 minutter · 8 stk · Brunch · Supernem

Ingredienser:

1 rulle butterdej
8 asparges
8 tsk revet parmesan
Ca. 80 g røget laks
Smør til pensling

God til brunch

Tilberedning:

Tænd ovnen på 180 grader. Rul butterdejen ud. Skær dejen i fire stykker og skær hvert stykke i to lange trekantede, så der i alt er otte trekantede. Knæk det nederste af aspargesene. Læg en asparges, en teske parmesan og et lille stykke røget laks på hvert stykke butterdej og rul den rundt. Læg snippen nederst og sæt hornene på en bageplade med bagepapir. Pensl med smeltet smør og bag dem i ca. 20 minutter. Spis dem lune eller afkølede.

Grillet & røget laks

45 minutter · Til ca. 6 personer · Hovedret · Middelsvær

Ingredienser:

1 side laks
Saft og skal af 1 citron
Salt, peber & evt. chili
1 fennikel
2 forårsløg
Estragon eller dild eller koriander
Grillkul
3 håndfulde grillflis

Tilberedning:

Tænd op i grillen. Læg flisen i vand. Læg laksen på bagepapir. Riv og pres citronen. Hæld citronsaften over og herefter citronskal og krydder med salt, peber og evt. chili. Skær fennikel i tynde strimler og forårsløgene i tynde skiver. Hak krydderurterne og fordel dem over laksen sammen med fennikel og forårsløg. Fordel kullene i siderne af grillen. Knug vandet ud af flisen og fordel den over kullene. Læg laksen – på bagepapiret – i midten af grillen, hvor der ikke er kul. Læg låg på grillen og grill i ca. 15-18 minutter. Server lun eller afkølet.

Laksen bliver røget i kuglegrill. Grøntsager og krydderurter kan varieres efter smag og køkkenhavens udbud.

Husk, at smage retten til med citronsaft og -skal og krydder godt med salt og peber. Fotos: Gertrud S. Termansen

Spagetti med laks og asparges

35 minutter · Til 2 personer · Middagsmad · Supernem

Ingredienser:

Spagetti til 2 personer
400 g asparges
150 g røget laks
Frisk dild
Rigelig olivenolie
½ citron
Salt & peber

Tilberedning:

1. Kog spagettien mør i let saltet vand.
2. Knæk det nederste af aspargesene og skær dem i små skiver.
3. Hæld asparges ned til spagettien, når der er to minutter tilbage.
4. Hæld vandet fra den færdige spagetti og asparges og hæld det i en skål.
5. Skær laksen i mindre strimler. Pluk dilden. Riv og pres citronen.
6. Hæld olivenolie og citronsaft og -skal over spagettien og krydder med salt og peber. Vend laks og dild i og spis straks.

Lækker hverdagsret

FAKTA

Flensburger Fischkate

Fördestraße 65
24944 Flensburg
Tel. 0461 - 999 36 7 36
Mobil 0151 - 140 200 02
www.flensburger-fischkate.de

Åbningstider:
Mandag 8-13
Tirsdag-fredag 8-18
Lørdag 8-13

Ferieflytning af din avis?

Skriv en mail til abo@fla.de

50 år med kron

Bilulykken i Frankrig, forholdet til prins Joachim og mødet med

Af Eva Maria Brandi, Nociline Lärka Sørensen og Annette Bredmose

ritzau

Erkendelsen:

Kronprins Frederik er ti år, da det går op for ham, at hans fremtid ser anderledes ud end hans lillebrors. Ved en påskefrokost er familien sammen med grevparret Karin og Hans Schack, og de fortæller, at de har besluttet at lade prins Joachim arve Schackenborg Slot.

- Hvad så med mig? Hvad får jeg?, spørger kronprinsen.

- Jamen, du kommer til at arve hele landet en dag, svarer dronningen.

Der er kun et år og 12 dage mellem kronprinsen og prins Joachim, så meget af barndommen følges de ad. De leger sammen, spiser sammen, og da tiden kommer til, at de skal modtage undervisning, bliver der oprettet en lilleskole på Amalienborg. Deres forældre ser de ikke meget i hverdagen. Her er det barnepigen, Else Petersen, der tager sig af opdragelsen. Hun følger dem i 24 år og er blandt gæsterne til kronprins Frederik og Mary Donaldsons bryllup. Ved prins Christians dåb er Else Petersen også til stede.

Kraftanstrengelsen: På dykkerkursus hos frømandskorpset i Kongsøre ved Holbæk i 1990. Kronprinsen gennemfører nogle år senere den krævende uddannelse som frømand. Foto: Keld Navntoft, Scanpix

Forskrækkelsen:

Allerede som barn viser kronprins Frederik interesse for motoriserede køretøjer. Faktisk er »bil« det første ord, han siger, da han begynder at tale. Siden kommer bilerne til at volde tronfølgeren problemer. I 1988 kunne det have været endt fatalt, da han i en bil med prins Joachim ved rattet er ude for en alvorlig ulykke i Cayx i Frankrig. Ulykken sker, da en modkørende bil i høj fart tvinger prinsernes bil ud i rabatten, hvor den slår en kolbøtte. Kronprinsen ryger ud gennem bagruden, men slipper med et brækket kraveben. Episoden skaber røre i pressen og sætter monarkiets sårbarhed til diskussion. Røre bliver der igen, da stormen Egon en lørdag i januar 2015 lukker Storebæltsbroen. Bilister i begge ender af broen må væbne sig med tålmodighed, og det vækker opsigt, da kronprinsens bil hele to gange krydser den lukkede bro på vej til og fra Herring, hvor kronprinsen deltager i en sportsgalla. Hoffet beklager på vegne af kronprinsen.

- Kronprinsen er ked af det skete, lyder det.

Forskrækkelsen: Biler er fascinerende. Her på besøg i forlystelsesparken Brændegårdshaven på Bornholm. I baggrunden prins Joachim. Foto: Allan Moe, Scanpix

Afvigelsen:

Dronningen foreslår ham at læse to semestre på statskundskab på Aarhus Universitet, sådan som hun selv gjorde. Men han føler sig hjemme blandt studiekammeraterne og i byen, og han beslutter at fuldføre hele studiet. - Jeg fik meget fred for de store pligter, der følger med at være tronarving. Jeg husker det som en meget fri og sorgløs tid, fortæller han. Når der er eksamen, bliver opgaverne afleveret under et nummer, så anonymiteten bevares. Efter tre år i Aarhus fortsætter studierne på Harvard University i USA, hvor han indskrives under navnet Frederik Henriksen. Tilbage i Aarhus

skriver han speciale om de politiske forhold i de tre baltiske lande efter Murens fald, og 10. februar 1995 får han sit eksamensbevis. Kronprins Frederik er danmarkshistoriens første kongelige akademiker.

Afvigelsen: Fem års studier ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet er slut. Kronprinsen bor i studietiden i en lejlighed på Marselisborg Slot, som han deler med en kammerat. Foto: Erik Jepsen, Scanpix

Pulsen:

Det er ingen tilfældighed, at kronprinsen markerer sin 50-års fødselsdag med løbearrangementet Royal Run. Han har løbet maraton flere gange, og løb fylder i det hele taget meget i hans liv. - Både min hustru og jeg er enormt glade for at løbe og bevæge os. Vi ses tit inden for husets vægge i løbetøj enten på vej ud eller lige kommet hjem fra en tur, siger han. Sit første maratonløb gennemfører han i 1992 i en T-shirt med teksten: »Pain is only weakness leaving the body«. Tiden er 3 timer, 22 minutter og 53 sekunder, og det flotte resultat trøster oven på et omtumlet halvår. Efter en nytårskøretur med en beruset kæreste, Malou Aamund, ved rattet er pressen gået hårdt til ham, og flere har spurgt, om han er egnet som kronprins. Ifølge prins Joachim handlede maratonløbet ikke kun om at lægge afstand til nytårskørslen, men også om at gøre op med mange års opsparede frustrationer.

- Det her var min brors bevis på, at han kunne noget, som var exceptionelt.

Pulsen: Kronprinsen har løbet flere maratonløb. Det første i 1992. Det er en lektor på Aarhus Universitet, Erik Albæk, der kan se, at kronprinsen efter en svær periode trænger til en succes. Han foreslår et maratonløb og hjælper ham med at træne til løbet. Foto: Mini Wolff, Scanpix

Betagelsen:

I februar 2000 begiver kronprinsen sig ud på en ekspedition med hundeslæder fra Qaanaaq til Daneborg i Nordøstgrønland. Inden bor han nogle måneder i Qaanaaq, hvor han kommer

tæt på bygdens indbyggere. - Frederik gik lige i hjertet på fangerne. Det kan godt være, at det i starten handlede om, at han var kronprins, men der er noget umiddelbart ved Frederik, som de rigtig godt kan lide, fortæller en af de andre deltagere på ekspeditionen, Søren Bredvig. Et særligt bånd knytter kronprinsen til Uusaqqak Qujaukitsoq. Da den ældre fanger nogle år senere er indlagt på Rigshospitalet, får han kongeligt besøg. Ekspeditionen varer i fire måneder og giver kronprinsen et indblik i, hvor anderledes livet kan være: - Når man har været så langt væk i naturen, bliver man bidt af det og får en bevidsthed om, at der derude er en frihed, siger han, da turen er slut.

Betagelsen: Kunngissaq Frederik, som kronprinsen hedder i Grønland, modtages i Qaanaaq efter fire måneders slæderejse. I dag bærer en del af Nordøstgrønland kronprinsens navn. Foto: Keld Navntoft, Scanpix

Symbiosen:

Kronprins Frederik og prins Joachim er i barndommen ofte identisk klædt. Men de er også meget forskellige. Det bemærker dronningen allerede ved fødslen af prins Joachim. Mens Joachim har lyse og skarpe træk, er kronprins Frederik mørk og bred, og som de vokser, bemærker dronningen også, at sønnerne adskiller sig i statur og natur. Alligevel er de hinandens bedste venner. På kostskolen i Finankrig er det hos prins Joachim, at den unge kronprins finder støtte. Da prins Joachim i 2005 bliver skilt fra prinsesse Alexandra, undlader han at inddrage kronprinsen i beslutningen, fordi han ikke vil belemre sin nyforelskede bror. På det tidspunkt er pressen allerede begyndt at spekulere i, om de broderlige følelser er stilet af. Selv siger prins Joachim om forholdet til sin bror:

- Vi griner meget sammen, og vi er brødre på samme slemme måde, som vi også var det i teenageårene. På den måde er det ærgerligt, at der er verserende rygter om, at vi skulle være løbet fra hinanden og besluttet være blevet uvenner.

Symbiosen: Det er kun godt et år mellem de to brødre, og derfor følges de ad i skoletiden. De senere år er der blevet spekuleret i, om de er gledet fra hinanden, og hvad det kan skyldes. Foto: Allan Moe, Scanpix

Forelskelsen:

Der har været piger i kronprinsens liv, før han en aften under OL i Sydney i Australien i år 2000 møder Mary Donaldson. Hurtigt går det op for ham, at der her er tale om en særlig kvinde.

- Det var jo ikke bare en forelskelse, men lige så meget følelsen af at have mødt en soul

Erkendelsen: På usikre ben mellem prins Henrik og barnepigen Else Petersen. Hun spillede en stor rolle i barndommen og her her med på en ferie i Frankrig. Foto: Willy Henriksen, Scanpix

Kraftanstrengelsen:

Kronprinsen aftjener sin værnepligt ved Den Kongelige Livgarde. Det bliver begyndelsen på en lang karriere i militæret. I 1995 gennemfører han uddannelsen til frømand ved søværnets frømandskorps. Uddannelsen tærer på kroppen og presser ham til grænsen. Men den præger også hans selvbillede.

- Jeg er én person før frømandsuddannelsen og en anden person efter. Jeg går måske lidt mere rank og knejsende, uden at det skal misforstås som storsnudethed, det er det så langt fra. Snarere tværtimod. Men det føles godt at kunne sige: 'Der har man sgu vundet en krig - en af dem, der udkæmpes i én selv', fortæller han.

Det er også i frømandskorpset, at han tildeles navnet Pingo. Ved en lejlighed hældes der vand i aspiranternes dragter, og den kommende konge ligner en pingvin med de mange liter vand indenbords.

RESÜMEE

Am 26. Mai wird Dänemarks Kronprinz Frederik 50 Jahre alt. Hier wird sein Leben in zehn Kapiteln vorgestellt: Von der Erkenntnis darüber, was seine Rolle ist, bis hin zu seiner Einstellung dazu, wie es weitergehen soll, wenn er einmal den Thron besteigt. Auf seinem Weg hatte Kronprinz Frederik viele Hochs und Tiefs. Ein Autounfall in Frankreich, bei dem er mit einem Knochenbruch davonkommt, hat ihm wohl den Schrecken seines Lebens gebracht. Das Kennelernen mit seiner geliebten australischen Frau Mary, die Hochzeit im Mai 2004 und ihre vier gemeinsamen Kinder hingegen sind wahrscheinlich das Beste, was dem Kronprinzen widerfahren ist.

prins Frederik

Mary. Op- og nedture i kronprins Frederiks liv fortalt i ti kapitler.

Forelskelsen: Dronningen har fortalt, at hun bliver »meget, meget glad«, da hun første gang inviteres over i kronprinsens lejlighed på Amalienborg for at hilse på sin kommende svigerdatter. 14. maj 2004 vies kronprinsen og Mary Donaldson i Vor Frue Kirke i København. Foto: Morten Juhl, Scanpix

mate, siger kronprinsen, der blandt andet falder for Mary Donaldsons rolige væsen og den måde, de kan tale sammen på. Men med 16.000 kilometer mellem Australien og Danmark, og med lysår mellem de liv, de lever, må de gå meget igennem, før de i maj 2004 endelig kan sige ja til hinanden i Vor Frue Kirke i København. Fra de møder hinanden, til pressen får færten af forholdet, går der lidt over et år. Alverdens fotografer sætter jagten ind på det første billede af parret, og Mary Donaldson må flytte til Paris for at skjule sig, inden hun i juni 2002 tager springet og bosætter sig i Danmark. Kort efter beslutter kronprinsen, at han vil gøre Mary Donaldson til sin dronning.

Opdragelsen: Med hele børneflokken på Gråsten Slot i 2011. Der er tradition for, at den kongelige familie stiller op til fotografering i løbet af sommeren. Her med de nyeste skud på stammen, prins Vincent og prinsesse Josephine. Foto: Claus Fisker, Scanpix

Videreførelsen:

Når kronprinsen en dag udråbes til konge, bliver han den tiende Frederik. Dermed indtræder han i en kongerække, hvis slægt kan føres mere end 1000 år tilbage i tiden. At han en dag skal blive regent, er et faktum, han ikke altid har haft det lige let med. Særligt ikke i de unge år. Fra hans nærmeste er tiltroen til hans evner dog store. - Frederik bliver en god konge. En klog og menneskelig regent. Han ved, hvornår man skal give efter, og hvornår man skal sætte sin vilje igennem. Og så har han sans for lighed, har hans far, prins Henrik, sagt. Med kronprinsesse Mary som sin nærmeste støtte har kronprinsen i sin fremtidige rolle ambitioner om at værne om monarkiets opgaver.

- Jeg vil gøre mig umage for at opfylde de mange forventninger, som der altid vil være til en konge. Sammen med Mary vil jeg forhåbentlig være et samlingspunkt for nationen. Være et bindeled mellem fortid, nutid og fremtid.

Kilder: »Under bjælken« af Jens Andersen, »En familie og dens dronning« af Anne Wolden-Ræthinge (Ninka), »Frederik kronprins af Danmark« af Gitte Redder og Karin Palshøj.

“

Jeg vil gøre mig umage for at opfylde de mange forventninger, som der altid vil være til en konge. Sammen med Mary vil jeg forhåbentlig være et samlingspunkt for nationen. Være et bindeled mellem fortid, nutid og fremtid.

Kronprins Frederik

Videreførelsen: Kronprins Frederik havde i de unge år svært ved at forlige sig med sin rolle. Når dronningen dør, bliver han kong Frederik X. - Han bliver en klog og menneskelig regent, har prins Henrik sagt. Foto: Mads Claus Rasmussen, Scanpix

FAKTA

Kronprinsens 27 protektioner

Kronprins Frederik er protektor for 27 vidt forskellige formål.

Når medlemmer af den kongelige familie påtager sig protektioner, betyder det, at de er med til at udbrede kendskabet til den relevante forening, institution, sag eller organisation.

Ofte vil protektoren aflægge årlige besøg og være til stede ved særlige begivenheder og arrangementer.

Her er kronprinsens protektioner:

- Aarhus Studenter-Sangere
- Anders Lassen Fonden
- Bloddonorerne i Danmark
- Dansk Design Center
- Dansk Militært Idrætsforbund
- Dansk Tennis Forbund
- Danske Døves Landsforbund
- De danske Gardehusarforeninger
- Den danske nationalkomité for United World Colleges
- DenmarkBridge
- Det grønlandske Selskab
- Det Jyske Musikkonservatorium
- Det Udenrigspolitiske Selskab
- Danmarks Jernbanemuseum
- Høreforeningen
- Juullip Nipittitagaa/ Den grønlandske Julemærkefond
- Kunstforeningen GL Strand
- Odense Film Festival International
- Ordblinde/ Dysleksiforeningen i Danmark
- Plant et Træ
- Red Barnet
- Snedkernes Efterårsudstilling
- Soldaterlegatet
- Søe-Lieutenant-Selskabet
- Søofficers-Foreningen
- Søsportens Sikkerhedsråd
- Trap Danmark

Dertil kommer »Kronprins Frederiks og Kronprinsesse Marys Fond«, som støtter humanitære, sociale, kulturelle, videnskabelige, idrætslige, uddannelsesmæssige, almennyttige og almenvelgørende formål.

Endvidere støtter »Crown Prince Frederiks Fund« studier inden for samfundsvidenskaberne til ét års studie ved Harvard Kennedy School - J.F. Kennedy School of Government.

Kilde: Kongehuset.dk

“

Det var jo ikke bare en forelskelse, men lige så meget følelsen af at have mødt en soul mate.

Kronprins Frederik om Mary

Opdragelsen:

Den 8. januar 2011 fordobler kronprins Frederik og kronprinsessen parrets børneflokk med tvillingerne prins Vincent og prinsesse Josephine. Nu tæller familien på Amalienborg fire børn. Kronprinsen har aldrig lagt skjul på, at han ønsker et nært forhold til sine børn, og at han vil gøre visse ting anderledes end sine forældre. Men de klare grænser skal bevares.

- Jeg forsøger at omformulere min fars tilgang til opdragelse og flytte noget af den til min tid, men selvfølgelig stadig på min måde og facon. Jeg ser nok mig selv som patriark et eller andet sted, i hvert fald ved måltiderne, hvor jeg gerne hæver stemmen til: »Sæt jer ordentligt nu« i stedet for: »Du skal lige sætte dig ordentligt nu, ikke?«. Der er jeg mere bydeformen, og jeg er fuldt bevidst om, at det er en arv fra min far. Men det er også en arv, jeg godt kan lide, siger kronprinsen.

Det siger familien om kronprinsen

- Frederik har en slags uskyld. Og han har intuition. Den er ikke dum at have. *Dronningen*
- Frederik bliver en god konge. En klog og menneskelig regent. Han har en god vurderingsevne i forhold til moralske ting. Og så har han sans for lighed. *Prins Henrik*
- Han møder mennesker, hvor de er, og har ikke nogen fine fornemmelser. Han er folkelig uden at være folkelig. *Kronprinsesse Mary*
- Det med »Danmarks konge« blev han utrolig ked af at høre, det kunne jeg se med det samme. Noget ligesom rejste sig i min bror. *Prins Joachim*
- Han er meget menneskelig. Der har han nok arvet en masse fra min far. *Prinsesse Benedikte*
- Når tiden kommer, bliver det spændende. At sætte sit personlige præg på kongehuset og monarkiet, men med respekt for de rammer, der allerede er. Mary og jeg vil være regentpar på vores egen måde. *Kronprins Frederik*

Kilder: »En familie og dens dronning« af Anne Wolden-Ræthinge, »Under bjælken« af Jens Andersen, »Frederik - kronprins af Danmark« af Gitte Redder og Karin Palshøj

BLÅ BOG

Kronprins Frederik

Navn: Frederik André Henrik Christian

Titler: Kronprins, prins til Danmark, greve af Monpezat

Alder: Fylder 50 år 26. maj 2018

Fødested: Rigshospitalet i København.

Døbt og konfirmeret: Døbt i Holmens Kirke, København, 24. juni 1968 og konfirmeret i Fredensborg Slotskirke 28. maj 1981

Søn af: Dronning Margrethe II (født 1940) og prins Henrik (1934-2018)

Ægtefælle: Kronprinsesse Mary Elizabeth, grevinde af Monpezat (født 1972)

Børn: Prins Christian (født 2005), prinsesse Isabella (født 2007) og tvillingerne prins Vincent og prinsesse Josephine (født 2011)

Bopæl: Kancellihuset på Fredensborg Slot i Fredensborg og Frederik VIII's Palæ på Amalienborg i København

Uddannelse og karriere: Kronprinsen er primært uddannet inden for Forsvaret, hvor han har gennemført flere uddannelser.

Æreshverv: Præsident for Det Kongelige Danske Geografiske Selskab. Kommitteret for Dansk Røde Kors, Kongelig Mayestaitis Acteurs. Æresformand for Kongelig Dansk Yachtklub.

Løn: Får årpenge fra staten. I 2018 er det 1.669.886 kroner pr. måned, hvoraf kronprinsessen modtager ti procent. Årpenge skal dække omkostninger til personale, hoffets drift, administration, ejendomme samt udgifter af mere privat karakter. Som de øvrige medlemmer af den kongelige familie er kronprinsen fritaget for at betale indkomstskat.

Sprog: Taler fransk, tysk og engelsk

Fritidsinteresser: Har dyrket krævede sportsdiscipliner som maraton og kapsejlsads, sejler stadig, ligesom han løber, cykler, svømmer, dykker, rider, står på ski og går på jagt

Andet: Deltog i en ekspedition til Mongoliet og Kina i 1986 og i 2000 i »Ekspedition Sirius 2000«, en fire måneder og 2795 kilometer lang slædeekspedition nord om Grønland

Kilder: Kongehuset.dk og portrætbogen »Under bjælken« af Jens Andersen

FAKTA

Frederik har været tronfølger i 46 år

Det danske monarki har eksisteret i over 1000 år og er blandt de ældste i verden.

Kronprins Frederik står øverst i arvefølgen til tronen efter sin mor, dronning Margrethe, der har været regent siden 1972.

I de fleste monarkier er tronfølgen arvelig, i Danmark siden 1660 ved enevældens indførelse.

Frederik har foreløbig været tronfølger i 46 år, hvilket gør ham til den længst ventende danske kronprins, efter at arvefølgen blev indført. Han var dog blot tre år, da hans mor blev dronning.

Arvefølgen er fastlagt i tronfølgeoven fra 1953, der blev ændret i 2009, så tronen arves af den førstefødte uanset køn.

Prins Vincent står derfor foran sin tvillingesøster, prinsesse Josephine, da han blev født først.

Sådan ser arvefølgen ud i kongehuset:

1. Kronprins Frederik (født 26. maj 1968)
2. Prins Christian (født 15. oktober 2005 - søn af Frederik og Mary)
3. Prinsesse Isabella (født 21. april 2007 - datter af Frederik og Mary)
4. Prins Vincent (født 8. januar 2011 - søn af Frederik og Mary)
5. Prinsesse Josephine (født 8. januar 2011 - datter af Frederik og Mary)
6. Prins Joachim (født 7. juni 1969 - bror til Frederik)
7. Prins Nikolai (født 28. august 1999 - søn af Joachim og Alexandra)
8. Prins Felix (født 22. juli 2002 - søn af Joachim og Alexandra)
9. Prins Henrik (født 4. maj 2009 - søn af Joachim og Marie)
10. Prinsesse Athena (født 24. januar 2012 - datter af Joachim og Marie)
11. Prinsesse Benedikte (født 29. april 1944 - søster til dronningen)
12. Prinsesse Elisabeth (født 8. maj 1935 - datter af arveprins Knud)

Kilder: Kongehuset.dk, portrætbogen »Under bjælken« af Jens Andersen, Henrik Gam: tronfølge i Den Store Danske, Gyldendal

Kronprins Frederik var tre år, da hans morfar, kong Frederik IX, døde. Siden har flere nævnt ligheden mellem kronprinsen, ligesom sin morfar, tatoveringer. Foto: Allan Moe, Scanpix

Frederiks bliver hans ko

Kronprins Frederik har fortalt om sin tvivl og usikkerhed
- Han er meget menneskelig

Af **Nicoline Lärka Sørensen** og **Annette Bredmose**
ritzau

Han blev født til at skulle blive konge, men han tvivlede på, om han var den fødte konge.

Kronprins Frederik havde som yngre svært ved at forlige sig med sin rolle og ikke mindst med den store opmærksomhed.

Helst ville han være som sine jævnaldrende, og i teenageårene tænkte han, om han måske kunne slippe for at følge efter sin mor.

Men tvivlen om fremtiden har han sluppet, fortalte han sidste år i portrætbogen »Under bjælken« af Jens Andersen.

- Jeg har det væsentligt mere afslappet, end da jeg var yngre, og er afklaret med den fremtid, der rykker tættere på.

Den 26. maj fylder kronprins Frederik 50 år, og han kan se tilbage på en mental udvikling, som kongehuseksperter Søren Jakobsen kalder et maratonløb: fra usikker ung til voksen mand.

Og den dag han bliver kong Frederik X, kan han måske ligefrem drage fordel af den tvivl, han så åbent lagde frem som teenager.

- Jeg tror, at de fleste danskere vil give ham meget lang snor, fordi han er, som han er. Det kan lyde paradoksalt, men de svagheder, han har vist gennem årene, kan blive hans styrke. De viser jo, at han er et menneske, siger Søren Jakobsen til Ritzau.

Evnen til at være »almindelig« kan blive et

plus på flere måder. Ud over at skabe sympati vil det også markere en forskel til dronningens måde at være regent på.

- Dronningen er elsket og respekteret, men der er altid en afstand. Der har kronprinsen den fordel, at han kan være almindelig, og at han har en omgangskreds, der lader ham være det.

Eller umiddelbar, som prinsesse Benedikte udtrykker det i sin karakteristik:

- Han har det meget umiddelbare. Han går i folk med træsko på, siger hun i et interview med Ritzau og nævner ligheden med kong Frederik IX - Benediktes far og kronprinsens morfar.

- Han er meget menneskelig. Der har han nok arvet en masse af min far. Det er vi flere i familien, der kan se. Og det kan jeg jo kun hilse med stor glæde.

I anledning af fødselsdagen åbner museet på Frederiksborg Slot en udstilling, der beskriver kronprinsens liv. BARNEDÅBEN, militærkarrieren, uddannelsen på Aarhus Universitet og det store bryllup i 2004 dokumenteres sammen med andre begivenheder med fotos og tableauer.

Men det er Ekspedition Sirius gennem Nordøstgrønland i 2000, som museumsinspektør Mette Skougaard især bemærker. En fire måneders lang tur med slædehunde og telt:

- Kronprinsens deltagelse, og i det hele taget hans præstationer inden for udholdenhedskrævende sportsudøvelser, viser et menneske,

Allelem de to. Det er især deres evne til at kunne tale med alle slags mennesker, der fremhæves. Og så har

sårbarhed engelige styrke

ikkerhed. Den ærlighed kan blive til hans fordel.
g, siger prinsesse Benedikte.

der, når han sætter sig noget for, virkelig tager det på sig. Han gennemfører det med alt, hvad det indebærer, siger Mette Skougaard.

Det er ofte sporten, for eksempel rækken af maratonløb, der fremhæves i karakteristikken af kronprinsen. Færre ved, at han fra ungdommen har været optaget af kunst. Ud over ti værker af kunstnere som Jesper Christiansen, John Körner og Tal R., der blev skabt i forbindelse med kronprinsparrets indflytning i palæet på Amalienborg, har kronprinsen opbygget en større samling.

Tidligere direktør på kunstmuseet Aros i Aarhus Jens Erik Sørensen spiller her en særlig rolle. Han fik i 1980'erne en uventet oprindelse fra kronprinsen, som dengang læste på Aarhus Universitet.

- Han spørger, om han og jeg kan mødes til nogle seancer. Han vil gerne tale med mig om de forskellige stilarter og om, hvad der rører sig, siger Jens Erik Sørensen.

- En del af aftalen er, at det skal foregå hemmeligt på mit kontor, for hans forældre må ikke vide det. Chaufføren, der kører ham, siger nej tak til kaffe i ventetiden, for han tænker, at mødet bliver kort. Men vi ender med at servere både kaffe og frokost.

Siden følger en række private og mere formelle møder, og da Jens Erik Sørensen nogle år senere inviteres hjem til kronprinsparret i Kancellihuset på Fredensborg, præsenteres han for en imponerede samling.

- Jeg var noget forbløffet. Det er især den ab-

strakte kunst, der interesserer ham. Den, hvor man kan fantasere sig ind i billederne, og hvor de forandrer sig, alt efter hvilket humør man selv er i.

Men er der da slet ingen mislyde i fortællingen om den kommende regent? Jo, for ganske vist er kronprinsen vokset med opgaven, men indimellem kikser det. Som da kronprinsparret i 2016 er på officielt besøg i Saudi-Arabien, og ifølge kritikerne medvirker til at legitimere et brutalt diktatur.

Men mest kritisabelt er kronprinsens medlemskab af Den Internationale Olympiske Komité (IOC), mener kongehusekspert Søren Jakobsen. Også selv om regeringen for nylig har besluttet at følge kronprinsens udmeldinger tættere.

- Den internationale idrætsverden er ikke et sundt sted at være for en kommende monark, der skal være politisk neutral. Der ligger et minefelt foran ham, i det øjeblik vi får en regering, som ikke viser samme velvilje over for kongehuset som den nuværende, siger Søren Jakobsen.

- Vi ved, at han i sin tid blev advaret, men at han holdt fast ved beslutningen. Den form for stædighed kan blive problematisk.

Kilder: »Under bjælken« af Jens Andersen, Berlingske

QUIZ:

Hvor meget ved du om kronprins Frederik?

Prøv din viden om kronprinsen med 15 spørgsmål.

1. Hvor blev kronprinsen født?

- A Rigshospitalet
- B Amalienborg Slot
- C Fredensborg Slot

2. Kronprinsen har fire navne - hvilke?

- A Frederik Valdemar Henri Christian
- B Frederik André Henrik Christian
- C Frederik Alexander Henrik Christian

3. Hvor tog kronprinsen studentereksamen?

- A Ordrup Gymnasium
- B Øregård Gymnasium
- C Gammel Hellerup Gymnasium

4. Hvilken akademisk uddannelse har han?

- A Cand.scient.pol.
- B Cand.merc.
- C Cand.oecon.

5. Kronprinsen har studeret ved et udenlandsk universitet. Hvilket?

- A Oxford
- B Yale
- C Harvard

6. Ved studiet i udlandet var kronprinsen indskrevet under et andet navn. Hvilket?

- A Frederik Henriksen
- B Christian Frederiksen
- C Frederik Christiansen

7. Hvor mødte kronprinsen Mary, der nu er kronprinsesse?

- A Ved VM i fodbold i Sydkorea i 2002
- B Ved OL i Sydney i 2000
- C På en ferie i Frankrig i 1998

8. Hvad hedder kronprinsens svigerfar?

- A John Donaldson
- B Peter Donaldson
- C Tom Donaldson

9. Kronprinsen har gjort tjeneste i Frømandskorpset. Hvilket kælenavn - frømandsnavn - fik han i korpset?

- A Trofast
- B Pip
- C Pingo

10. I 1988 var kronprinsen involveret i en alvorlig bilulykke ved Cayx i Frankrig sammen med sin bror og to kammerater. Hvad skete der med kronprinsen, da bilen kørte af vejen, slog en kolbøtte og blev totalskadedt?

- A Han blev slynget ud af bilen, landede i en vandkant og brækkede et kraveben.
- B Han slap med overfladiske snitsår.
- C Han sad fastspændt i bilen med hovedet nedad og fik hjernerystelse.

11. Hvilken bemærkelsesværdig sportspræstation stod kronprinsen for i sommeren 2013?

- A Han løb maraton i New York
- B Han gennemførte en ironman i København
- C Han cyklede Danmark rundt

12. Hvor friede kronprinsen til Mary?

- A Under et besøg i Grønland
- B Under et besøg på Marys fødeø, Tasmanien
- C På en weekendtur til Rom

13. Som 18-årig deltog kronprinsen i en længere ekspedition som hjælper for et filmhold, ledet af Søren Haslund-Christensen, der senere blev hofmarskal. Hvor foregik ekspeditionen?

- A Kenya og Tanzania
- B Bolivia og Peru
- C Mongoliet og Kina

14. Hvor høj er kronprinsen?

- A 178 centimeter
- B 183 centimeter
- C 188 centimeter

15. Kronprinsen har deltaget i VM i hvilken sportsgren?

- A Langrend
- B Ridning
- C Sejlsport

Kilder: Kongehuset.dk, portrætbogen »Under bjælken« af Jens Andersen, Wikipedia

Tronfølger prinsesse Margrethe var 31 år, da hendes far, kong Frederik IX, døde, og hun blev dronning. Anderledes er det gået for kronprins Frederik, som foreløbig har været tronfølger i 46 år. Det gør ham til den længst ventende danske kronprins, efter at arvefølgen blev indført i 1660. Foto: Vagn Hansen, Scanpix

RESÜMEE

Am 26. Mai wird Dänemarks Kronprinz Frederik 50 Jahre alt. In seinen Lebensjahren hat er eine mentale Entwicklung durchlaufen, die der Königshausexperte Søren Jakobsen mit einem Marathonlauf vergleicht. Er wurde vom unsicheren Jugendlichen zum erwachsenen Mann. Und an dem Tag, an dem er König Frederik X wird, kann er womöglich Nutzen aus seinen vom Zweifel geprägten Teenagerjahren ziehen. Denn die Dänen werden ihm einiges durchgehen lassen, gerade weil er ist, wie er ist, so die Einschätzung des Experten.

Anlässlich des Geburtstags des Kronprinzen gibt es auf dem Schloss Frederiksborg eine Ausstellung zu seinem Leben. Museumsdirektorin Mette Skougaard fasziniert vor allem seine Expedition durch Nordostgrønland im Jahr 2000. »Der Kronprinz zeigt sich durch seine Teilnahme an der Expedition und andere sportliche Leistungen als ein Mensch, der das, was er sich vornimmt, auch wirklich durchzieht«, erklart sie.

De rigtige svar: 1: a, 2: b, 3: b, 4: a, 5: c, 6: a, 7: b, 8: a, 9: c, 10: a, 11: b, 12: c, 13: c, 14: b, 15: c

Lig i lasten

Mange krymper sig, men ifølge instruktøren og statens Filmcenter er der ingen vej udenom. Filmen *Lasten* behandler en morbid del af serbisk nationalhistorie, men at filmen er på festivalen i Cannes, viser dens universelle karakter. Og netop uden for Serbiens grænser kunne man også lære af filmen.

BALKAN

Af Uffe Andersen

»Jeg forstod hurtigt, at der var noget galt«, fortalte en chauffør i den serbiske hær i 2001 anonymt magasinet *Vreme*.

Under Kosovo-krigen to år tidligere havde han ti gange kørt en tom lastbil til Kosovo – og ti gange kørt den lastet og forseglet til minekomplekset ved Bor i det østlige Serbien.

»Jeg indså, at jeg kørte med lig – men forstod ikke, hvad der skete med dem, når kølevognen blev tømt i Bor«.

De lig kan være nogen af de ca. 1600 fra Kosovo-krigen – heraf 1100 etniske albanere – der aldrig er fundet. Men der var flere lastbiler, og de fleste kørte til kaserneområdet Batajnica ved Beograd, hvor der i 2001 blev fundet 707 lig. Det var kosovoalbanere, mest civile, som serbiske styrker havde slået ihjel under Natos bombning i marts-juni 1999 og flyttet til det centrale Serbien for at skjule forbrydelsen.

Hemmigheden holdt kun, indtil en revolution sidst i 2000 væltede den serbiske leder, Slobodan Milošević. Men selv om forbrydelsen er velkendt, er det »En historie, man i Serbien tier om«, som en overskrift i avisen *Danas* for nylig lød.

Artiklen handler om filmen *Teret* (*Lasten*), der har premiere i Cannes-programmet *Instruktørernes 14 dage* og følger en af chaufførerne, som i 1999 kørte lig fra Kosovo.

I den særprægede roadmovie rejser chaufføren Vlada fysisk gennem det krigsmærkede landskab, »men også gennem sin egen angst, bekymringer og tvivl«, forklarer instruktøren Ognjen Glavonic. »Det er altså en rejse gennem et personligt mørke, men også mørket i et samfund i det øjeblik, hvor det falder fra hinanden«.

Ansvar

Netop det, at Ognjen Glavonic gør det personlige til en national, men også almenmenneskelig fortælling, overbeviste det statslige Serbiens Filmcenter om at skyde penge i filmen. I begrundelsen hedder det blandt andet, at chaufføren med sin last »balancerer mellem godt og ondt«, men på filmens rejse »bliver antihelten til sidst en sand helt«.

Præcis hvordan Vlada bliver helt, ved kun de få, der har set filmen. Men det vender op og ned på hans liv og hænger sammen med »det filosofiske spørgsmål om ansvar og om forholdet mellem far og søn«, skriver centret.

Vlada indser nemlig, at hvis ingen tager ansvar for »ligene i lasten«, så vil ansvaret falde på næste generation – deriblandt hans søn.

Glavonic var under Kosovo-krigen 14 år gammel, og hans film kan ses som næste generations forsøg på »at komme videre«.

»Historien er vigtig, fordi den er sand«, siger skuespilleren Leon Lučev, der spiller chaufføren Vlada.

»Det er en sandhed, som folk helst ikke vil høre. Men det første skridt til at gøre noget som helst i livet er at se sandheden, dvs. virkeligheden i øjnene«, siger Leon Lučev til *Danas*.

Sådan skriver *Lasten* sig ind i traditionen, der i Tyskland legemliggøres af Heinrich Bölls roman fra 1951, *Hvor var du, Adam?* Den gør op med, at krigsgenerationen og hele samfundet lukker øjnene og flygter fra ansvaret efter Anden Verdenskrig.

De forurettede serbere

Det er dog langt fra alle i dagens Serbien, der anser det for at være påtrængende at fortælle historien om ligene fra Kosovo.

»Nu har vi set, hvordan albanske lig transporteres i kølevogne – om de serbiske kan vi snakke en anden gang«, lyder en typisk, ironisk kommentar på internettet.

Her diskuteres filmen heftigt, selv om få endnu har set filmen. Mange i Serbien føler, at der siden de jugoslaviske krige 1991-99 – i Kroatien, Bosnien og Kosovo – kun tales om serbiske forbrydelser, mens dem begået mod serbere forties. Denne »forurettede« del af Serbien læser ikke den anti-nationalistiske avis *Danas*, men snarere for eksempel regeringskontrollerede *Politika*. Og som dens overskrift til artiklen om Glavonic' film spørger de nervøst: »Hvilken byrde bringer *Lasten*?«

Politika ser nemlig ikke bare filmen i kontekst med Jugoslavien opløsning og menneskelige værdiers forfald, men også i aktuel politisk sammenhæng.

Etniske albanere udgør efter krigen over 90 procent af Kosovos befolkning, og de erklærede sig i 2008 løsrevet fra Serbien. Det har de Vestens støtte til, og Kosovo er siden anerkendt som selvstændigt land af over 100 stater. Beograd fremhæver omvendt, at lande med tre fjerdedele af verdens befolkning stadig anser Kosovo for at være en serbisk provins – og den kamp om verdens gunst frygter nogle, at *Lasten* vil blive brugt i.

»Der er ikke tvivl om, at Ognjen Glavonic' første spillefilm vil få politiske konnotationer i forbindelse med de aktuelle forhandlinger mellem Beograd og Pristina«, skriver *Politika*. »På grund af den vil der igen blive stillet spørgsmål om skyld og om ofrene i vores nylige fortid«.

Screenshot fra traileren til den serbiske film *Lasten*, der vises på årets Cannes-festival.

Komplekse temaer

De spørgsmål er mange i Serbien helst foruden – mens Serbiens Filmcenter ved at støtte *Lasten* er med til at stille dem. Derfor er støtten kontroversiel, og *Politika* fremhæver det i sin underrubrik.

Men centrets leder, Boban Jevtić, henviser til Angelina Jolies film *In the Land of Blood and Honey* fra 2011, der blandt serbere er berygtet for at tegne et sort/hvidt billede af krigen i Bosnien med serbere som næsten karikerede *bad guys*.

»Det er komplekse temaer«, forklarer Jevtić i en mail. »Kunstnere, der selv har gennemlevet de ting, forstår dem bedre og føler dem dybere, end nogen, der drager deres konklusioner på anden hånd«.

Derfor er det bedre for serberne, at de selv laver film om krigen – »men det er også sundere«, mener Jevtić.

»Historien er ikke kun fortid, men også en nutid, som vi hvert øjeblik lever. Derfor er det vigtigt, at vi klart og modigt ser de skrækkelige ting fra fortiden i øjnene, så vi forstår deres årsager og mekanismer og ikke lader dem gentage sig«.

En generation af kunstnere har følt behov for at gøre netop dét – og ingen politikere blander sig i, om Filmcentret skal hjælpe dem med det, siger Jevtić.

»Det viser, at dagens Serbien er en anden stat end den, der er tale om i filmen. Ingen har ret til at hindre kunstnerne i deres projekt – og gør man det alligevel, vil det ramme én som en boomerang. Det viser erfaringer fra regionen«.

Hvor er kroaterne og albanerne?

Her tænker Jevtić bl.a. på en hændelse ved premieren på Glavonic' film fra 2016, *Dubina dva*.

Dybde To er en dokumentar-film om genstande, der blev fundet på de over 700 lig på kasernen ved Beograd. Igen handler det altså om serbiske forbrydelser, og dem kommenterede flere albanere og kroater blandt publikum, da filmen blev præsenteret på Berlinaden.

Bemærkningerne var stærkt kritiske over for serberes rolle i den jugoslaviske krig, men forstummede ifølge Jevtić, da en journalist fra britiske *The Guardian* spurgte:

»Nu har vi set en serbisk film – et stort og stærkt kunstværk. Men hvornår vil vi se en film fra Kosovo eller Kroatien om deres forbrydelser mod serbere?«

Svaret på dét spørgsmål blæser i vinden. I Kosovo laver man kun få film, men næsten alle kalder al tale om forbrydelser mod serbere som serbisk propaganda.

Kroaterne har lavet flere film om det, de kalder *Hjemstavnskrigen* – løsrivelseskrigen fra Jugoslavien 1991-95. Endnu handler ingen om forbrydelser mod serbere, men så langt behøver man heller ikke gå for at være kontroversiel. Det viser en schweizisk film på årets Cannes-festival, *Chris the Swiss* (Schweizeren Chris), der handler om krigen i Kroatien og

også afviger fra den autoriserede historie fortalt i medier og skolebøger.

Nato

Og som altid er elefanten i stuen dem, som på trods af deres hovedrolle aldrig nævnes.

Da Nato i 1999 begyndte at bombe Serbien, bekæmpede den serbiske hær i Kosovo en guerilla, som et år tidligere – den 14.5. markeredes 20-årsdagen – var begyndt at bortføre civile serbere.

Afgjort begik serberne forbrydelser i den krig, men intet mod, hvad man uden at blinke oplever i Palæstina. »De har lov at forsvare sig«, siger man om Israel, der dræber ubevæbnede demonstranter på den anden side af et uigennemtrængeligt hegn. Men den ret havde Serbien ikke, fordi man for længst havde besluttet sig for krigen og i flere år havde trænet guerillaen.

Da Nato angreb, var Milošević' styre kun alt for villigt til at begå mordene, der gjorde kølevognene nødvendige – men hvornår laver verdens største filmindustri en enkelt film om sit eget lands ansvar? Så man med Jevtićs ord forstår tingenes årsager og mekanismer og ikke lader dem gentage sig.

Uffe Andersen er freelance-journalist. Han er uddannet cand. mag. i litteraturhistorie og bosat i Smederevo, Serbien.

Ting & Sager

Motiverte Mitspieler für barockes Kammermusikmusizieren gesucht: Violinisten, Bratschisten, Querflöten, Fagottisten und Cellospieler. Niveau etwa Telemann, Vivaldi. Proben nach Absprache etwa alle zwei Wochen.
0151-53921958

Rejser

Skagen, Danmark. Lille feriebolig udlejes på ugebasis. Ledige uger i August. 3000,-Dkr. pr. uge Alt incl. Mail: jnving33@gmail.com

Prøv ferie eller weekend ved Nationalpark Thy 51743305-51742224. på Bondegård med hobbydyr se www.waldershvile17.dk tid til oplevelser og afslapning.

Udebliver avisen?

Ring til os inden kl. 10, på 0461 50 45 0

FLENSBURG AVIS

Kommen Sie zum Blutspenden zu uns! Wir sind für Sie da:

MO 10.00 - 15.00 Uhr
DI/DO 12.00 - 18.00 Uhr
MI (nur auf Bestellung)
FR 7.30 - 15.00 Uhr

Diako Flensburg
Marienhölungsweg 2
Tel. 0461 / 812 1655
blutspende@diako.de

Bekendtgørelser

Amtliche Bekanntmachung

Zur Planung 5. Änderung und Erweiterung des Bebauungsplanes „Tarup-Süd“ (Nr. 107) findet am 30.05.2018 um 18 Uhr im Paul-Ziegler-Zimmer im Technischen Rathaus Flensburg, Schützenkuhle 26 eine Bürgerversammlung statt. Das Plangebiet liegt zwischen im Norden: der Taruper Hauptstraße, im Osten: den Grundstücken Taruper Hauptstraße 22 und Kreuzlücke 4a, im Süden: den Grundstücken Zur Beek 2, 4, 6, 8, 10, im Westen: dem Rad- und Fußweg zwischen Zur Beek und Taruper Hauptstraße. Planungsziel ist die Schaffung von Planrecht für zusätzliche Wohnnutzung. Vorgelegt und diskutiert werden sollen die allgemeinen Ziele und Zwecke sowie die voraussichtlichen Auswirkungen der Planung und sich wesentlich unterscheidende Lösungen. Allen Bürgerinnen und Bürgern wird Gelegenheit zur Äußerung und Erörterung gegeben. Die Bekanntmachungen sind mit den Unterlagen unter www.flensburg.de abrufbar.

Stadt Flensburg, Die Oberbürgermeisterin, Fachbereich Stadtentwicklung und Klimaschutz, Stadt- und Landschaftsplanung

† DØDSFALD

Flensburg: Hedwig Michalke, geb. Konkol, 91 Jahre. Beerdigung am 18. Mai um 12.00 Uhr von der Kirche zu Adelby aus. Regina Meyer, geb. Baule, 57 Jahre. Beerdigung am 22. Mai um 13.30 Uhr von der Kirche zu Adelby aus.

Böklund, früher Stolck: Agnes Jürgensen, geb. Petersen, 87 Jahre. Beerdigung am 18. Mai um 11.00 Uhr von der Kirche zu Fahrenstedt in Böklund aus.

Neukirchen: Peter Friedrich Neumann, 89 Jahre. Abschied am 24. Mai um 13.00 Uhr in der St. Johanneskirche zu Neukirchen.

Leck: Siegfried Borm, 86 Jahre. Beerdigung am 22. Mai um 13.00 Uhr von der St. Willehad-Kirche zu Leck aus.

Westerland: Klaus-Dieter Augner, 78 Jahre. Urnenbeisetzung am 23. Mai um 11.00 Uhr auf dem Westerländer Friedhof am Ankerplatz.

Dybbøl: Dora Marie Neumann, 96 år. Begravelsen finder sted den 22. maj kl. 11 fra Ullerup Kirke.

Wir haben vorgesorgt!

Deutsche Stiftung Patientenschutz

Unsere Patientenverfügung wurde von Experten gemacht!

Fordern Sie noch heute Ihre Infobroschüre an!

Informationen erhalten Sie gegen Einsendung von 5 Euro (bar oder in Briefmarken) an die Deutsche Stiftung Patientenschutz, Europaplatz 7, 44269 Dortmund oder unter www.stiftung-patientenschutz.de

Vorname Name _____
Straße _____
PLZ Ort _____

Privatfoto

Konfirmation i Sønder Brarup

tf
moin@fla.de

Sønder Brarup. Torsdag den 10. maj, Kristi himmelfartsdag, fejredes der konfirmation i Sønder Brarup danske Kirke ved en festlig gudstjeneste, hvor også en af ungdomslederne medvirkede.

På billedet ses fra venstre: pastor Nikolaj Steen, ungdomsleder Lara Germer og konfirmanderne Marie Struve, Hostrup, Denise Meißner, Stolck, Jørdis Heide Elisabeth Wenzel, Märkær, Lisa Jensen, Tumbly og Jade Sembal, Tumbly.

Seniorerne skal spille alpegolf

Aabenraa Golfklub
moin@fla.de

Løjt. Aabenraa Golfklub har en meget aktiv seniorklub med cirka 110 medlemmer af begge køn, og igen i år har klubben inviteret medlemmerne på langfart - denne gang helt til St. Johann i Tyrol.

Turen starter den 21. maj (2. pinsedag) og varer til den 27. maj, og de 30 deltagere får fornøjelsen af at spille »alpegolf« på tre af Østrigs dejlige golfbaner, mens fridagene mellem golftrupperne vil blive brugt til at besøge seværdigheder i det smukke bjergland.

FRE 18

Sydslesvigkalender

Kalenderen bygger på arrangørernes egne oplysninger.

I dag:

Dannevirke

Ochsenweg 5, Dannevirke. Dannevirke Museum: Åbent 9-17.

Kobbermølle

Kobbermølle Industrimuseum: Fra 1. maj til 30. oktober åbent onsdags-søndag kl. 13-17.

Frederiksstad

10.00-11.30 Prinzenstr. 28, Paludanushuset, Frederiksstad. Fredagsklubben. Arrangør: SSF Frederiksstad.

Hatsted

13.00-17.00 Hatsted, Mikkelberg, Horstedter Chaussee 1. Udstilling på Mikkelberg: Naturens Kræfter i kunsten. Arrangør: Mikkelberg.

Gelting

19.00 Gelting forsamlingshus, Wilhelmstr. 8. Generalforsamling. Arrangør: Gelting-Gulde-Runtoft SSW.

Slesvig

20.00 I Slesvighus. U-hørt klavermusik efter H.C.Andersens eventyr med præsten og publicist Joachim Liß-Walther. Arrangør: SSF Gottorp amt + Slesvig og omegns danske Menighed.

I morgen:

Dannevirke

Ochsenweg 5, Dannewerk. Dannevirke Museum: Åbent 10-16.

Kobbermølle

Kobbermølle Industrimuseum: Fra 1. maj til 30. oktober åbent onsdags-søndag kl. 13-17.

Slesvig

14.00 Afgang fra Schleihallenpark-

platz. Pinsetur ud i det blå. Arrangør: SSF Slesvig.

Hatsted

13.00-17.00 Hatsted, Mikkelberg, Horstedter Chaussee 1. Udstilling på Mikkelberg: Naturens Kræfter i kunsten. Arrangør: Mikkelberg.

Søndag:

Sydslesvig

Gudstjenster:
Arnæs/Skipperkirken 11 dansk/tysk
Bredsted 16 Parbo
Egernførde 10 Mønsted, konfirmation
FL Ansgar Kirke 10 Mogensen
FL Helligåndskirken 10 Ørsted
FL Sct. Hans 10 Dal
FL Sct. Jørgen 10 Egeris
FL Sporskifte 10 Hougesen
Frederiksstad 9.30 Vogel
Harreslev 11.30 Böll
Husum 11 Vogel
Lyksborg 10 Møller
Læk 16 Parbo
Rendsborg 11.30 Brask
Satrup 11 Steen
Slv. / » Wappen von Schleswig« 10
Olesen / Nicolaisen
Tønning 11 Jørgensen, konfirmation
Valsbølhus 10 Jacobsen
Vanderup 11 dansk / tysk
Vestejdersted 10.30 dansk / tysk
Vesterland.

Dannevirke

Ochsenweg 5, Dannevirke. Dannevirke Museum: Åbent 10-16.

Kobbermølle

Kobbermølle Industrimuseum: Fra 1. maj til 30. oktober åbent onsdags-søndag kl. 13-17.

AKTIVITETER

I FLENSBURG I DAG

Stadtführung
14.30: Rum- und Zuckertour. Treff Wasserrad am Holmpassage

St. Johannis Kirche
18.00: 111 Jahre St. Jürgen.: Ausstellungseröffnung Tietze Schmuck

St. Gertrud Kirche
18.00: Taizé-Andacht

Stadttheater
19.30: Wie es euch gefällt

NDB
19.30: Plünnenball

Pilkentafel
20.00: Ein bisschen mehr muss man schon sehen oder: Wie ich mich in einen Schmetterling verwandelte - cobragianni.cobra

Volksbad
20.00: From Harbour & Kratzer

Roxy Concerts
21.00:

Kaffeehaus
22.30:

51 Stufen
14.00: Vom Bauen der Zukunft - 100 Jahre Bauhaus
16.00: Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer
18.00: Das Mädchen aus dem Norden
20.30: Wohne lieber ungewöhnlich

Aktivitetshuset
åbent 10-20

Flensburg Bibliotek
åbent 9-19

APOTEKER I SYDSLESVIG

Flensburg:
St. Michael Apotheke im CITTI-PARK
Langberger Weg 4
24941 Flensburg
Tel.: 0461 99577860

Slesvig:
ABC-Apotheke
Bahnhofstr. 1
24860 Böklund
Tel.: 04623 422

Husum:
Lornsen-Apotheke
Osterende 91
25813 Husum
Tel.: 04841 4320

Rendsborg:
Holsten-Apotheke
Klaus-Groth-Str. 6
24790 Schacht-Audorf
Tel.: 04331 94730

Egernførde:
Apotheke am Bahnhof
Bahnhofstr. 11-13
24340 Eckernförde
Tel.: 04351 5546

BEREDSKAB I SYDSLESVIG

Ärztl. Bereitschaftsdienst:
Tel. 116117

Zahnärztlicher Notdienst:
Flensburg Tel. 0461 1824747
Schleswig Tel. 04621 5499945

Notdienst-Praxis der Hausärzte:
Diakonissen-Anstalt,
Knuthstraße 1
Tel. 0461 116117 (15 - 22.30 Uhr)

Frauenhaus:
Tel. 0461 46363

Patientenombudsfrau:
Regina Klingsporn,
Tel. 0461 25963,
www.ombudsmann-sh.de

Verbraucherzentrale:
Schiffbrücke 65,
Tel. 0461 28604 (10 - 18 Uhr)

DR 1

- 05.25 Vagn på vejen
06.00 Fra yt til nyt
06.30 Søren Ryge præsenterer: Haven i mosen
07.00 Aftenshowet
07.50 Søren Ryge: Ud at tjene
08.15 Panik før lukketid
08.45 Madmagasinet: Mælk
09.15 Downton Abbey IV
10.00 De britiske antikskatte
11.00 De britiske antikskatte
12.00 Bonderøven 2011
12.30 Kender du typen? 2016
13.15 Hammerslag
14.00 Hun så et mord
14.45 Miss Marple: Spil med spejle
16.40 Downton Abbey IV
17.50 TV-avisen
18.00 Under hammeren
I dagens afsnit er Liselotte Møller fra netauktionshuset Lauritz.com på skattejagt i DR's arkiver. Ole Christensen fra Auktionshuset i Hørsholm er spændt på, om der dukker kunder op til et ganske særligt stolesæt til dagens eftersyn. Og hos Dansk Maskinbørs i Herning dukker der en usædvanlig kunde op til en stor traktor.
- 18.30 TV-avisen

- 19.00 Disney sjov
20.00 Hvem var det nu, vi var?

"Hvem var det nu, vi var?" står i fodboldlandsholdets tegn. Jacob Riisings gæster denne aften er Martin Brygmann og Ibi Makienok, der skal dyste mod Claus Elming og Sisse Fisker. Glæd dig til fantastiske gensyn med nogle af de største danske fodboldøjeblikke og legendariske spillere.

- 21.00 TV-avisen
21.15 Vores vejr
21.25 Tolken
Am.-eng. thriller fra 2005 med Nicole Kidman og Sean Penn
23.25 The Salvation
Dan. drama fra 2014 med Mads Mikkelsen og Eva Green
00.55 Wallander: Genfærdet
02.25 Lewis: Rædselens form
03.55 De uheldige helte
04.45 Bonderøven 2011
05.10 Danske Vidundere: Saltholm

TV2

- 06.00 Nyhederne, Sporten og Vejret
06.30 Go' morgen Danmark
12.00 Nyhederne, Sporten og Vejret
12.30 Nyheder fra TV SYD
12.40 Beliggenhed, beliggenhed, beliggenhed
13.25 Hvem bor hvor?
14.00 Hvem bor hvor?
14.35 Loppe Deluxe
15.05 Grænsepatruljen
15.35 Grænsepatruljen
16.05 SOS i Storbritannien
Redningstjenesterne er klar til at rykke ud, når uheldet er ude i de fjernere liggende dele af Storbritannien. Her kommer hjælpen frem med blandt andet ambulancefly og helikopter, og mandskaberne er vant til at arbejde med store afstande, svært tilgængeligt terræn og ofte også et forfærdeligt vejr i kampen om at nå frem til folk i nød.
- 17.00 Nyhederne, Sporten og Vejret
17.16 Nyheder fra TV SYD
17.25 Go' aften Danmark
17.55 Forårsvejret
18.00 Nyhederne
18.20 Nyheder fra TV SYD
18.25 Go' aften Danmark

- 19.00 Nyhederne
19.30 Nyheder fra TV SYD
20.00 Fuld plade

Glæd dig til en finalefest ud over det sædvanlige, hvor der er dømt frit spil for forsøgsdrene Søren og Kasper, når de igen trækker tal i Danmarks vildeste bingospil. Vi spiller som altid om én og to rækker samt hele pladen fuld, og i aften er der en bil på højkant til én heldig vinder, der har haft fuld plade denne sæson. Kasper, Søren og Mikkel får fint besøg af youtuber Julia Sofia, som de udsætter for lidt af hvert i jagten på dine bingotal.

- 21.20 Blondinens hævn
film fra 2001 med Reese Witherspoon og Luke Wilson
23.00 The Italian Job
film fra 2003 med Mark Wahlberg og Charlize Theron
00.50 Brooklyn's Finest
Am. actionfilm fra 2009 med Don Cheadle og Richard Gere
03.00 Air Ways
04.10 Mere hus for pengene

DR 2

- 07.00 Langt fra Borgen: Skal vi forbyde salg af diesel- og benzinbiler?
07.25 Diana - med egne ord
09.30 Naturens små mirakler
10.20 En reporter går i land: Rwanda
11.20 En reporter går i land: New Orleans
12.20 Dage i haven
13.20 Dage i haven
14.20 Havets hvisken
15.15 Afrikas dyr - rovdyr
16.05 Afrikas dyr - de mindste
De små dyr har en ting til fælles: man kan ikke få øje på dem i det høje græs. Nogle er gnaver, andre er rovdyr, krybdyr eller aber. De lider alle under at skulle være små blandt giganter, men de har lært at overleve ved at udnytte hver en smule mad, der findes mindre end 30 centimeter over jorden.
- 17.00 DR2 Dagen
18.30 Detektor
Programmet tjekker fakta og tal i den aktuelle debat og undersøger, i hvor høj grad det, magthavere, meningsdannere og medier siger, faktisk kan dokumenteres.

- 19.00 90'erne tur-retur: 1998
19.30 90'erne tur-retur: 1999
20.00 Flawless

- Eng.-lux. thriller fra 2007 med Demi Moore og Michael Caine. London, 1960. Laura Quinn arbejder for verdens førende diamantfirma, men føler ikke, hun bliver værdsat. Firmaets aldrende portner Hobbs har det samme problem - men Hobbs har også en plan. Han vil læse firmaet for en formue i diamanter. Men først må han overtale Laura til at give ham en hjælpende hånd.
- 21.45 Masmord på familierestauranten
22.30 Deadline
Udfordrende og overraskende perspektiver på dagens og tidens væsentligste historier.
- 23.00 Jersild minus spin
23.50 18. maj - Skydeordren der blev væk
00.50 Jagten på Bigfoot
02.25 Deadline Nat

DR 3

- 06.00 Morgengymnastikken: Burlesque, twerk og dans for mænd
10.30 The Late Show med Stephen Colbert
11.10 Vi bliver kaldt tiggere
12.10 I forreste række
12.40 I forreste række
13.10 Reggie Yates i Ghana
14.05 Rodløs
14.30 Vild videnskab: Cyborgs
15.15 The Oranges
Am. dramakomedie fra 2011 med Leighton Meester og Hugh Laurie
16.45 The Late Show med Stephen Colbert
17.25 Søvngeanger
Julie er træt af at gå i søvne og føler, at hun ikke har kontrol over sig selv om natten. Og så er det gået op for hende, at det kan få konsekvenser i fremtiden, hvis hun og Kristian skal have børn - for kan man passe på et spædbarn, hvis man ikke ved, hvad man laver om natten? Derfor op søger hun specialister, som kan hjælpe hende med at finde ud af, hvad søvngeangeriet går ud på, og hvordan hun kan slippe af med det. Men er søvngeangeri overhovedet en lidelse, der kan kureres?
- 17.55 X-Games Oslo: Skate Street første runde (m) og finale

- 21.00 Fever Pitch

Am. komedie fra 2005 med Drew Barrymore og Jack Kehler. Da Lindsey bliver kæreste med Ben, er hun sikker på, at hun har mødt den perfekte fyr. Men snart går det op for Lindsey, at hun har en rival. Der er noget, der betyder mindst lige så meget for Ben, som hun gør - nemlig baseball. Ben er gløden fan af baseballholdet Boston Red Sox. Han følger dem i tykt og tyndt - i medgang og modgang. Er der plads til både Red Sox og Lindsey i hans liv?

- 22.35 The Words
Am. drama fra 2012 med Dennis Quaid og John Hannah
00.10 The Late Show med Stephen Colbert
00.50 Twisted
Am.-ty. thriller fra 2004 med Samuel L. Jackson og Ashley Judd
02.19 Blank
03.05 Kigger på mennesker
04.05 Kigger på mennesker
05.05 Kigger på mennesker

DR K

- 08.05 Morgenandagten på DR K
08.25 Dagens sang: Lirekassen
08.35 Hvornår var det nu, det var?
09.35 Sex og den kristne kirke - den seksuelle revolution
10.25 Sex og den kristne kirke - kristendom versus oplysning
11.20 Store danskere: Frode Jakobsen
12.00 Store danskere - Gunnar "Nu" Hansen
12.40 Solens mad
13.10 Solens mad
13.40 Hvornår var det nu, det var?
14.40 Manden de kalder Trille
15.20 Alle tiders underholdning
16.40 24 timer vi aldrig glemmer - Mordet på Makrellen
17.30 24 timer vi aldrig glemmer: Årtusindeskiftet
18.20 USA i farver - 1930'erne
19.05 De uheldige helte
19.56 Dagens sang: Lirekassen
20.00 Vietnamkrigen 1966-1967
21.00 Dommestad nu
23.25 Diên Biên Phủ
01.30 Margaret

- 16.20 Junglebogen
16.45 Kasper og Sofie II
17.00 Brunos Kloshow
17.01 F for Får
17.09 Brunos Kloshow
17.10 Masha og Bjørnen
17.20 Brunos Kloshow
17.25 Onkel Reje og børnenes brevkasse
17.35 Motor Mille på cirkustur
17.50 Kasper og Sofie
18.05 Kasper og Sofie
18.15 Robin Hood - spilopper i Sherwoodskoven
18.30 Yakari III
18.40 Onkel Rejes sørøvershow II
19.05 F for Får
19.10 Sópapegøjernes ø
19.20 Hjørne Bjørne III
19.30 Mor Muh og Kragen
19.35 Den fortryllede karrusel
19.50 Minisekterne
19.55 Lillefinger

DR UK

- 13.30 Grizzy og lemmingerne
13.40 Klassen - Cornelius som sponsor
13.50 Klassen - Netkæresten
14.00 Riisings flotte talkshow I
14.35 Isas Stepz
14.50 Monica Chef - Monica finder ud af sandheden
15.10 Braceface
15.35 Freaktown
15.45 Alvin og de frække jordegern
15.55 Grizzy og lemmingerne
16.05 Wild Kratts
16.25 Junglebanden
16.50 Dybet
17.10 Grizzy og lemmingerne
17.15 Klassen - Hold dig væk!
17.25 Klassen - Dårlig hårdag
17.35 Bella and the Bulldogs I
18.00 Kampen
18.05 Monica Chef - Jeg vil kæmpe
18.30 Alvin og de frække jordegern
19.05 Voksenfælden II
19.25 Riisings flotte talkshow I
20.00 Alvin og de frække jordegern 3
21.20 Snydt!

tv5+

- 13.00 Storkereden i Smedager
14.30 Sådanmark, medvært Claus Dalby
15.00 Storkereden i Smedager
17.16 Kort Nyhedsoversigt
17.20 TVSYD.DK
17.30 Naboer: Jelling
18.00 TVSYD.DK
18.20 Kort nyhedsoversigt
18.25 TVSYD.DK
18.30 Vi lever livet - Mandagstræf
19.00 Sådanmark, medvært Claus Dalby
19.30 Nyheder fra TV SYD
19.55 Kryb og kravl: Skadevoldere
20.25 Hjemme i Sorthat-Muleby
21.10 Sådanmark, medvært Rolf Hermansen
21.40 Nyheder fra TV SYD
22.10 Nyheder fra Østjylland
22.40 Trolling Master Bornholm - dag 2
23.40 Sådanmark, medvært Rolf Hermansen
23.45 TVSYD.DK

- 05.30 SAT.1-Frühstücksfernsehen
10.00 Klinik am Südring
11.00 Im Namen der Gerechtigkeit - Wir kämpfen für Sie!
12.00 Anwälte im Einsatz
13.00 Anwälte im Einsatz
14.00 Auf Streife
15.00 Auf Streife - Berlin
16.00 Klinik am Südring
17.00 Schicksale - und plötzlich ist alles anders
17.30 Schicksale / oder SAT.1 Regional-Magazine
18.00 Auf Streife - Die Spezialisten
19.00 Die Ruhrpottwache
19.55 SAT.1 Nachrichten
20.15 LUKE! Die Schule und ich - VIPs gegen Kids
23.10 Die Faisal Kawusi Show
00.05 Ladykracher

arte

- 05.00 Last Work
06.15 ARTE Reportage
07.10 ARTE Journal Junior
07.15 360° Geo Reportage
08.00 Stadt Land Kunst
08.40 Neuseeland - Rivalen der Urzeit
09.30 Verrickte Hormone
10.25 Angst vor Schmerzen
11.20 Du sollst dich optimieren!
12.15 Re: Was Europa bewegt
12.50 ARTE Journal
13.00 Stadt Land Kunst
14.05 Kirschblüten und rote Bohnen
15.50 Riemenfische - Riesen der Meere
16.45 Xenius: Bewegung und Ernährung
17.15 Magische Gärten
17.40 In den Hügeln der Negev
18.35 Stille Wasser sind tief
19.20 ARTE Journal
19.40 Re: Was Europa bewegt
20.15 Der Hund begraben
21.35 Sgt. Pepper's Musical Revolution
22.35 Sgt. Pepper live in der Pariser Philharmonie
23.40 Tracks
00.30 Abgedreht!
01.05 Streetphilosophy

3sat

- 10.15 Markus Lanz
11.30 STÖCKL.
12.30 Sehen statt Hören
13.00 ZIB
13.25 Spaniens Burgen und Städte
14.10 Schlösserwelten Europas: Estremadura, Portugal
14.50 Wilde Schlösser
18.30 nano
19.00 Über den Dächern von Paris
19.20 Kulturzeit
20.00 Tagesschau
20.15 Der Fahrradkrieg
21.00 makro: Energiewende am Scheideweg
21.30 auslandsjournal extra
22.00 ZIB 2
22.25 The Spy Who Came in From the Cold
00.15 Vinyan

EUROSPORT I

- 09.00 Motorrad: MotoGP 2018 - Großer Preis von Frankreich in Le Mans
11.45 Motorrad: MotoGP 2018 - Großer Preis von Spanien in Jerez de la Frontera
12.00 Motorrad: MotoGP 2018 - Großer Preis von Spanien in Jerez de la Frontera
12.30 Motorrad: MotoGP 2018 - Großer Preis von Spanien in Jerez de la Frontera
13.00 Motorrad: MotoGP 2018 - Großer Preis von Frankreich in Le Mans
16.00 Radsport: 101. Giro d'Italia 2018
17.15 Radsport: Giro Extra
17.30 Radsport: 30. Tour de l'Ain 2018 in Frankreich
18.30 Radsport: 12. Tour of California 2018 in den USA
19.00 Fußball: Sofa United
19.30 Formel E: Formel E in Berlin
19.55 Nachrichten: Eurosport News
20.00 Radsport: Giro Today
22.00 Radsport: 12. Tour of California 2018 in den USA
22.55 Nachrichten: Eurosport News
23.00 Radsport: 12. Tour of California 2018 in den USA
01.00 Bogenschiessen

- 05.30 ARD-Morgenmagazin
- 09.00 Tagesschau
- 09.05 Live nach Neun
- 09.55 Sturm der Liebe
- 10.44 Tagesschau
- 10.45 Meister des Alltags
- 11.15 Gefragt – Gejagt
- 12.00 Tagesschau
- 12.15 ARD-Buffer
- 13.00 ZDF-Mittagsmagazin
- 14.00 Tagesschau
- 14.10 Rote Rosen
- 15.00 Tagesschau
- 15.10 Sturm der Liebe
- 16.00 Tagesschau
- 16.10 Nashorn, Zebra & Co
- 17.00 Tagesschau
- 17.15 Brisant
- 18.00 Gefragt – Gejagt
- 18.50 Quizduell

- 05.30 ARD-Morgenmagazin
  - 09.00 heute Xpress
  - 09.05 Volle Kanne – Service täglich
  - 10.30 Notruf Hafenkante
  - 11.15 SOKO Wismar
  - 12.00 heute
  - 12.10 drehscheibe
  - 13.00 ZDF-Mittagsmagazin
  - 14.00 heute – in Deutschland
  - 14.15 Die Küchenschlacht
  - 15.00 heute Xpress
  - 15.05 Bares für Rares
  - 16.00 heute – in Europa
  - 16.10 Die Rosenheim-Cops
  - 17.00 heute
  - 17.10 hallo deutschland
  - 17.45 Leute heute
- Nicht Klatsch und Tratsch stehen im ZDF-Prominentenmagazin im Vordergrund, sondern seriöse, authentische Berichterstattung – mit dem nötigen Respekt oder einem ironischen Augenzwinkern. "Leute heute" bietet unterhaltsame Information aus den Bereichen Entertainment, Society, Mode, Lifestyle und aus den Königshäusern. Immer nah dran, persönlich und emotional
- 18.00 Übertragung des Relegationsspiels 3. Liga vs. 2. Bundesliga, Hinspiel

- 06.00 Sesamstraße
- 06.20 Visite
- 07.20 Rote Rosen
- 08.10 Sturm der Liebe
- 09.00 Nordmagazin
- 09.30 Hamburg Journal
- 10.00 Schleswig-Holstein Magazin
- 10.30 buten un binnen | regionalmagazin
- 11.00 Hallo Niedersachsen
- 11.30 Wie geht das? Kaffee – Von der Bohne in die Tasse
- 12.00 Brisant
- 12.25 In aller Freundschaft
- 13.10 In aller Freundschaft – Die jungen Ärzte
- 14.00 NDR//Aktuell
- 14.15 die nordstory – Das Herz der Millionenstadt
- 15.15 Wer weiß denn sowas?
- 16.00 NDR//Aktuell
- 16.20 Mein Nachmittag
- 17.10 Leopard, Seebär & Co.
- 18.00 Schleswig-Holstein 18:00
- 18.15 Lust auf Norden
- 18.45 DAS!

- 06.00 Guten Morgen Deutschland
  - 08.30 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
  - 09.00 Unter uns
  - 09.30 Betrugsfälle
  - 10.00 Hebammen im Einsatz
  - 11.00 Hebammen im Einsatz
  - 12.00 Punkt 12 – Das RTL-Mittagsjournal
  - 14.00 Meine Geschichte – Mein Leben
  - 15.00 Verdachtsfälle
  - 16.00 Verdachtsfälle
  - 17.00 Betrugsfälle
  - 17.30 Unter uns
  - 18.00 Explosiv – Das Magazin
  - 18.30 Exklusiv – Das Starmagazin
  - 18.45 RTL Aktuell
- Im Vordergrund der Hauptnachrichtensendung 'RTL Aktuell' stehen die Themen, die wirklich relevant für die Zuschauer sind. Welche Auswirkungen haben politische Entscheidungen, wirtschaftliche Entwicklungen, soziale Trends und Innovationen wie zum Beispiel medizinische Neuerungen auf ihr Leben? Diese, an den unmittelbaren Interessen der Zuschauer orientierte Fragen stehen konsequent im Mittelpunkt der Nachrichtenvermittlung bei 'RTL Aktuell'

- 19.45 Wissen vor acht – Werkstatt
- 19.50 Wetter vor acht
- 19.55 Börse vor acht
- 20.00 Tagesschau
- 20.15 Meine Mutter ist unmöglich

Tysk komedie fra 2018 med Diana Amft og Stephan Luca. Auch eine gottgleiche Gourmet-Instanz kann sich mal irren: Wie aus heiterem Himmel bekommt Eifel-Wirtin Toni einen Stern für ihre Kochkünste. Dabei gibt es in ihrer Kupferkanne, idyllisch an der Landstraße gelegen, nur einen Mittagstisch mit bürgerlicher Hausmannskost.

- 21.45 Tagesthemen
- 22.00 Weltspiegel extra: Royale Hochzeit – Opium fürs Volk?
- 22.15 Tatort: Der große Schmerz
- 23.45 Kommissar Wallander – Die Brandmauer
- 01.15 Tagesschau
- 01.25 Liebe, Lügen, Leidenschaften
- 02.58 Tagesschau
- 03.00 Kommissar Wallander – Die Brandmauer
- 04.33 Tagesschau

- 20.15 Professor T.

Der als vermisst gemeldete Brauereibesitzer Pilhau wird erhängt aufgefunden. T. hält die Entführung für eine perfide Inszenierung des Egozentrikers. Doch sein Tod war so sicher nicht geplant. Für die Inszenierung sprechen auch die Unmengen von Pilhaus Blut, die nach seinem Verschwinden sichergestellt wurden, obwohl der Leichnam keine Wunden aufweist. Zudem hatte Pilhau erst kürzlich die Brauerei an die beiden Söhne überschrieben

- 21.15 Letzte Spur Berlin
- 22.00 heute journal
- 22.30 heute-show
- 23.00 aspekte
- 23.45 heute+
- 00.00 NEO MAGAZIN ROYALE mit Jan Böhmerrmann
- 00.45 Columbo
- 01.55 Letzte Spur Berlin
- 02.40 Professor T.
- 03.40 SOKO Wismar
- 04.25 Die Rosenheim-Cops
- 05.10 hallo deutschland

- 19.30 Schleswig-Holstein Magazin
- 20.00 Tagesschau
- 20.15 die nordstory – Die Schwentineflotte

Etwa zehn Menschen leben dauerhaft im Hafen von Stickenhörn an der Kieler Förde auf zum Teil recht alten und klappriegen Schiffen. Wer sie als "Aussteiger" betitelt, dem begegnen sie mit einem abweisenden Stirnrunzeln. Wer sie für Exoten hält, dem geben sie stillschweigend Recht. Aber auch ein paar Dutzend Sympathisanten schwimmen in ihrem Kielwasser. Die bunte Armada trägt noch immer den Namen Schwentineflotte, obwohl sie schon lange nicht mehr am anderen Kieler Ufer an der Schwentine-Seite vor Anker liegt

- 21.15 Expedition Antarktis
- 21.45 NDR//Aktuell
- 22.00 NDR Talk Show
- 00.00 Inas Nacht
- 01.00 NDR Talk Show
- 03.00 Mein Norden
- 03.15 Nordmagazin
- 03.45 Schleswig-Holstein Magazin
- 04.15 Hamburg Journal

- 19.03 RTL Aktuell – Das Wetter
- 19.05 Alles was zählt
- 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
- 20.15 Let's Dance

Das Parkett ist frisch gebohnt, das Studio auf Hochglanz gebracht: Tanzwilligen Prominenten schweben wieder übers Parkett. Woche für Woche warten neue Herausforderungen auf die Teilnehmer: Von Walzer, Samba über Foxtrott, Cha-Cha-Cha und Contemporary bis hin zu Freestyle. Während die altbewährte Jury aus Joachim Llambi, Motsi Mabuse und Jorge Gonzalez bestehen bleibt, führt neben Daniel Hartwich erstmals Victoria Swarovski durch die Show

- 23.15 Exklusiv Spezial
- 00.00 RTL Nachtjournal
- 00.27 RTL Nachtjournal – Das Wetter
- 00.30 Team Ninja Warrior Germany
- 02.20 Exklusiv Spezial
- 03.05 Verdachtsfälle
- 04.00 Verdachtsfälle
- 04.50 Meine Geschichte – Mein Leben

Dagens tv-tip

21.25 Tolken

THRILLER

DR 1

Jesper Christensen kan her opleves i sin Hollywood-debut, den intense, realistiske thriller "Tolken", hvor han i en stor birolle spiller over for ingen ringere end Nicole Kidman og Sean Penn. FN's hovedsæde i New York er omdrejningspunktet, og Nicole Kidman har rollen som den afrikanskfødte FN-tolk Silvia Broome. Ved et tilfælde overhører Silvia en plan om at snigmyrde en afrikansk statsleder, diktatoren Edmond Zuwanie, som skal holde tale for FN's Generalforsamling. Det er farlig viden, og snart står Silvias eget liv på højkant. FBI-agenten Tobin Keller (Sean Penn) bliver sat på sagen, men jo mere han graver i Silvias historie, desto mere mistænksom bliver han. Er Silvia et uskyldigt offer? Eller er hun i virkeligheden en del af sammensværgelsen? "Tolken", der er fra 2005, blev instruktøren Sydney Pollacks sidste spillefilm. For at gøre sin film så autentisk som muligt ønskede Pollack at optage store dele af filmen i FN-bygningen i New York. Han tog kontakt til FN's daværende generalsekretær Kofi Annan, og til sidst lykkedes det ham at lov til at filme i bygningen.

Radio

DR P1

- 05.00 Radioavisen
- 05.03 Tidsånd
- 06.07 P1 Morgen
- 09.05 Mennesker og medier
- 10.03 Klimatestamentet
- 10.33 Tændt
- 11.03 Klog på Sprog
- 12.00 Radioavisen
- 12.15 Ugens gæst
- 13.03 Recept: Du lever med kræft hele livet
- 14.03 4. division
- 16.07 Orientering
- 18.05 Ugens gæst
- 18.50 Danmark kort
- 18.55 Nyheder fra Grønland på dansk
- 19.03 Klimatestamentet
- 19.33 Tændt
- 20.03 Recept: Du lever med kræft hele livet
- 21.03 Klog på Sprog
- 22.03 Orientering
- 23.55 Danmark kort
- 00.05 Mennesker og medier
- 01.03 4. division
- 03.03 Orientering
- 04.55 Danmark kort

DR P2

- 05.00 Radioavisen
- 05.03 Grammofon
- 07.06 P2 Morgenmusik
- 07.50 Morgensangen
- 08.06 Morgenandagten
- 08.26 P2 Morgenmusik
- 10.03 Hej P2
- 12.00 Radioavisen
- 12.15 På opdagelse
- 14.03 Grammofon
- 16.07 Amadeus
- 18.05 Filmharmonikerne
- 19.20 P2 Koncerten
- 22.00 Natsværmeren
- 00.05 Intermezzo
- 00.15 På opdagelse
- 02.03 P2 Klassisk
- 03.03 Natsværmeren

DR P3

- 05.00 Radioavisen
- 05.03 Natradio
- 06.04 Go' Morgen P3
- 09.04 Danskerbingo
- 12.00 Nyheder
- 12.03 P3 Sporten
- 12.05 Moyo Live
- 14.04 Curlingklubben
- 15.04 P3 Sporten
- 15.06 Curlingklubben
- 16.04 P3 Sporten
- 16.06 P3 med Anders Hagen
- 17.04 P3 Sporten
- 17.06 P3 med Anders Hagen
- 18.04 Liga
- 22.03 Lågsus
- 00.05 Natradio

DR P4 SYD

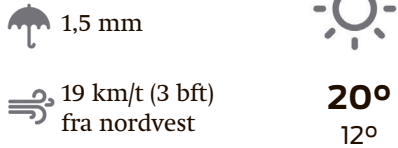
- 05.00 Radioavisen
- 05.03 Morgenstund
- 06.05 P4 Morgen
- 10.03 Formiddag på 4'eren
- 12.00 Radioavisen
- 12.15 P4 Play
- 12.30 P4 Nyheder
- 12.33 P4 Play
- 13.03 Madsen
- 14.03 Povisen & Holm: Gæst Jacob Riising
- 16.03 P4 Eftermiddag
- 16.50 Radiosporten
- 16.53 P4 Eftermiddag
- 18.03 P4 Aften
- 21.03 Nu og dansk
- 22.03 P4 Aften
- 00.05 P4 Natradio

Se det fulde program på www.flade/tv-guide

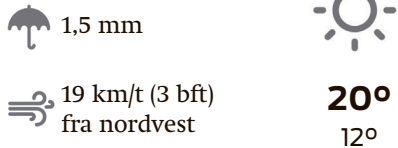
Vejret i dag

Flensborg

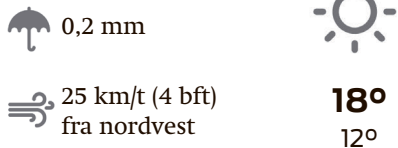
Lør	Søn	Man
☀	☀	☀
19°	21°	21°

Slesvig

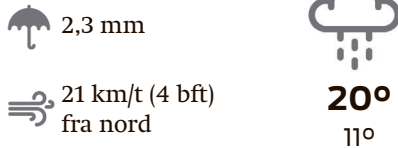
Lør	Søn	Man
☀	☀	☀
19°	21°	21°

Husum

Lør	Søn	Man
☀	☀	☁
19°	21°	21°

Tønder

Lør	Søn	Man
☀	☀	☀
21°	23°	23°

Højvande i dag

(i morgen)

Dagebøl	kl. 04:46 (kl. 05:34)	kl. 17:06 (kl. 17:53)
Frederiksstad	kl. 05:34 (kl. 06:18)	kl. 17:53 (kl. 18:34)
Husum	kl. 04:27 (kl. 05:11)	kl. 16:46 (kl. 17:27)
Skt. Peter	kl. 03:28 (kl. 04:12)	kl. 15:47 (kl. 16:28)
Slutsil	kl. 04:28 (kl. 05:16)	kl. 16:48 (kl. 17:35)
Tønning	kl. 04:52 (kl. 05:36)	kl. 17:11 (kl. 17:52)
Vesterland	kl. 03:23 (kl. 04:11)	kl. 15:43 (kl. 16:30)
Vyk	kl. 04:37 (kl. 05:25)	kl. 16:57 (kl. 17:44)

☀ Op: 05:14 | Ned: 21:27

☁ Op: 07:56 | Ned:

Kilde:

OpenWeatherMap - openweathermap.org

Køleskabe fra før 1995 indeholdt freon som kølemiddel. Det har den kedelige egenskab, at det æder ozonlaget, der beskytter Jorden mod farlig stråling fra Solen. Arkivfoto: Ian Waldie, Reuters

Farlig gas for ozonlaget stiger i Østasien

Montreal-aftale gjorde det af med freon - troede man. Nu lyder en alarm, og mistanken retter sig mod Østasien.

MILJØ

ritzau, AP

Washington. Videnskabsfolk har målt, at indholdet af en bestemt type freon, der ødelægger ozonlaget rundt om jorden, igen stiger, selv om de såkaldte CFC-gasser er totalt forbudt.

Det antyder, at der sker alvorlige overtrædelser af Montreal-Protokollen, og mistanken retter sig mod Østasien.

Da der opstod et hul i ozonlaget, enedes verdens lande i 1987 om at udfase de ozonødelæggende gasser. Ozonlaget beskytter mod farlige ultraviolette stråler fra Solen.

Freon blev typisk brugt i køleskabe

og luftkølingsanlæg og ved fremstilling af skumplader.

Montreal-Protokollen anses for den mest vellykkede internationale aftale til beskyttelse af jordens miljø.

Men fra 2013 er udledningen af den næsthyppigste CFC-gas begyndt at stige ifølge et studie, der offentliggøres i magasinet Nature. Gassen hedder CFC11.

- Det er den mest overraskende og uventede observation, jeg har gjort under mine målinger gennem 27 år, siger lederen af studiet, Stephen Montzka. Han er forsker ved USA's organ for oceaniske og atmosfæriske studier (NOAA).

- Udledningerne i dag er cirka de samme, som de var for 20 år siden, siger han.

Landene rundt om i verden har ellers siden 2006 meldt, at de helt har stoppet produktionen.

Men målinger fra en række stationer synes at vise, at den ozonødelæggende gas stadig produceres omkring Kina, Mongoliet og de to koreanske lande. Videnskabsfolk kan bare ikke sige med sikkerhed hvor.

Det CFC11, der er opdaget, kan være et biprodukt ved produktion af andre emner. Men under alle omstændigheder er der pligt til at indfange gasserne.

Ross Salawitch, der er forsker i atmosfæriske forhold på University of Maryland, mener, der er tale om »slyngelagtig produktion«, som skal stoppes.

Trump's tidligere udenrigsminister: Demokratiet er i fare

Hvis fakta hele tiden angribes, så kan vi miste friheden, siger Rex Tillerson i et svirp til præsidenten.

EFTERKLAP

ritzau, AP

Washington. I et slet skjult angreb på præsident Donald Trump advarer USAs tidligere udenrigsminister Rex Tillerson om, at landet er ramt af en etisk krise, som bringer demokratiet i fare. Det siger han i en tale til studerende på Virginia Military Institute.

Han hæfter sig ved, at fakta angribes. Det kan i værste fald føre til tabet af frihed, hvis ikke det bliver modgået. Kun samfund, der er i stand til at søge sandheden og sætte spørgsmålstegn ved alternative fakta, kan siges at være rigtig frie, mener han.

- Når vi som folk - et frit folk - bliver usikre på sandheden, selv når det gælder de mest simple spørgsmål, så bliver vi usikre på Amerika, siger han.

Hvis amerikanere ikke konfrontere

»krisen i vores samfund i forhold til etik og integritet«, så »vil det amerikanske demokrati, som vi kender det, bevæge sig ind i tussmørket«, lyder hans advarsel.

Tillerson nævner ikke sin tidligere chef ved navn. Men han hentyder til nogle af Trumps handlinger. For eksempel at ignorere USAs allierede, eller at benægte at frihandel er en forudsætning for global vækst.

- Vi må aldrig tage disse langvarige alliancer for givet, mener han.

Det er synspunkter, som Tillerson og andre tidligere har fremført over for Trump, men som præsidenten har ignoreret.

I stedet opsagde han internationale aftaler som den globale klimaaftale fra Paris og atomaftalen med Iran, og han truede med straffold på varer fra Europa, Japan og Sydkorea - USA's allernærmeste allierede.

- Mange herhjemme mangler stadig fuldt ud at favne den globale øko-

Når vi som folk bliver usikre på sandheden, så bliver vi usikre på Amerika, siger tidligere udenrigsminister Rex Tillerson. Arkivfoto: Alex Wong, Scanpix

nomi og at indse, at med disse forandringer kommer der både udfordringer og muligheder, siger han.

Tillerson, den tidligere topchef i olieselskab ExxonMobil, blev af europæerne regnet som en moderat udenrigsminister. Han måtte i marts i en Twitter-meddelelse fra Trump læse, at han var fyret.

Verden Rundt

Stjålet politikasket tilbage efter 37 år

Nienburg. Dårlig samvittighed har det med at nage i lang tid - det kan en ældre britisk mand skrive under på. Manden har tidligere været udsendt som soldat i Tyskland. I 1981 stjal han en kasket fra en politibetjent under noget tabernakel på en bar i Nienburg ved Hannover.

Nu - 37 år senere - har han leveret kasketten tilbage til ordensmagten, skriver nyhedsbureauet dpa. I mellemtiden skulle han have brugt den ved sportskampe og festlige lejligheder.

Tysk politi har for længst fået ny uniform, så det er uvist, hvad kasketten vil blive brugt til.

Mågerne i Perth er aggressive. Arkivfoto

Restaurant bevæbner gæster i mågekrig

Perth. Skyd dem! På en restaurant i den australske millionby Perth bliver gæsterne udstyret med vandpistoler, når de sætter sig til bords udenfor. Årsagen er aggressive måger, skriver nyhedsbureauet Reuters.

- Det er slemt, virkelig slemt, siger restaurantens ejer, Toby Evans.

- Jeg tror, det er på grund af årstiden. De bliver frækkere og frækkere, fortsætter han. Hvert bord har haft en vandpistol liggende i en lille uges tid, og det tyder på, at strategien mod mågerne virker.

- Vi behøvede ikke at kaste noget efter dem eller flygte fra dem, fortæller en kunde.

Argentinsk scoreguide til russiske kvinder

Buenos Aires. Det argentinske fodboldforbund har måttet give en undskyldning efter massiv kritik af en håndbog lavet op til VM i Rusland.

Et kapitel indeholdt en guide om, hvordan man flirter med russiske kvinder.

- Mange mænd vil bare gerne have dem med i seng, for russiske kvinder er smukke. Måske er de med på den, men de er også mennesker, der ønsker at føle sig vigtige og unikke, lød det blandt andet i håndbogen.

Fodboldforbundet beskriver ifølge nyhedsbureauet AFP kapitlet som en »utilsigtet fejl«, og det vil blive fjernet fra VM-manualen.